КЛАСНІ ІГРИ

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

К.....!

С.....!

Тактичний винищувач "Harrier"

RELIKI ПЕРЕСМІШНИКИ

ФУТБОЛ на планеті

Луї де Фюнес – слава до небес

Знайомся:

Мавга Шимпанзе

Хто ти, Йорику?

PINK

ВИГРАЙ ПРИЗ

Уроки сміху

...За даними останнього перепису населення, в Індії мешкає 1 мільярд 60 мільйонів чоловік... — бубонів монотонно Джомолунгма коло дошки, і якби 1 мільярд 60 мільйонів індійців почули, яким нудним голосом він це проказав, вони б тут же позасинали. Від слів Класного баскетболіста, які більше нагадували колискову з переважанням низьких тонів, усіх із страшенною силою хилило на сон. Пундик раз за разом протирав свої каламутні очі і ледь стримувався, аби не позіхнути. Кицю охопила апатія навіть до власної косметички, яка спокусливо визирала з її рюкзака. Джексон, нарахувавши за вікном сорок вісім гав і двадцять три синички, намагався видобути квадратний корінь з їх загальної кількості. З'ясувавши, що корінь дорівнює рівно 9, він здивувався і втупився в карту Євразії, що висіла на дошці, і заходився пригадувати, на яких музичних інструментах грають у далекій Індії. Колібрик жував кінчик нового фіолетового шарфа з вишитими на ньому жовтими плюсами і оранжевими мінусами (подарунок Киці на День знань) і думав: «Чому так нудно? Через осінь надворі? Так смуток і навесні буває, і влітку...» Ні, щось тут явно було не так. Чогось не вистачало. От тільки чого?

У цих невеселих, далеко недитячих роздумах збігла решта дня. Збіг би й другий день, якби у вранішньому випуску новин Колібрик цілком випадково не почув одного цікавого повідомлення. Виявляється, десь в одній німецькій школі вже стикалися з точнісінько такою ж проблемою. І настрій вічно був пригнічений, і успішність падала, і вчителі були сердиті... І от коли всім це набридло-остогидло, нудоті вирішили дати бій і... запровадили у тій школі уроки сміху. Результат не забарився, всі напасті мов рукою зняло.

— Еврика! — закричав Колібрик, хапаючи ранець і прожогом кидаючись до Класу. — Треба буде і своїм сьогодні про це розповісти.

Усю дорогу до школи він думав, як добре було б, коли б навчальний день починався не із суворого Крапчиного «А тепер до дошки піде Пундик», а з якогось веселого трюку. Ну, скажімо, професор, стоячи на вчительському столі, робить стійку на голові, і всі повинні повторити це услід за ним. Хто найдовше простояв, того сьогодні не питають. Або питають, але двійки в разі невиконання домашнього завдання не ставлять. А можна ще й так: професор на початку уроку проводить гру «Веселий Ейнштейн» — це коли всі якомога далі висолоплюють свої язики, і в кого він буде найдовший, той стає переможцем з правом не відповідати на наступному уроці і навіть зовсім безкарно пропустити чергову контрольну...

За цими думками Колібрик і незчувся, як уже був біля Класу.

● ● ●

— А ви знаєте, — першою порушила мовчанку пані Ганя після того, як за дорученням Класної компанії і кота Ковба-сана Во Вік ознайомив педколектив з Класною пропозицією, — щось у цьому є, от тільки що інші скажуть?..

Інші (Крапка, Немо, Приходько й ДуКлас) займалися, хто чим. Крапка хмурив своє професорське чоло. Немо віжав у пам'яті морський гумор, поволі входячи в образ Класного гумориста. Приходько вираховував імовірний відсоток, на який могла б підскочити загальна успішність у Класі. А ДуКлас, уявивши собі лекцію на тему «Як надути найбільшу бульбашку із жуйки» і себе в ролі лектора, сказав:

— Я — за ! Але пропоную вводити урок не відразу, а після випробувального терміну. Скажімо, через місяць. Виправдає себе, не погіршаться оцінки — залишимо... А ні... — і він красномовно рубонув повітря ребром долоні.

— Отже, виношу на голосування, — резюмував Во Вік і перший підняв руку. Піднялося ще п'ять рук.

● ● ●

— ...І ось нарешті анекдот, який [illegible] переможцем конкурсу на кращий анекдот, — вів далі Крапка, дочекавшись, коли регіт у Класі трішечки вщухне. — Зловив Ньютон свою кухарку на крадіжці — та поцупила з кухні общипану курку. Фізик починає шпетити її на всю, що називається, губу, а та йому й каже: «Нічого не знаю, ні в чому невинна. А що за пазухою в мене знайшли оту курку... Так кому ж, як не вам, сер Ісаак, знати, що тіла з більшою вагою притягують до себе тіла з меншою вагою...» Знову Класом розлігся буйний регіт. Здається, всі без винятку були готові до наступного уроку. Бо ж гарний настрій важливий ніяк не менше, ніж старанно виконане домашнє завдання.

● ● ●

Швидко збіг місяць випробувального терміну. Якби Класні стіни вміли говорити, а точніше — сміятися, то б, нап

не, давно вже розсипалися від нестримного реготу. Бо інакше реагувати на те, з чого починався кожен навчальний день у Класі, було просто неможливо. То Колібрик виразно, мов «Енеїду» Вергілія, розповідає алфавіт, стоячи на стільці, неначе на постаменті. То Киця демонструє останній зойк осінньої авангардної моди — зелений целофановий плащ із гудзиками з консервних бляшанок. То Ковба-сан напускає у Клас механічних мишей на батарейках, і вся Класна ватага з криком і галасом носиться по кімнаті, аж поки всіх їх переловить. То Пундик почне розповідати, як він учора вдома готував на вечерю піцу з сиром, а йому вийшов хот-дог з майонезом. Або Джомолунгма потішав усіх побрехеньками власного виробництва про те, як-от він колись вигулював на повідку Ковба-сана і той у парку познайомив його з двома японськими космонавтами, які пообіцяли Джомолунгмі, що коли він більше не виро[illegible] то обов'язково візьмуть його в кос[illegible]с. Всім було смішно з невинної баскетболістської побрехеньки, яку Джо скінчив тим, що всю ніч не спав, вигадуючи новий вид спорту — суборбітальний баскетбол та правила до нього.

І дивна річ — успішність у Класі зовсім не падала, більше того — росла мов тісто на дріжджах. Пундик перестав плутати індусів з індіанцями, Джо нарешті затямив, хто такий Піфагор і чому його потрібно знати, а Киця дивувала Крапку новоявленими математичними здібностями. Бо ж, знаєте, мало приємного, коли ти зараз у центрі уваги і всі дружно регочуть над твоїми дотепами, а за кілька хвилин ти стоїш перед дошкою, втупивши очі в підлогу, і не можеш пояснити, чому ж це «не» з дієсловами [illegible]ється окремо, але слово «ненави[illegible]» ми пишемо тільки разом.

До кінця випробувального терміну лишався тиждень, але вже було ясно як день, що уроки сміху виправдали покладені на них сподівання, і можна вважати, що нове життя у Класі вже настало. Ось тільки дочекатися дня, коли призначать педагогічну нараду, на якій ухвалять слушне рішення, а там...

• • •

Збігав один день за другим. Жовті шати дерев поосипалися на землю. В повітрі вже починало пахнути зимою, але у Класі, коли не зайди, завжди було тепло від сміху, жартів та нескінченних дотепів. Якби хтось вигадав якийсь особливий прилад, скажімо, сміхомір або жартометр, то вони, мабуть, не витримували б тих перевантажень, які б випадали на їхню долю.

Втім, до Класу вже й так починали просочуватися чутки про досліди у Крапчиній лабораторії, метою яких і було винайдення такого приладу. Сам Крапка на всі запитання вперто відмовчувався, а чутки твердили, що вже навіть новою сміхометричною одиницею мав стати 1 пунд (1 Pd), який дорівнював би 1 жарту на 1 кв. м за 1 с. А деякі язики доводили, що для практичних сміхометричних потреб ця одиниця замала, тож доведеться вдаватися до таких мір, як:

1 декапунд (1 dPd = 10 Pd);

1 гектапунд (1 hPd 100 Pd);

1 кілопунд (1 kPd = 1000 Pd) і навіть

один мегапунд (1 MPd = 1 000 000 Pd).

А одного разу Крапка отримав по пошті закордонний науковий журнал, де на першій сторінці була його, Крапчина, фотографія на повен зріст і в окулярах, а внизу стояв підпис: «Professor Krapka, the inventor of a new science» («Професор Крапка, засновник нової науки»), а в самому журналі йшов великий нарис про нашого професора, який, виявляється, започаткував цілу наукову галузь — сміхологію. Ну, хто тут казав, що сміх — то не сила!?

КЛАС! КЛАСНІ ігри

№ 11'2003

ЗМІСТ

Книжка для Киці: Гарний настрій — власними силами!
Мода і врода: Хто як худне — і чому?
Класна астрологія: Знайди свій запах
Класна гуморина: Великі пересмішники
Who is хто? Луї де Фюнес — слава до небес
Будьте здорові! Сміюся — значить, не хворію!
Сміхота! Габровські хитрощі
Білі плями планети: Сон Франка Фонтена
Поряд з нами: Знайомся: мавпа шимпанзе
Навколо світу на машині часу: Хто ти, Йорику?
Бізнес клас: Найбільші глупства світу
Страшилки від Класного: Привіт із потойбіччя
Класні ремесла: Цікаве штукарство — забуте дротарство
Hi-Files + Іграшковий магазин
Для допитливих: Стратегічний винищувач «Harrier»
Разом з Класом в ногу з часом: Стратег, мислитель чи боєць
Класний спорт: Футбол на планеті
Легенди спорту: «Маленький Чаклун» + Футболіст-гарматник
Лікбез для хлопців: Чуються з-за парти веселенькі жарти!
Цікавенькі були!
Класна музика: «Monokini»: оранжева музика з голубих хмарин + Pink: запальна й нестримна
Класний гіпертест: Чи любиш ти тварин? + КласWord
Логічні задачки
Головоломки
Твоя сторінка
Ігротека + Гра: Захопи форт
Кросворди від ДуКласа
Японські кросворди

«КЛАС!»
пізнавально-розважальний журнал №11'2003 (83)
Реєстраційне свідоцтво КВ №1929 від 10.04.96 р.

Засновник і видавець: ТзОВ «W», вул. Живова, 11
Адреса для листування: 46008, м.Тернопіль, а/с 525
тел./факс (0352) 22 90 05, 25 04 98
e-mail: admin@schoolboy.com.ua

Передплатний індекс: 40240
Тираж 25 000 примірників. Підписано до друку 24.10.2003
Друк: ТМ «Мандарин» ТзОВ «Видавнича група «Експрес»
тел. (0322) 97 47 68. Замовлення № .....785.....

Розповсюдження «Школярик»
Тетяна Кошелінська, Василь Косович
тел. (0352) 23 50 35, 43 10 72. Ціна договірна

Кольороподіл «Колір ПРО»
м. Львів, тел. (0322) 35 34 40

Редакційна колегія: ..... **Во Вік**
..... duklas@schoolboy.com.ua ..... **ДуКлас**
..... **Анатолій Саган**
..... **Ольга Косович**
Художники: . **Сергій Шемета, Андрій Урбан, Ліля Рейко, Наталя Гайда, Наталя Марцюк, Світлана Словотенко**
Набір та коректура ..... **Олександра Вовк**
Технічний супровід ..... **Андрій Зеленський**
Верстка ..... **Олена Березовська**
Шеф-редактор ..... **Володимир Головач**

Для «Класу» писали, малювали і фотографували:
Василь Тесля, Оксана Копак, Мар'яна Стеценко, Ірина Вівчар, Володимир Сушкевич

© **W ltd**, 2003
При частковому чи повному передруку текстів та відтворенні графічних матеріалів журналу «Клас!» посилання на журнал обов'язкове.

Нічого такого не сталось,
Бо хто ти для мене — сторонній.
Життя соталось, соталось
Гіркими нитками іроній,
Життя соталось, соталось...
Лишився клубочок болю.
Нічого такого не сталось,
Ти просто схожий на долю.

Ліна Костенко

Гарний настрій — власними

Ой, не можу, ой, заплачу! Що сталося? А нічого не сталося, просто в душі така порожнеча, немов там півдня пилососом «Samsung» орудували. Настрій — гірше не буває, про натхнення годі й казати... Ну як, реалістично? Знайома картина, правда ж? А що вже прикра, неприємна, хоч із мосту — та у воду. Хоча ні, з мосту — це не вихід, вода зараз холодна як лід. Та й хто сказав, що краще стане, якщо вдатися до такого радикального засобу? Я, наприклад, так не думаю. І тобі не раджу. Бо ж якби всі люди раптом стали у такий спосіб вирішувати свої проблеми, хто читатиме «Клас» років через двадцять-тридцять? Макаки з бабуїнами? Ні, красненько дякую!

«Людина створена для щастя так само, як птах для польоту», — переконували східні мудреці. Та, мабуть, вони у наших школах не вчилися, двійок додому не носили і в кутку не стояли. Тоді це справді щастя. А що, коли ти не в гуморі, коли все купи не тримається і ніяка мудрість не допомагає? Розумію, Кицю моя люба, в такі моменти нікому не до польотів. Особливо «співчутливі» люди називають це не інакше як «депресія». І ти їм, звичайно, віриш, киваючи головою і сумно зітхаючи, тим самим підтверджуєш свій «діагноз». Але спішу тебе потішити: між просто кепським настроєм і важким психічним розладом, котрий і є депресією, велика різниця. По-перше, вони по-різному з'являються.

Кажуть, якщо темна смуга в житті затягнулась, а біла ніяк не почнеться, потрібно перевірити, чи в тому напрямі ти рухаєшся? Може, варто розвернутися на 90°? Часом для зміни поганого настрою на добрий досить прослухати улюблену мелодію, розгорнути томик Байрона (Шекспіра, Петрарки, Тичини), переглянути класний фільм чи просто прогулятись парком над озером. А якщо знайти душевний баланс не вдається, тоді, Кицюню, найкраще... лягти і добряче виспатись. Бо, як частенько любить повторювати Пундик, краще переїсти, ніж недоспати. І має рацію! Бо сон — це справді запорука здоров'я і гарного настрою. Крім того, вранці все виглядатиме зовсім інакше: чорні барви уже не будуть такими чорними.

Викинь з голови

Ти згубила гаманець або в тебе його вкрали у трамваї (тролейбусі, метро, лімузині). Або ж обрахували на 12 копійок. Чи недоважили 50 грамів «Кара-куму»! Що робити? Звичайно, можна повернутися до прилавка і в присутності свого адвоката довго доводити продавцеві, що це вона недоважила тобі цукерок, а не ти їх з'їла, але... В більшості таких випадків поїзд уже пішов, і ціла ліга адвокатів нічого тут не доведе. Що ж тоді робити? Забути! Так, я не обмовився, якнайшвидше викинь цей негативний вчинок із своєї голови. Хай він порине в [illegible] буття, він не вартує твоїх нервів. Не виходить? А ти скажи тоді собі: «Переживаю з цього приводу лише один день і — ані секунди більше!» Тут частенько спрацьовує принцип будильника. Програмуєш себе на те, щоб піднятися о 7.15 ранку — і справді встаєш!

Не шукай доказів

«Ніхто мене не любить! Ніхто мене не хоче! Мені ніколи не щастить!» — думаєш ти і починаєш шукати доказів своєї правоти. А навіщо? Нехай ти ще не голлівудська зірка і не «Міс 10-В», але це ж не означає, що ти все своє життя повинна проходити з кислою міною. Навіть коли [illegible] здається, що усмішки друзів не зовсім щирі, а вчителі отримують задоволення, викликаючи тебе до дошки тоді, коли ти не готова, не спіши з фатальними висновками. Немає кращого грунту для негативних емоцій, ніж жаль до себе самої. Людина, жалісно настроєна до своєї персони, буде все на світі сприймати як особисту образу. Навіть радісну подію вона сприйме як випадковий збіг обставин, який тільки підкреслить її безталання і нікомунепотрібність.

Якщо ти, Кицю моя, почала помічати за собою подібні симптоми жалю до себе, любимої, починай

негайно бити на сполох. Зміни кут зору. Обери собі інший ракурс. Невже тобі й справді більше нема кого шкодувати, крім себе. Чи ти вже така бездушна?

силами!

І взагалі, де твоє почуття гумору? Так, так, те саме, що в більшості випадків виступає найкращим засобом проти [illegible] «недуги».

Розрубай гордіїв вузол

Трапляється, що неприємності звалюються на тебе як сніг на голову. Тільки впораєшся з чимось одним, а тут бабах — і друге, і третє, і тридцять третє... З ким не буває, але важли[illegible] щоб у період отих [illegible]их неприємностей не зіпсувати собі відносини з цілим світом. Ні, ніхто не вимагає, щоб людина в часи своїх переживань ходила усміхнена і радісна, але дуже часто жертвами нашого кепського настрою стають безневинні люди. Скажімо, твій сусід по парті не винен, що в бабусі в селі не вродила картопля і вона не зможе обміняти її на кавуни, які б вигідно продалися в сусідньому селі, після чого частина виручки пішла б улюбленій онуці (тобі тобто) на новий магнітофон із CD-плеєром. А відтак, то й гаркати на нього нібито немає жодних причин. Я правий?

І вже геть незрозуміло, чому ти в такому стані намагаєшся звести порахунки з близькою подругою. Нічого доброго у вас не вийде, і не тому що вона погана, а ти хороша, а тому що ситуація несприятлива. Затям, що «відігравання» на своїх ближніх — це метод «самогубця». Не розрубуй усіх проблем одним махом, гірше буде в першу чергу тобі. А ще мені б дуже не хотілось, Кицюню, щоб із тебе в майбутньому виросла велика сварлива і нестримна дама, яка починає скандал вдома через кожну дрібничку, тобто «на всякий випадок». Таких матрон у народі інакше як мегерами не називають. Було б дуже прикро, якби твоя чаша терпіння виявилася такою переповненою, що найменша краплинка спричиняла б у ній шторм, виверження вулкана і десятиметрові цунамі на додачу.

У житті такого люду й без тебе досить. Крім того, чи легко повірити, що й вони колись були маленькими гарненькими дівчатками? Мені завжди здавалося, що вони вже на світ народилися з перекошеними від злоби обличчями та довгими язиками. І все тільки через те, що в потрібні моменти вони не вміли натиснути на «гальма» своїх емоцій, вирівняти «кермо» своєї поведінки. Вони не знали, що в деяких випадках найкраще допомагає... миття підлоги, прибирання в шухлядах письмового стола, перетирання кришталю в сервантах (коли руки не тремтять). А якщо квартира вже сяє чистотою (в яку трансформувалась твоя злість), можеш помотати бабусині клубки, допомагаючи їй пороти стареньку полатану камізельку. Кажуть, дуже допомагає. Отож, Кицюню моя найпривітніша, зарубай собі на своєму прекрасному носику: коли роздратування не має меж і досягло апогею, найкраще зайнятися фізичною працею. Кінська доза адреналіну не запаморочить твою голівоньку, а плавно перейде в роботу м'язів. А ще можна прогуляти свій гнів у парку чи на вулиці, загубити його десь у галереї чи на спортмайданчику. Варіантів — безліч. Підбери, який з них найкраще підійде саме тобі, тільки, будь ласка, не носися зі своїми образами та гніваннями — це надто важка ноша.

І на завершення. Зізнаюся щиро, що твій настрій взагалі мало кого цікавить. Ну, крім мене, звичайно. В кожної людини стільки свого на голові, що о-го-го! Кожному й так вистачає власних проблем. Приглянься уважно до пасажирів у транспорті, до перехожих на вулиці... Які в них фізіономії? Чи посміхаються вони один одному? А ти? Чому?! Хіба ж ми всі одночасно захворіли, хіба у всіх одна невирішена проблема?

Може досить вже напускати на себе печаль та журбу, носити маску страждання і невдоволення? Набагато краще зайвий раз приязно усміхнутися, аніж нахмурити брови і кисло скривитись. Коли ти не забуватимеш про це, радісна фортуна обов'язково відповість тобі взаємністю.

Хто як худне - чому?

«Тримай баланс!» — закликає нас реклама. «Тримай баланс!» — повторюю я, застерігаючи тебе від надмірного захоплення схудненням і дієтами. Бо хто, скажи, проведе тобі чітку розмежувальну лінію між справді привабливою фігурою та хворобливою худиною?

Ніхто, якщо сама цього не зробиш. Причина проста, як стакан кефіру: процес роботи над собою і своїм тілом — процес кропіткий і тривалий. А ще кажуть, що не для слабкодухих і лінивих. Часом досить одного погляду на фото знаменитості, аби у цьому переконатися. Вони народ бувалий, битий, а що вже вольовий!.. Без цього, знаєш, ані в Голлівуді, ані в шоу-бізнесі не можна. От і вирішила я звернутися по досвід до різних знаменитостей, які нам і повідають свої секрети.

Починає наш «худ-парад» колишня перчинка-горошинка **Джері Холлівел**, яка на зорі популярності своєї «Spice Girls» радувала фанів групи пишними формами та пухкими ніжками. Відбившись від музколективу, вона всерйоз зайнялася собою і витратила рік і ще 6 місяців на те, щоб отримати тільце стрункеньке й гарненьке.

Півтора року сиділа Джері на знежиреній дієті (тільки відварна рибка, курочка і овочі), плюс щоденні заняття астанга-йогою — і 15 кг як не було! А ти думала, скількох? Хоча дехто таки вважає, що спорт і дієта не пішли Джері на користь: надто вже загострилися риси її обличчя, груди запали... Та всім нараз, хоч лусни, ніколи не догодиш. Сама у цьому пересвідчилась.

Кейт Уінслет схудла на 25 кг відразу ж після розлучення. Може, стрес тому провина, та близькі до акторки джерела подейкують, що вона звернулася до відомої аналітички Елізабет Гібо, яка за рисами обличчя і станом шкіри визначила, яким продуктам краще взагалі сказати «Bye-bye!». Заняття на тренажерах (двічі на тиждень) також варто взяти до уваги.

Немаленька модель **Софі Дал** худла кілька років. Результат не забарився: тепер завдяки персональному тренеру Дейву Маршаллу (спеціаліст з бодібілдингу) вона стала виглядати на 25 кг привабливіше!

А Маршалл тільки й зробив, що порадив слідкувати за раціоном і розробив програму вправ. І все. Зараз 180-сантиметрова Софі спокійно влазить у сукню 12 розміру (наш 48-й), і згадує ті часи, коли і 15-й номер на ній тріщав по швах.

Кому-кому, а **Дженніфер Аністон**, здавалося б, і думати не треба було про те, щоб скинути пару-трійку зайвих кілограмів. Аж ні, і вона сіла на особливу збалансовану дієту «The Zone» й надалі збирається все життя слідкувати за рівнем білків і вуглеводів у всіх продуктах. За якийсь час дієта стала давати свої плоди, і дуже скоро її колеги вже клянчили в неї рецепт чудодійного схуднення. Дійшло до того, що Метью Перрі попросив Дженні стати його тренером. А починалося все з того, що режисер серіалу «Друзі» порадив акторці скинути вагу. У підсумку — 15 кг згоріло дотла!

Акторка і співачка **Мартін МакКатчен** схудла з 14 розміру до 10-го, сидячи на «Blood Type Diet» — збалансованому харчуванні за групами крові. Судячи з відгуків знайомих, прогрес був нівроку. Та є один нюансик: головне при цьому — не забувати відвідувати спортивні центри 2-3 рази на тиждень, аби міцно закріпити результат дієти. Мартін так і чинила.

Чи взяти ту ж **Кортні Лав**... Вона завжди була дівчиною, що називається, при тілі, але це кричуще суперечило її іміджу шикарної дами. А бути нею так хотілось... І от, хоч-не-хоч, а мусила Кортні в 1996 році піддатися на вмовляння знаменитого режисера Мілоша Формана схуднути, аби зіграти наркоманку у стрічці «Народ проти Ларрі Флінта». І Кортні сіла на безвуглеводну дієту.

Цілих півтора місяці вона їла виключно м'ясо, помідори, тунця (риба така), яєчні білки, фруктові желе і соєвий сир. Крім того, займалася з одним із знаменитих голлівудських тренерів, який доти працював із самою Мадонною. Через дуже високий вміст білка довго дотримуватись такої дієти не можна: надто вже шкідлива вона для печінки. Але так чи інакше, результат був вражаючий: Кортні Лав схудла на 16 кг (при зрості 175 см), важила 47 кг і була мертвотної блідості, вельми годящої для ролі наркоманки Алтеї.

Щоправда, утримувати таку фігуру не входило до її планів, і дуже скоро Кортні повернулась до попередніх форм. «Так, я вже не важу 47 кг, — казала вона в одному з інтерв'ю, — мене мало хвилюють модні стандарти, насаджувані журналами». За ці слова мені так і хочеться закричати: «Молодець!» А тобі?

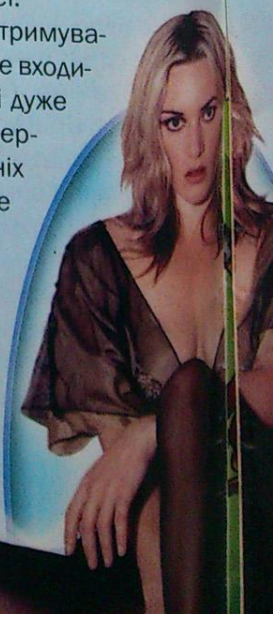

Зваади світу запах

Знавці кажуть, що вибираючи парфумерію (а хто ж її не вибирає!), потрібно керуватися... знаками зодіаку. Мовляв, правильний вибір парфумів чи туалетної води позитивно вплине на самопочуття і настрій. І склали ароматний гороскоп. Отже, кому що має бути до вподоби...

ОВЕН (21.03-20.04). Особи цього знаку темпераментні, оригінальні та екстравагантні. Тому їм більше до вподоби пахощі з міцним запахом і сильною концентрацією трав'яних і лавандових букетів. Астрологи рекомендують Овну запах свіжий і водночас міцний.

ТЕЛЬЦІ (21.04-21.05) — натури добродушні, всебічно зацікавлені, активні, піклуються про фігуру і красу. Один раз вибравши парфуми, вони неохоче міняють їх на інші. Перевагу віддають запахам із трав'яними, свіжими, «спортивними» композиціями.

БЛИЗНЮКИ (22.05-21.06). Схильні до філософії та розумувань. Головна риса — інтелігентність. Почуття у Близнюків на задньому плані, а їхній вдачі відповідають ніжні запахи. Вдаватися до парфумів краще в особливих випадках, а зазвичай вистачить і туалетної води з освіжаючою квітково-трав'яною композицією.

РАК (22.06-23.07). Раки аж світяться теплотою, хоч і приховані, вразливі та недовірливі. Їм краще не зловживати парфумерними композиціями, щоб запах був відчутний лише з близької відстані. Для підкреслення мрійливої, романтичної вдачі рекомендується солодка туалетна вода.

ЛЕВ (24.07-23.08). Левиці — королеви життя, горді, неприступні, переконані у своїй перевазі над рештою зодіакального звіринця. Запах має підкреслювати темперамент і чуттєвість. Для Левиць кращими композиціями будуть альдегідні (альдегід — вид органічних сполук) і квіткові з домішкою інших запахів.

ДІВА (24.08-23.09). Діви — природжені естети, мають гарний смак, елегантні. Вбивають купу часу на догляд за собою. У питанні ароматів уникають нав'язливої екстравагантності. Вибирають зазвичай тонкі композиції, трохи солодкуваті, з трав'яним чи квітковим фоном.

ТЕРЕЗИ (24.09-23.10). Ідеал чарівності та елегантності, Терези наділені тонкою інтуїцією. У запахах цінують класичну вишуканість. Улюблені ними композиції повинні містити квіткові та альдегідні екстракти, які виділяються незвичною парфумерною гамою.

СКОРПІОН (24.10-22.11). Скорпіони — істоти легко вразливі, часто без усякого приводу впадають у поганий настрій, але при цьому залишаються дуже чуттєвими. Замкнуті в собі і не люблять відкриватися іншим. Зате Скорпіони полюбляють солодкі аромати, часто навіть з одного ряду.

Дівчата-**СТРІЛЬЦІ** (23.11-21.12) — натури оптимістичні і рухливі. Не цураються запахів агресивних і оригінальних, які часто міняють. Віддають перевагу пряним ароматам ванілі, гвоздики, амбри. Можна поєднувати фруктово-квіткові запахи з альдегідним фоном.

КОЗЕРОГ (22.12-20.01). У глибині душі всі Козероги невиправні ідеалісти. Над усе цінять чуття міри, скромність, не люблять екстравагантності. Рідко міняють вибрані пахощі, та й вистачає їм їх надовго. Тут краще спинитися на класиці (щось класичне — стійке, не дуже важке). Запах Козерога — класичне поєднання квітково-шипрових ароматів і свіжості.

ВОДОЛІЙ (21.01-19.02). Заворожує таємничістю і загадковістю. Чудове доповнення до екзотичної краси Водоліїв — важкі, стійкі східні пахощі. Їм краще триматись подалі від лавандових, конвалієвих і трояндових екстрактів. Це для них парфумери підібрали екзотичні поєднання амбри, пачулі та мирту.

РИБИ (20.02-20.03). Ніжні, вразливі, плавають у морі мрій, і зіткнення з дійсністю частенько закінчуються для них розчаруванням. Запах Риби повинен підкреслювати делікатність і витонченість її вдач. Це — солодкуваті, шипрово-пудрові аромати.

Великі пере-смішники

На них завжди чекають, їм завжди найпалкіше аплодують, і жодна гарна подія не обходиться без них — без гумористів, у яких почуття гумору — друге дихання і стиль життя.

Гумористи від народження — безнадійні оптимісти, відверті сміливці і всенародні улюбленці. Нерідко ними цікавляться правоохоронні органи, адже анекдоти не завжди бувають про Чебурашку та крокодила Гену. За сміхотворними постатями Ведмедя чи Лиса чиновники впізнають себе, а люди мають чудову нагоду розважитись, забути про власні проблеми і посміятися з імущих цього світу. Таких людей, які приносять (і приноситимуть) радість іншим, у нас багато. Вони такі ж невмирущі, як і сміх від їхніх жартів. Їх ще називають пересмішниками. Отож будьмо знайомі:

Остап Вишня

Справжнє ім'я та прізвище — Павло Губенко. Родом він із Сумщини. Ще на студентській лаві мерехтів фейлетонами, усмішками, сатиричними нотатками в газетах і журналах. (Зокрема журнал «Червоний перець»). Часто виступав перед людьми, а світові залишив чудові збірки: «Вишневі усмішки», «Діла небесні», «Кому веселе, а кому й сумне». Траплялися з Остапом Вишнею в житті й кумедні історії.

Великий гуморист був затятим мисливцем. Одного разу їхав він зі своїм другом на полювання. Той і каже Вишні:

— Полічи-но гроші, Остапе, чи вистачить ще додому доїхати?

— Не біда, — каже Вишня, — тебе всі знають то й виручать нас.

— Ех, Остапе, — відповідає той, — тобі краще, бо тебе скрізь бояться.

Правий був М. Гоголь, кажучи: «Сміху боїться той, хто вже нічого не боїться». Народ дотепним прислів'ям по-новому ствердив гоголівський афоризм: «Де Остап Вишня, там міліція лишня».

Павло Глазовий

Павло Прокопович народився 1922 року в Миколаївській області. Іскристий гумор його співомовок, віршованих гуморесок та байок став розрадою для багатьох наших співвітчизників. Зачитували люди до дірок і збірки Павла Глазового: «Великі цяці», «Карикатури з натури». А також збірки, написані для дітей: «Іванець-Бігунець», «Про Сергійка-Нежалійка та клоуна Бобу», «Як сторінка, то й картинка», «Перченя». Вони й досі переходять із рук у руки.

Євген Щщар

А цей гуморист родом із Тернопілля, народився 1933 року в Озерній Заліщицького району. Свого часу навчався у Львівському університеті, а потім дуже довго пропрацював у славнозвісному гумористичному журналі «Перець» (із 1965 до 1981 року). Євген Михайлович є автором таких збірок сатири і гумору: «Прошу слова», «Вуглеводи і віники», «Сусіди не дрімають», «Дон-Жуан у спідниці», «Рятуймо жінку». У його лаконічних та соціально приперчених творах — правда життя, помножена на уїдливу іронію долі, густо приправлена пафосом і шпильками. Їх перекладено багатьма мовами — аби й інші посміятись могли.

Олександр Ковінька

Цей український пересмішник родом з Полтавщини. Завдяки своєму сміху прожив 85 років, залишивши нам на згадку пречудові збірки: «Індивідуальна техніка», «Коти і котячі хвости», «Попав пальцем у небо», «І таке буває», «Як воно засівалося» та інші — всього понад тридцять книжок. Олександр Іванович утвердив у літературі свій стиль неквапної, розсудливої, по-народному філософської оповіді, сповненої жарту, доброзичливої, а подекуди і в'їдливої іронії.

Юрій Позаяк

Сучасний автор іронічних віршиків, які не лише цитують, а й співають. Видав кілька збірок, серед яких «Шедеври» (1997). Є тут чим потішитись і дорослим, і дітям. Дотепні, навіть шпичасто-колючі жарти на всякі випадки життя, з авторськими, властивими тільки йому ізюминками. Про Позаяка відомо тільки те, що він справді Позаяк. Знайти його твори не так то й просто, тому й переходять вони, як підпільна література, з рук у руки із обов'язковим перечитуванням та переписуванням.

Павло ГЛАЗОВИЙ

Коріння й насіння

— А ти, тату, в школі вчився?
— Учився, Сергійку.
— А то правда, що ти, тату,
Був одержав двійку?
— Було таке, траплялося...
Хлопчик засміявся:
— Тоді мама правду каже,
Що я в тебе вдався.

Вундеркінд

Матуся хвалиться:
— Наш син
Так любить звірів і тварин!
Він діда цапом називає,
На батька каже: «Ти верблюд!»
Як підросте, хай поступає
В ветеринарний інститут.

Учення — світ...

Зубрить дід англійську мову,
Хоч йому вже близько ста.
З словником казки дитячі
Помалесеньку чита.
— Пліз гет май шюз мендід, бабо! —
Раз повів їй мудру річ.
Баба злиться: — Що це значить?
— Постав валянки на піч.
Вранці баба діда будить:
— Гей-о-кей! Шурлей-мурлів!
Дід питає: — Що це значить?
— Правий валянок згорів...

Рибки захотілось...

Сиділа мавпа на дубочку
Та позирала крізь гілки,
Як гарно неводом рибалки
Тягали рибку із ріки.
Пішли рибалки спочивати,
Розклавши сіті на піску,
А мавпа дума: «Ось коли я
Наїмся рибки до смаку!»

Схопила сіть, мотала, рвала,
Сюди тягала і туди.
У річку з неводом упала,
Себе, як ляльку, обмотала,
Не може вилізти з води.
Хотілось рибки наловити,
Але впіймалася сама...

Тож не берись
за те, до чого
У тебе здібностей
нема.

Юрко ПОЗАЯК

Попередження

Всім, хто тоне
й не знає,
За що вхопитись,
Хто вже з останніх
Вибився сил:
Попереджаю —
я не колода,
Попереджаю —
я крокодил.

Англійська балада

Миднайт. Лиш
байдужий мун.
Замок, ай, самотні
кроки.
Лунко б'є холодні клоки
Старовинний пендулум.

Сто сто-літь і
сірий стоун...
Хто там!?
Незнайомий
гест?!
Ноубоді... Тисне чест,
Колд віків проходить
в боун...

Знаю, скрізь тут
ходить дес,
Всі, хто був,
пішли вже з нею,
По таємнім
темнім вею
Всі минули й зникли десь.

Ай'м елоун... Й тільки в найті
Я скликаю їх усіх,
Знову чути м'юзик, сміх,
Мову благородних кнайтів!

В їхнім колі й я сміюсь,
Тайми згадую лицарства,
Глорію колишню царства
Й лиш під морнінг схаменусь...

Замовкають звуки струн,
Проскакав зелений дофін,
Час, коли я ляжу в кофін,
Знає тільки пендулум.

...

Якщо птаха тримати в неволі,
Якщо птаху підрізати крила
І якщо відрубать йому лапи,
А до того ще й вищипать пір'я
І напхать йому в задницю яблук,
І усе це в духовці спекти, —
То це буде засмажена качка,
Це окраса святкового столу.

...

Беззуба жаба на болоті —
Страшна загроза комару.
Ах, доле! У чиєму роті
Я несподівано умру?!

Щастя

Є в крота очі,
Але він не бачить,
Є в мене щастя,
Але собаче.

Щастя собаче
Зле і жорстоке:
Прокушене горло,
Порвані боки.

Щастя собаче
Зла нагорода:
Зуби голодні,
Бездомна свобода.

Як повний місяць
На землю світить,
Мені від щастя
Хочеться вити.

Louis де Фюнес — слава до небес

З настанням навчального року Ковба-сан приохотився до кінокомедій. Та так, що за хвіст від телевізора не відтягнеш. Десь, бачте, він вичитав, що позитивні емоції подовжують котячий вік. Тепер у нього навіть фільмотека своя є — там переважно французькі комедії. Кращого, ніж комедія, запевняє котисько, французький кінематограф ще не вигадав. А француз Луї де Фюнес — і взагалі король комедії. Знявшись аж у 150 стрічках, він — маленький, лисуватий, але фантастично жвавий — зібрав довкіл себе мільйони глядачів і створив цілу галерею персонажів. Так каже хвостатий кінокритик.

Лінива зірка слави

Луї де Фюнес де Галасара народився у червні 1914 року в паризькому передмісті Курбевуа в сім'ї іспанських емігрантів, нащадків севільського графського роду. Уже з 11 років Луї де Галасара грав комедію перед люстерком, а в початковій школі вдавав із себе злочинця Зорро. Незабаром Луї виряджав на вітрини манекенів, працюючи декоратором у магазинах. Поволі від його повного імені відлітали непотрібні додаткові ймення, лишивши йому коротке Луї. Адже так зручно бути чоботарем Луї, креслярем Луї, закрійником Луї... Ким тільки не був замолоду видатний комік! Напередодні Другої світової війни його було звільнено від служби в армії (через зріст — усього 164 см). В окупованому Парижі Фюнес працював піаністом у ресторанах та різних нічних клубах.

Якось він натрапив на захмелілого німецького офіцера, котрий зажадав послухати відому пісеньку «Лілі-Марлен». Луї не знав мелодії, але блискавично підібрав її на слух. А потім, знімаючись у фільмах, Фюнес знаменито пародіював і нацистських офіцерів, і біснуватого фюрера.

На початку 1940-х Луї де Фюнес почав подумувати про роботу в театрі. Записався на курси акторської майстерності, там познайомився з Даніелем Желеном, актором та кращим другом (а друзів він мав дуже мало). У 1945 році Луї де Фюнес уперше спробував себе в кіно, то був епізод у стрічці «Барбізонська спокуса». Відчинив разочок двері — і вся роль... В іншому фільмі він кидав репліку за лядою бару. В 1952 році Луї де Фюнесу довелося накручувати годинника в «Житті чесної людини»... Невеликі епізоди, мов отара овець, пройшлись його життям. Скільки їх було? Знавці теж збиваються з ліку — може 128, може 145, а може понад 150. Перші роки в кіно для де Фюнеса були важкі. Лінива зірка слави мляво сходила над життєвим обрієм, освітивши його блискучу лисину лише у 40 років. А він, як справжній фонтан, заганяв усіх режисерів своїм талантом у глухий кут. Хтось вважав, що Луї де Фюнес переграє, а хтось дорікав, що він своєю жвавістю всіх затінює. Отак оцінили його професійність усі ті, з ким він розділяв знімальний майданчик.

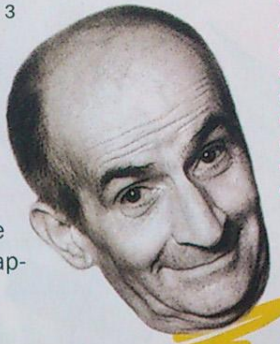

Про повільні темпи кар'єри сам де Фюнес не скаржився нікому — навпаки, працював над собою, вдосконалювався, перебирав досвід у Фернанделя, Габена, Бурвіля. Усім відомо, що захований у собі Жан Габен недолюблював Луї де Фюнеса. Він вважав, що «коротун переграє», лізе із власної шкіри. Фернандель, з яким Фюнес зіграв у Анрі Вернея, відверто ігнорував його. Ну а Жан Маре, партнер Фюнеса по серіалу «Фантомас», ставився до нього із неприхованою ворожістю.

Так склались обставини, що Маре грав подвійну роль: головну та ще газетного репортера, і будучи цвяхом програми, вже після першого ж фільму відійшов на задній план, поступився місцем Фюнесу. Сьогодні ж усім відомо, що головний персонаж «Фантомаса» — поліцейський інспектор Жув. Образ простуватого, але невгамовного поліцейського Луї де Фюнес відшліфував до неймовірної досконалості. Створюючи образ Жува, Луї де Фюнес не мав на меті затьмарити славу та велич Жана Маре. Просто так сталось...

Фонтани сміху всім на втіху

Перший фільм серіалу побачив світ у 1964 році, а до того моменту де Фюнес устиг зіграти свою першу крупну роль у комедії «Пік-пік» на пару з акторкою Жаклін Майян. У 1960-х роках паралельно з роботою у «Фантомасі» Фюнес знімається в іншому популярному серіалі — «Жандарм із сен-Тропе». Не знаю, в чому тут секрет, але йому цілком вистачило снаги і хисту бути фантастично жвавим і там, і тут. Луї де Фюнес вистрибував, бігав, стрімголов летів зі сходів та навіть підривався — і всі ці трюки великий комік проробляв без дублерів! Актор усім і кожному довів, що він — великий майстер. Ім'я Луї де Фюнеса стало синонімічним до всієї французької комедії. А життя його тим часом бігло власними рейками, почергово підносячи славному актору то життєві біди, то всілякі радощі.

У 1975 році він переніс перший інфаркт, кілька місяців був змушений провести у заміському будиночку на півдні Франції, розсаджуючи та пересаджуючи свої улюблені троянди.
Щоправда, у 1977 році він все ж повернувся на екрани, знімаючись разом з Колюшем, найпопулярнішим коміком 70-х, а в 1981 році зняв свій перший і останній фільм. То був «Скупий» за п'єсою Мольєра.
У 1979 році за особливі заслуги в кіно Луї де Фюнеса удостоєно премії «Сезар» — французький варіант «Оскара».

Троянда імені Фюнеса

Спочатку була реальна життєва роль — коханого чоловіка Жанни, внучки самого Гі де Мопасана. Чи то так обставини посприяли, чи й справді талант Луї де Фюнеса проявився саме на власному весіллі, але те, що він [illegible]лів, підкорило не [illegible]ше тестя і тещу. За одну хвилину Луї продемонстрував 132 (!) гримаси, залучаючи до роботи власні вуха, очі, брови, ніс, язик і підборіддя. Родичі були у відпаді, але гості потішились на славу!
А потім настали сірі побутові дні без грошей та перспектив. Невдовзі у нього з'явились два сини — Патрик (1962) і Олів'є (1963). Ба[illegible]ко мріяв, що вони стануть його на[illegible]пниками в кіно. Старший одразу відрубав, що актором не стане навіть за всі скарби світу, а молодший (татів пестунчик) мріяв про захмарний пілотаж та величезні літаки. За це розгніваний татусь обізвав його «ослом» і назавжди втратив надію навернути невірних дітей до царини кіно.
У 60-х роках Луї де Фюнес так раптово розбагатів, що у нього навіть з'явився комплекс бідності. Він одержував 2,5 мільйона франків за фільм! Де Фюнес почав економити на дрібницях, регулярно підраховував видатки, страшенно сердився на жінку й дітей. (Хатні вже звикли до його дивацтв.) Одного разу навіть змусив поміняти Олів'є щойно куплені дорогі штани на скромніші... Фюнес не дарував нікому подарунків ні на свята, ні на уродини. До того ж, завжди тримав при собі ключі від сервантів та буфетів.

Нервові напруження призвели до того, що його важкий характер поламався, мов механічний годинник. Фюнес продав розкішну квартиру в Парижі, переїхав у власний замок під Нантом, «замурувався» у своєму кабінеті і засів за мемуари. В них він докоряв своїм злостивцям, розписував численні скандальні історії, а поміж тим спав, їв, вирощував троянди і рибалив.
Може, стоси мемуарів і далі б заповнювали письмовий стіл Фюнеса, коли б не режисер Клод Зіді, який відволік розгніваного генія від спогадів і запросив до фільму «Крильце чи стегенце», переконавши коміка, що кращих за нього не існує.

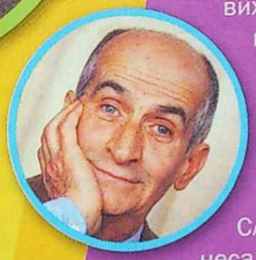

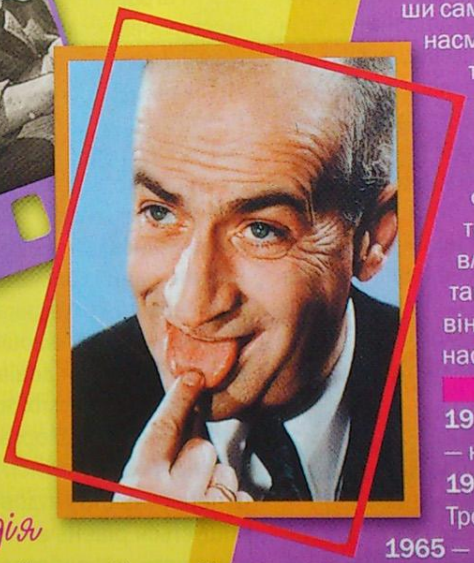

Фініта ля комедія

У 1982 році на зйомках фільму «Жандарм і жандарметки» помер улюблений режисер Луї — Жан Жиро, завдяки якому світ дізнався про великого майстра комедії. Через рік помер і сам Луї де Фюнес. Уже 20 років його немає у живих, але коли побачиш пару фільмів з його участю, то так не хочеться в це вірити!..
Слава де Фюнеса, цього неперевершеного коміка, живе й донині, надовго переживши самого актора. І немов насміхаючись над смертю, трохи цинічний Луї де Фюнес любив повторювати: «Моїм найкращим фільмом мала би бути комедія про мій власний похорон». Ось таким насмішкуватим він був. Таким він для нас і залишився.

Фільмографія

1958 — «Не впійманий — не злодій» .....
1964 — «Жандарм із Сен-Тропе» .....
1965 — «Фантомас» .....
1965 — «Фантомас розбушувався» ....
1965 — «Жандарм у Нью-Йорку» .....
1965 — «Роззява» .....
1966 — «Фантомас проти Скотленд-ярду» .....
1966 — «Велика прогулянка» .....
1966 — «Ресторан пана Септіма» .....
1967 — «Оскар» .....
1968 — «Татуйований» .....
1968 — «Жандарм одружується» .....
1970 — «Жандарм на пенсії» .....
1971 — «Манія величності» .....
1971 — «Заморожений» .....
1976 — «Крильце чи стегенце» .....
1978 — «Жандарм та інопланетяни»...
1982 — «Жандарм та жандарметки»...

Сміюся — значить, не хворію!

Сумно? Настрій на нульовій позначці? Апатія? Солодкого не хочеться? Все зрозуміло: там, де ти живеш, просто немає цирку!

Не слухай, якщо хтось тобі скаже, що клоуни, акробати та дресировані собачки — то марнування часу, грошей і ще чогось там і що користі від цирку — як з риби смальцю. Неправда! Цирк — то дуже корисна штука, особливо для здоров'я, і недарма хтось із великих медиків минулого казав, що приїзд у місто одного цирку набагато дієвіший, ніж відкриття десяти аптек.

Сміханізм здоров'я

І це не випадково. Ще великий фізіолог Іван Петрович Павлов називав позитивні емоції — піднесення, радість, захоплення, сміх — «зарядкою з підкірки», яка мобілізує захисні сили організму на боротьбу проти інфекцій та інших напастей. Як для зими, то дуже актуально.

Справу російського вченого продовжив датський професор Йорн Бекман. Продовжив — і з'ясував, що психологічні фактори справляють сильний вплив на імунну систему людини. А щоб більше йому вірили, він провів спостереження за станом 374 чоловіків та жінок. Усі вони не знали, що таке безробіття, і не потерпали від хронічних недуг. Крім того, ті, кого не мучили похмурі думки, різні комплекси провини, вирізнялися доброю вдачею, оптимізмом, любов'ю до ближнього, а застуди, ангіна, грип та інші «приваби» життя або взагалі минали їх стороною, або ж протікали скоро, не спричинюючи ускладнень. А такі стереотипи поведінки та риси характеру, як впертість, негативне ставлення до себе, нелюбимого, до оточуючих, розчарованість, злопам'ятність і агресивність, уразливість, постійна стурбованість і невпевненість у собі, надмірна нервозність дуже сильно ослабляли, розхитували імунну систему. І навіть удвічі знижували опірність організму до сезонних захворювань.

Дуже цікаво, що по той бік океану точно до таких самих висновків дійшов американський невропатолог Баррі Бітман, один із засновників психонейроімунології, галузі, яка займається вивченням впливу емоцій на імунну систему людини. Він довів, що гарний настрій взагалі та сміх зокрема зміцнюють імунні функції організму, підтримуючи природний захист. У людей, які часто перебувають у чудовому настрої, підвищується рівень антитіл та клітин, які вбивають хвороботворні мікроби та злоякісні утворення, а схильність до песимізму та негативні емоції пригнічують активність імунної системи. Бітман показував хворим на депресію гумористичні відеофільми і проводив дослідження крові до, під час та після перегляду. І ось наведені ним результати до глибини душі вразили закоренілих скептиків, які нарешті повірили в лікувальні властивості сміху. Тож нічого дивного немає в тому, що сьогодні в Америці існує особлива асоціація терапевтичного гумору. Вона включає в себе лікарів, які прописують пацієнтам замість таблеток сеанси сміхотерапії — на всі випадки життя.

Смійся на здоров'я!

Британські нейроімунологи твердять, що захисним силам організму необхідні 10 хвилин сміху на день. А доктор Петар Бокан з Болгарії просто переконаний, що для збереження здоров'я жінка повинна сміятися 13-16 разів на день, а чоловік — не менше 17 разів! Особливо корисний трихвилинний сміх після сну, він дає заряд бадьорості на день! А ще можна взяти на озброєння японську звичку постійно усміхатися. Практичні японці давно підмітили, що не лише радість викликає посмішку, а й посмішка рефлекторно стимулює вироблення в організмі так званих гормонів задоволення — ендорфінів, які зміцнюють даний нам природою захист організму. Чи не цим пояснюється те, що японці завжди й в усьому перші?

Підіб'ємо підсумки. Що нам потрібно для нормального самопочуття? Сміх, сміх і ще сто разів сміх. Веселися, смійся — і нічого не бійся!

Сон Франка Фонтена

У нас недавно Ковба-сан зник на цілий тиждень. Ото вже переполоху було! Приходько вибудовував і відкидав одну версію за другою. Пундик, Джексон, Колібрик та Джо з ніг збилися, прочісуючи парки, ліси. Дали запит у Японію — теж нічого. Ну, думали, все, пропав кіт із кінцями. Киця засумувала не на жарт — книжок не читає, кіно не дивиться, тістечок теж не хоче... І не знати, чим би вся та пошукова лихоманка скінчилась, якби котисько не об'явився за тиждень. Худий, обдертий, облізлий — але дуже задоволений. Об'явився — й відразу почав говорити про медитації, якими займався на Чорному острові, про те, як корисно буває пожити самому в печері, де 20 тисяч років тому водилися його шаблезубі предки, задуматись над своїм місцем у житті...

Всіх охопило таке полегшення, що Ковба-сана ніхто навіть не сварив. Головне, щоб найстрашніші сподівання не справдилися, а вони ж не справдились. Бо часом такого наслухаєшся... Ось і приклад для ілюстрації.

З надмірної цікавості...

У Парижі 26 листопада 1979 року сталась надзвичайна подія: за нез'ясованих обставин щезла людина — 19-річний Франк Фонтен. Було це в ніч з понеділка на вівторок, після того як там бачили НЛО. Принаймні так свідчать два очевидці, приятелі зниклого хлопця, та шпальти французьких газет. А 3 грудня, рівно через тиждень, юний мосьє Фонтен о п'ятій ранку з'явився на порозі свого дому. Де і яка незнана сила тиждень парубка носила? Спробуймо розібратись.

«Копиця світла» прорізала небосхил о 4.00 ранку 26 листопада 1979 року. Саме в цю пору троє приятелів готувалися до торговельної операції в сусідньому містечку Жизор. У старенького «Форда», напакованого одягом для продажу, не було стартера, тому Франк (отой самий хлопець-згуба) сидів у машині й тримав мотор увімкненим. Аж раптом усі троє помітили в небі нахилену у бік землі світну смугу (за іншими описами — «світна пляма з сяючим похиленим хвостом»), котра «падала» в напрямку до розташованої неподалік електростанції. Франк подумав, що то, мабуть, літак, який зазнав аварії, і подався туди. Двоє ж інших парубків чкурнули хто куди: один — по намет, другий — по фотокамеру. Коли Франкові друзі знову вибігли на вулицю, то зауважили машину на дорозі за двісті метрів від себе. Від неї було видно тільки задні колеса. А от передня частина машини губилась у світлій хмарі. Поруч у повітрі мерехтіли чотири бл[illegible] кучі сфери завбільшки з тенісний м'[illegible] Одна з них і взагалі «сіла» на капот. За мить велика світлова пляма піднялась вгору, нагадуючи формою трубу, але за кермом Франка вже не було.

Ласкаво просимо... за грати

Через тиждень безперервних пошуків та розслідувань, під час яких було до травинки прочесано всю місцевість і перевірено навіть дно річки Уази, а приятелів звинувачено у вбивстві товариша, у двері постукали. Навіть погримали кулаком. Було це так рано, що господар (один із приятелів) бачив тридцятий сон. Перед ним виник (точніше — явився, мов світанкова мара) обурений Франк. «Чого ти нап'ялив піжаму, ми ж збиралися на ринок?» Що мав казати друг?

Місцева поліція поспішила оголосити мосьє Фонтена несповна розуму і помістила в надійну місцину, а лондонська газета «Таймс» розмістила фото «пропажі» на першу шпальту. Ось він, наш герой, живий-здоровий ще й бадьорий...

Свій перший день після повернення Фонтен провів у... поліцейському відділку. Розповів усе, як було, що не пам'ятає геть нічого з того, що з ним сталося. Однак твердолобі жандарми зажадали, щоб хлопець виклав їм неіснуючу правду. Та навіть якби й було якесь неземне пояснення звичного для їхньої практики інциденту, то чи повірили б вони? Навряд.

Франк мав на щоках «легку» тижневу неголеність і 100 франків у кишені, які кинув перед поїздкою на ринок. Жандармерія знову спробувала підловити друзів на якихось суперечностях у показаннях, та свідчення їхні були настільки ідентичні, що навіть комар носа не підточив би, не те що якийсь окружний комісар. Кінець кінцем, Франка Фонтена було звільнено, а його справу — закрито. Хлопця передали в руки вченим з відділу Вивчення неідентифікованих аерокосмічних явищ.

ДРІБНИЦІ З-ПІД ПОЛИЦІ

Все скидається на те, що там, у лабораторних умовах за чашкою чаю розмови із Франком велися невимушені, приємні, і хлопець поволі почав пригадувати все, що бачив та чув у захмарних гостинах. У його плутаних оповідках траплялись і людиноподібні прибульці, і дивної форми космічні кораблі. Юнак все ж фільтрував думки, усвідомлюючи, що більшість зі сказаного взято із його ж таки власної пам'яті. Навіть більше: хлопцеві навіяли не погоджуватись на допит у стані гіпнозу. Те, що він відтворив із власних спогадів, стало надбанням преси.

Газетні чутки про хлопця — космічного блукача поповзли аж у далеку Болгарію. Там уже про нього розписали, користуючись рясними матеріалами закордонної преси, зробили сенсацією номера, подією часу.

Розповідь Франка починається саме з тієї хвилини, коли він подався машиною на світло. Коли парубок в'їхав на територію електростанції, мотор несподівано заглух. На капоті застрибали маленькі сяючі кульки, а машина занурилась у дивний туман. Франк запанікував, відчув себе полоненим. Аж тут його почало щипати в очі, і невдовзі він поринув у сон. А потім була кімната з білими стінами, дуже схожа на університетську аудиторію. Було чимало різних приладів, невідомо для чого призначених. Всюди світились циферблати. Сам Франк перебував у лежачому положенні.

У кімнаті, якщо вірити описам парубка, були сяючі рухливі кульки завбільшки з апельсини або тенісні м'ячики. Склалося враження, що з ним спілкуються якщо не самі кульки, то щось (чи хтось) через них.

«Я прокинувся — і тут же зі мною заговорили. Це були дуже мудрі, дуже змістовні розмови, — зізнався хлопець. — А знаєте, чому вони не контактують з нами, землянами? Вони просто бояться, що їхні знання і надбання люди можуть використати собі на шкоду». Що ж, розуму їм справді не позичати.

Інші газетні публікації повідають, що парубок усе пригадував, немов у сні. У такий же самий спосіб, напевно, формувались і висловлювання Франка, зовсім невластиві його вікові та освіті. Вони звучали, мов навіювання: «Їх наука — це їхнє життя. Наше життя — це не наука.» Або ж таке: «Вони нечасто приходять на Землю, але коли вже вступають з нами, землянами, в контакт, вибирають людину... їх цікавить чиста людина». Франк переконував учених, що увесь час перебував у якійсь «лабораторії». Але одного разу наче збагнув, (відчув по-людськи якийсь просвіт), що перебуває за 50 метрів від електростанції, а машини його поруч немає. Спершу подумав, що хтось цю машину поцупив...

Журналісти проводили паралелі між переживаннями Франка Фонтена і героя Герберта Уеллса з оповідання «Містер Скелмордсейл у країні фей». Обидва занурюються у глибокий та тривалий сон, обом їм видається, що минуло небагато часу. З обома розмовляють фантастичні істоти. Авжеж, доречно припустити, що часто поблизу електростанцій трапляються світлові явища, породжені атмосферними розрядами, а юнак міг пролежати і тиждень без свідомості. Але варто пам'ятати й те, що поліція прочесала в цьому районі кожну травинку.

Учені з центру Вивчення неідентифікованих аерокосмічних явищ вірять юнакові на всі сто відсотків. Аналогічно поводяться і поліцейські, котрі розглянули випадок із кримінальної точки зору, все зафіксували на папері та співставили не раз і не двічі.

Так що ж таки — істина чи гарна вигадка супроводжує Франка Фонтена? Де він був? Запитання лишається без відповіді. Мені особисто було би значно цікавіше дізнатись, як парубок проспав тиждень невідь-де, які бачив сни і хто його супроводжував весь цей час? Чому звичайному земному юнакові із французького передмістя «наснились» голоси з ближнього космосу? Чому?

Знайомся:

Цікава штука математика! Варто застосувати її в якійсь іншій, нематематичній науковій царині, як такі штуки починаються! Ось візьмімо біологічний парадокс Ковбасана (названий так за ім'ям того, хто його виявив). Якщо взяти за вихідне те, що мавпа шимпанзе — на 99,4% людина (а в цьому нас переконує не тільки заголовок, а й результати наукових розвідок), то звідси логічно витікає, що людина — то на 100,7% шимпанзе.

З точки зору математики, воно, звісно, так. Та будь-який кіт тобі скаже, що щось у тих розрахунках не так. Бо ж із таким самим успіхом можна виразити меломана Джексона через Пундикові сандалії, взявши їх вагу в кілограмах або фунтах. Ні-ні, з цифрами тут треба обережніше. Хоча б у біології.

Що сказати про примата?

«Родичі вони нам чи не родичі?» — не один десяток років сушать собі мізки поважні вчені-біологи, уважно вдивляючись у розумні й глибокі очі представників славної мавпячої когорти. Чому славної? Пояснюю: тому що вони — примати, а слово це якраз і означає «перший», «першорядний», «вищий». Пройдись і собі портретною галереєю людиноподібних — різних там гібонів, горил, орангутангів та шимпанзе. Якісь аж надто схожі вони на людей, особливо шимпанзе. Куди вже нам, котячим...

Науково доведений факт: ДНК людини і шимпанзе збігаються на 99,4%. Не кажу вже про зовнішній вигляд та манери поведінки. І попри всю цю близькість, учені щоразу примудряються відкрити щось нове.

А зовсім недавно непосидюча вчена братія вирішила порівняти послідовність 97 генів, які визначають будову білків і регулюють основні життєві процеси, у шести біологічних видів: людини, шимпанзе, горили, макаки, орангутанга та... миші. Результати подібності людини та шимпанзе були просто вражаючі та несподівані. За всіма показниками уподібнення до людей, горили значно відстають від шимпанзе, ще далі від них стоять орангутанги, а наприкінці — макаки. А от про мишей я вже мовчу, хоча щось у них, безперечно, є.

Отже, як підсумували вчені, є всі підстави стверджувати, що «найріднішим» та «найближчим» родичем для вас, царі природи, з усіх істот на землі є... Так, так, не дивуйтесь, це — шимпанзе! Хоча показники так званого «молекулярного годинника» свідчать, що шляхи еволюційного розвитку людини і шимпанзе розійшлися приблизно 5-6 мільйонів років тому.

Під спекотним небом Африки

Живуть шимпанзе в африканських тропічних лісах та саванах, видираючись на висоту до 3000 м над рівнем моря. Їх можна зустріти на всій території Центральної Африки — від Гвінеї аж до Уганди та річки Заїр, що в Конго.

Ці тварини ведуть стадний спосіб життя. Одна родина — це п'ятдесят і більше особин, яку очолює самець-вожак. Вони кочують по своїй території маленькими сімейними групами, що складаються з одного дорослого самця і кількох самок із своїм потомством. У мавпячих родинах, як і в людей, час від часу відбуваються «перевибори» глави сімейства, бо вимоги до «осіб на керівних мавпячих посадах» дуже високі.

Спілкуються тварини за допомогою міміки, жестів та різноманітних звуків, включаючи пронизливі крики, воркотання, гавкання і ревіння. Їхньою мовою уже давненько цікавляться вчені, а одні з них вирішили навчати групу шимпанзе, що живе в неволі. І що ти думаєш, мавпи освоїли мову для глухонімих, у якій кожен жест означає певний предмет, дію або поняття. Шимпанзе виявилися не лише старанними та розумними учнями, вони просто здивували своїх вчителів. Наприклад, одна така мавпа побачила на озері качку, але слова «качка» вона не знала.

Мавпа шимпанзе

Тварина не розгубилася: просто з'єднала два знайомих їй поняття — «вода» і «пташка». Утворилося нове словосполучення — «водяна пташка». Хіба ж не молодець?!

Усі шимпанзе дуже комунікабельні, допитливі та емоційні. Вони можуть годинами вивчати незнайому місцевість, придивлятися і прислухатися до чогось їм невідомого. Іще вони дуже кмітливі та винахідливі. На відміну від інших мавп, шимпанзе часто використовують для гри та «роботи» усілякі предмети, шукаючи для них правильного застосування. Наприклад, шимпанзе бере палицю, втикає її у мурашник і чекає, поки на неї налізе якомога більше мурах, а тоді швидко злизує їх язиком і ковтає, не даючи бідним комахам опам'ятатися і покусати свого «кривдника».

Усі шимпанзе надзвичайно рухливі, можуть за день долати до 50 км. Більшість з них має просто холеричний темперамент. Вчені відзначають цікаву особливість цих тварин — вони здатні працювати колективно і можуть спільно вирішувати важливі проблеми. Ну зовсім як люди.

Зовні шимпанзе дуже схожі на людей. Живуть тварини 50-60 років. Доросла мавпа у вертикальному положенні сягає 150-165 см, а важить 45-80 кг. Її тіло вкрите негустою жорсткою шерстю, а безволосе обличчя може бути білого або рожевого кольорів. На голові шимпанзе досить великі й круглі вуха, що кумедно стирчать в обидва боки. Носик у цієї мавпи маленький і трохи приплюснутий. Губи довгі й надто рухливі. Очі також великі, темні, розташовані близько одне біля одного. Самці, як правило, набагато більші за самок. У них сильні короткі ноги і мускулисті довгі руки. Тому їм зовсім неважко впоратися з противником, навіть якщо справу доведеться мати із дорослою людиною.

Коли шимпанзе стоїть на двох ногах, його кисті опиняються нижче колін, тому ходити у такому положенні не зовсім зручно. Набагато комфортніше тварина почувається на чотирьох, причому довгі пальці на руках у неї завжди зігнуті. Руки в шимпанзе значно довші за ноги. Це досить зручно, щоб діставати плоди з дерев, але зовсім незручно для прямоходіння.

Шимпанзе — насамперед вегетаріанці і харчуються різними частинами рослин: плодами, листям, квітами і бруньками. Не гребують мурахами, термітами, пташиними яйцями, медом диких бджіл та рибою. Траплялися випадки, коли група шимпанзе нападала на своїх далеких родичів, скажімо, макаку чи орангутанга, а тоді ділила велику здобич на всіх. Однак це радше виняток, ніж правило. Загалом же шимпанзе — великі любителі зелені, за раз доросла мавпа може спокійно з'їсти до 50 бананів! Наш Пундик їй явно не конкурент.

Цілий день ці тварини активні й галасливі, а коли приходить вечір, вони влаштовують собі індивідуальні гнізда на деревах, де можна спокійно виспатися і набратися сили на наступний день. Приблизно на висоті 8 м шимпанзе настеляє на гілках суху траву та листя і, зручненько вмостившись, засинає.

Адвокат для шимпанзе

Якщо вже доведено, що шимпанзе і люди — це майже те саме, то чому б не дозволити тваринам обзаводитися своїми власними... адвокатами? Так або приблизно так думали американські борці за права тварин. Так думали, що аж постанову винесли: «Всі шимпанзе мають право на юридичний захист!» Активісти організації «У співпраці з шимпанзе» твердять, що могли б виступати юридичними гарантами прав тварин та запроваджувати в життя законодавчі ініціативи, скеровані на припинення проведення дослідів на шимпанзе та на їх експлуатацію для людських розваг, скажімо, в цирку.

Звичайно, у кожній справі є свої прихильники і противники, тим більше, у такій цікавій справі, як юридичний захист тварин. Так-от, противники цього захисту переконані, що після введення подібних законів на права шимпанзе почнеться справжній хаос: за ними адвокатів «вимагатимуть» дельфіни, коні, собаки, кури і, без сумніву, ми — коти.

І поки тривають суперечки, людиноподібні мавпи розглядають себе в дзеркалі, шукають один одному блохи, розмножуються і, мабуть, навіть не здогадуються, про що сперечаються люди. Не уявляю, чим усе це закінчиться, але знаю точно, що уже давненько існує закон, який забороняє ловити і вбивати шимпанзе. А з 1997 року в Сполучених Штатах заборонено використовувати цих тварин для проведення медичних дослідів, незважаючи на те, що вони такі схожі на людей.

Однак, як свідчить статистика, на сьогоднішній день у світі приблизно 1500 шимпанзе знаходиться в неволі. Прикро...

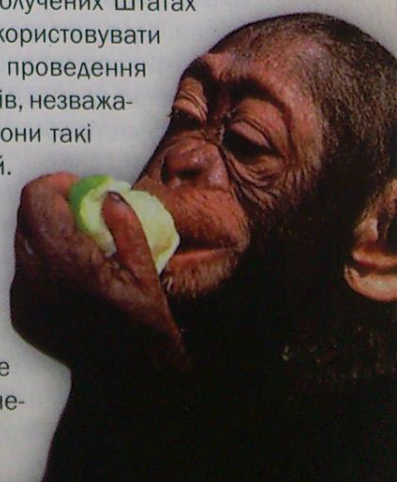

Хто ти, Йорику?

— А знаєш що, Пундику? — хитро усміхнулась Киця, після того як Пундик перестав кривлятися й повернув новеньку зелено-оранжеву в'язану шапочку законній власниці.

— Ні, не знаю, — чесно зізнався гурман.

— Давай викладай.

— У середні віки ти б точно без роботи не залишився?

— А то чого б? — насторожився Пундик.

— А попит тоді на блазнів був, — пояснила Киця і затараторила текст уявного оголошення: — «Французький король шукає для двору молодого блазня, мастака клеїти дурня і розвішувати локшину на чужі вуха. Освіта вкрай небажана, але довгий язик вітається...» — запнувшись на півслові, вона спритно ухилилася від Пундикового рюкзака і дременула геть. Пундик зітхнув і почвалав за нею...

Я б у клоуни пішов...

Хто такі блазні, і що ми про них знаємо? Це професія чи стиль життя? Чи кожен міг стати блазнем у короля?

Яскраве вбрання, шапка з барвистими китицями та дзвіночками, гострий язик... Такий образ виникає у нашій свідомості, коли ми говоримо про цих людей. Хоча, насправді, не так вже й багато знаємо ми про блазнів. Навіть походження такої, я б сказав, популярної у свій час професії залишається таємницею.

Одні вважають їх «одомашненими» представниками вільної породи йокуляторів, або мандрівних комедіантів. До речі, саме від слова «йокулятор» походить англійське слово «джокер» та французьке «жонглер». До них можна долучити слова «валет», «буффон» і «франт», які спочатку означали те саме, що в російській мові слово «шут» чи в українській — «блазень».

Інша версія походження блазнів стверджує, що це — домашні раби, які повинні були звеселяти своїх господарів, а в разі необхідності могли ставати забавкою і для їхніх гостей.

Мабуть, мають рацію і ті, й інші. Адже ще за часів римських імператорів були блазні, які влаштовували смішні вистави, потішні гладіаторські бої, передражнювали оточення цезаря, а подекуди і його самого.

Популярність блазнів швидко зростала, були часи, коли на представників цього «жанру» відзначався своєрідний дефіцит. Тому при дворах як гриби після дощу з'являлися мандрівні придворні циркачі, зокрема було багато акробатів, які переїжджали з одного міста в інше. Такі ж артистичні трупи бродили Європою багато віків після падіння Риму. Деякі з них осідали в рицарських замках, де розважали бенкетуючих власників своїми нехитрими виступами — співали, жонглювали, показували пантоміми. Захмелілі глядачі кидали артистам монети, а коли розваги були їм не до вподоби, могли закидати артистів кістками чи залишками зі своїх щедрих столів. Траплялися випадки, коли за невдалий жарт блазень опинявся в підземеллі й терпів страшні покарання. Ніхто не відповідав за його долю і не міг заступитися за бідного актора.

Золоті часи ковпака й бубонця

З плином часу при королівських дворах мистецтво блазнів набуло дещо іншого значення. У бесідах з «язикатими» слугами у яскравих ковпаках монархи гострили свою дотепність, а заразом дізнавалася, що думає про них простий народ, оскільки блазні були єдиними представниками «простолюду», які були вхожими до королівських чертогів.

Деяким блазням у житті щастило. Із часом вони отримували за свою нелегку службу дорогі подарунки, інколи — зе[illegible]лю з кріпаками і навіть дворянські титули.

Наприклад, у Франції нащадками звичайних королівських блазнів були знатні дворянські роди Бонвале та Нуайє, а також знаний рід Буффонів. Усі ці прізвища походять від французьких слів, які перекладалися як «блазні».

Та все ж переважна більшість блазнів виділялася з-поміж решти людей не стільки гострим язичком, скільки різними фізичними вадами. Нерідко можна було побачити коло ніг великодушного господаря карлика або горбаня в барвистій шапці з бубонцями.

Один час двори тримали сонми карликів-блазнів, які прикрашали королівські свята та банкети і виконували важливі доручення. Маленький зріст робив їх чудовими шпигунами. Катерина Медічі тримала при дворі 80 карликів, усі вони жили в Луврі й вічно вешталися під ногами. Понад 30 коротунів, убраних у багаті яскраві шати, мали папа Лев X і кардинал Вітелі. Ті обслуговували гостей на святкових обідах.

Улюбленим блазнем англійського короля Карла I був карлик Джері Хадсон. Вперше він з'явився перед очима його світлості у надзвичайно оригінальний спосіб: на святі в 1627 році його подали до королівського столу «запеченим» у велетенському торті. Тоді блазню виповнилося лише 8 років, а його зріст був усього 14 дюймів (близько 35 см). З роками Джері підріс до 70 см, але характер у нього був надзвичайно войовничий, а язик дуже гострий. На дуелі він убив одного придворного хлопчака, який нешанобливо відгукнувся про його зріст. Подужав і значно більшого й важчого від себе індика, який викрав його обід.

Після страти короля Карла I відданий блазень пішов у вигнання за його вдовою. А помер Джері в Тауерській в'язниці 1682 року. Якщо тобі закортить дізнатися про цього блазня трохи більше, прочитай роман Вальтера Скотта «Певеріл Пік».

Ім'я іншого блазня, Шико, що служив у французькому королівському дворі, увічнив Дюма-батько. А блазень Трибуле, який прислуговував королю Франциску I, став прототипом головного героя опери Верді «Ріголетто». Він був напрочуд розумний. Одного разу, коли його король сушив мізки, куди діваються зібрані податки, блазень узяв в руки шматочок льоду і попросив підданих передати його королю. Пройшовши через велику кількість рук, лід розтопився, і до рук володаря потрапило лише трохи вологи. Та, на жаль, доля цього блазня була трагічна. Він помер від жалю й розпуки після того, як розпутний король звів нанівець його юну доньку.

З жартами по світу

З давніх-давен і на руських землях жили блазні. Одні були на постійній службі, інші тільки заїжджали в гості. Називали їх скоморохами, потішниками, пустобрехами або пустобрешниками. Церква недобре косилася на таке «мистецтво», вважаючи блазнів «бісівськими забавками». Особливо гостро засуджувалися блазні-потвори та юродиві. Ці «божі люди» могли собі дозволити будь-яке нахабство, але навіть царі їм усе прощали, вважаючи їх гласом Божим.

У Росії свого часу гримів блазень на ім'я Лакоста, народжений у Голландії в сім'ї єврея. Він не мав жодних фізичних вад, був дуже хитрий, дотепний і розумний, знав чи не всі європейські мови. А блазнем став випадково. Почавши кілька справ і прогорівши з ними всіма, Лакоста накивав п'ятами до Петербурга, а вже там подався розважати Петра I. Той дуже любив свого блазня, за відмінну службу дарував йому титул «самоїдного короля» і на додачу — безлюдний острів у Фінській затоці. Лакоста одружився з придворною дамою-карлицею, і в них народилася донька.

В Азії блазнів не було зовсім, зате при дворах утримували музикантів і красномовців, завданням яких було звеселяти своїх володарів. Для прикладу можна згадати ім'я Ходжі Насреддіна, який служив при дворі Тамерлана, або міністра Бірбала, що прислуговував індійському падишахові Акбару.

По-різному складалася доля блазнів: одні закінчували свої «веселі жарти» у в'язницях, іншим виплачували пенсію і дозволяли до кінця своїх днів жити при королівських дворах. Останні «професійні» блазні жили при дворі іспанської королеви Ізабелли до 1868 р. З часом функції блазнів почали переходити до циркових клоунів — тепер вони доносили правду «до народу». Багато клоунів користувалися великою популярністю і були не менш знамениті, ніж королівські улюбленці. Назву хоча б ім'я Чарльза Стратона, ріст якого був усього 64 см. У 1844 році його випадково помітив знаменитий «король цирку» Барнум і запросив на роботу. Клоун Стратон об'їздив увесь світ, став мільйонером і генералом американської армії, а на його пишному одруженні з миловидною карлицею гостював сам президент Лінкольн.

А що ж сьогодні, коли немає королівських дворів? Хто, де і за яких обставин виконує роль блазня?

Найбільші глупства світу

Дивні вони створіння — оті люди! Поки з вами, двоногими, не знався, навіть не підозрював, що людська дурість може бути джерелом чийогось доходу. Якщо не сказати — джерелищем. Скажеш, що не може такого бути? Що ж, мені, коту Ковбасанові, ти можеш і не вірити. Тільки от що ти скажеш, побачивши книжечку «Проколи в бізнесі», видану в Лондоні? Її вже точно не коти писали. То ви, люди, збирали до неї цікаві історії про те, як вигідні на перший погляд бізнесові операції закінчувалися повним провалом, скандалом, а подеколи й тюремними гратами. І все через що? Та через людську необачність і дурість. Ні, що не кажи, а часом і на чужих помилках корисно повчитися буває. Ось, наприклад, на таких...

Іспанські спадкоємці

На початку XVIII ст. в Англії існувало два великих банки-монополісти — «Bank of England» та «East India Company». З травня 1711 року в часи великих перемог герцога Мальборо на війні за іспанський спадок палата общин прийняла рішення створити «компанію торговців Великобританії, які провадили свій бізнес у морях та на суші Америки». І вирішили присвоїти новоспеченому «бізнесовому товариству» назву «South Sea Company».

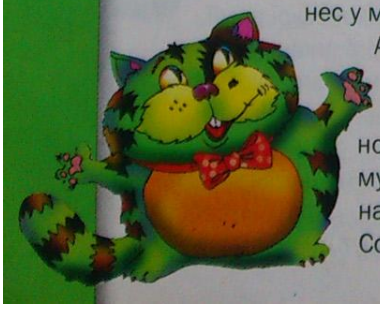

Понад 200 років Англія рвалася на південноамериканський ринок, але Іспанія пильно охороняла свою монополію на срібні копальні та золото Мексики й Перу. У 1713 році війна за іспанський спадок закінчилася Утрехтським миром, за яким Англія заволоділа Мінорокою, Гібралтаром і Новою Шотландією. До того ж Іспанія дозволяла раз на рік навідувати Південну Америку одному англійському торговому судну. Серйозно вплинути на становище Британії це не могло, адже через тривалі війни її державний борг і так уже давно перевалив за 30 мільйонів фунтів стерлінгів.

У 1719 році король Георг I «нагадав» парламенту про цей борг, але говорив він по-німецьки, бо англійської не знав. І тому більшість парламентарів його не зрозуміла. Цим скористався один з директорів «South Sea Company», сер Джон Блант, який добре розумів німецьку. Він з ходу придумав план, який мав допомогти видурити гроші в підданих короля Георга. Як? Сер Джон запропонував розпочати продаж акцій своєї компанії, щоб частково оплачувати державний борг. В обмін же на комерційні привілеї ця компанія зобов'язалась внести у спеціальний фонд погашення боргу 7,7 млн. фунтів стерлінгів. Ось тут все і почалося.

«Акції South Sea Company» вартістю по 129 фунтів розкуповувалися з нечуваною швидкістю. За місяць їхня ціна скочила до 380 фунтів. За акціями «полювали» всі знатні родини Англії. Сам принц Уельський придбав собі пакет акцій. Лондоном почали гуляти чутки, що Іспанія от-от надасть Англії виняткове право торгувати на територіях від Онтаріо на півночі до Вогненної Землі на півдні, а також на всьому західному узбережжі Південної Америки...

На червень 1720 року одна акція коштувала вже 1050 фунтів. Люди продавали майно, закладаючи під заставу будинки та цілі підприємства, аби купити побільше цінних папірців.

Спочатку «South Sea Company» чемно сплачувала дивіденди своїм акціонерам, але потім їй бракнуло коштів: прибутків же від південноамериканської торгівлі ніяких і близько не було, один-однісінький англійський корабель, якому було дозволено привозити колоніальні товари з Америки, не міг дати необхідного обігу грошей. Дуже скоро ціни акцій поповзли вниз, а на вересень їхня вартість повернулась до початкової. Тисячі англійців стали жертвами великого дурисвітства. Серед них — класик англійської літератури Олександр Поп, який втратив половину

свого майна. Королівський лікар Девід Гамільтон і взагалі втратив 80 тисяч фунтів стерлінгів.

А 462 члени палати, які також були акціонерами цієї компанії, встигли заздалегідь скинути свої акції, заробивши на них по 4,5 мільйона фунтів кожен.

Король Георг скликав засідання парламенту і наказав розібратись у ситуації. Почалися суди. Третину своїх коштів люди отримали назад, а решта грошей зникла безслідно. Про державний борг годі вже й казати...

Щоденники Гітлера

6 січня 1980 року колекціонер нацистської атрибутики часів Третього рейху Фріц Штайгель показав фотокореспонденту одного з німецьких журналів Герду Хайдеману цікавий зошит. Це був фашистський партійний щоденник, що налічував 100 сторінок, списаних поперемінно ручкою та олівцем. На обкладинці цього «шедевру» стояли букви Г., а записи були датовані січнем-червнем 1935 року. Штайгель стверджував, що автором унікального щоденника був не хто інший, як сам біснуватий фюрер. Крім того, людина, у якої зберігався цей щоденник, була власником ще однієї цінної знахідки — рідкісної книги, яка також колись належала Гітлеру. Зі слів Штайгеля, щоденник і книга були в розпорядженні якогось старого генерала, а посередником в операції з їх придбання виступав його брат. Генерал волів продати 27 зошитів із щоденника Гітлера по 85 тисяч німецьких марок за штуку, а книгу — за 200 тис. марок. Разом виходила досить-таки солідна сума — 2,5 мільйона DM.

Звичайно, важко вірилося, що десь у Західній Німеччині понад 35 років збереглися невідомі речі особистого архіву Гітлера, але... Так хотілося сенсації!

Цікаво й те, що відомі експерти-історики підтвердили справжність «оригіналу», і вже навіть почалися переговори про видання публікацій Гітлера німецькою та англійською мовами.

І надрукували б, якби трохи пізніше не з'ясувалась одна цікава подробиця. Невідомий «генерал», а точніше — гер Штайгель, сам же й написав цей щоденник замість покійного Гітлера. А діловитий Хейдеман з кожних редакційних 85 тис. клав у свою кишеню 30 тис.

Та до того часу «Stern» уже встиг почати багатообіцяючу публікацію. Аж тут грім просто посеред ясного неба. Експерти раптом навідріз відмовилися визнавати автентичність рукописів. А коли були зроблені остаточні висновки незалежних експертів-криміналістів, то на воду спливли і підроблений почерк, і наявність у папері спеціального відбілювача, який винайшли аж ніяк не в 1930-х роках, а значно пізніше. Шум зчинився такий, що годі його й описати. Скажу тільки, що скінчилась ця весела історія в 1984 році судом, горе-бізнесмени опинилися за гратами, а редакція журналу «пролетіла» на 19 мільйонів марок. І як пролетіла! Сором кому зізнатися.

Цирк на дроті

Американський штат Оклахома. Невеличке містечко. Надворі липень. За кілька днів до Дня незалежності у видавництві місцевої газети з'явився нікому не відомий досі містер Моріссон, який відрекомендувався представником Боннського циркового об'єднання. «Представник» довірливо повідав масмедіа, що об'єднання, яке він представляє, планує 24 липня скерувати в їхнє містечко циркову трупу. Моріссон змалював перед ощасливленими і доволі наївними мешканцями таку райдужну картину, схожу на план Остапа Бендера з перетворення міста Васюків на мегаполіс Нью-Москву, що йому радо повірили.

І тут місто ожило. Магазини стали заздалегідь закуповувати товар, сподіваючись на солідний прибуток, власники готелів розширювали номери і доставляли додаткові ліжка, а Моріссон тим часом преспокійно збирав передплату за рекламу різних закладів. Власник зоомагазину, вручивши йому комісійний збір, замовив кілька центнерів кормів для циркових тварин. Те саме зробив і володар місцевого ресторанчика — треба ж буде десь харчуватися цирковим акторам.

Через два тижні, назбиравши солідну суму і чомусь не попрощавшись із гостинними мешканцями міста, загадковий містер Моріссон зник. А всі, хто залишився у містечку, дружно дочекалися призначеної дати і... зрозуміли, що циркове шоу, власне, вже відбулося. Просто вони були в ньому не глядачами, а учасниками. Ну а те, що їх обдурено. То, мабуть, сценарій такий.

Ось так, мій юний друже, можна «проколоти» свій бізнес через свою ж необачність і надмірну довірливість. І що цікаво: статистика таких випадків на цьому не завершується, з'являються дедалі нові й нові «бізнесмени-винахідники», які хочуть отримати чужі гроші. Бажаю у майбутньому з такими людьми не зустрічатись.

Привіт з потойбіччя

— Прокидаюсь я — і хвіст мені захолов! — розповідав Ковба-сан. — Вліво тиць — стіна. Вправо тиць — те ж саме! Зверху, знизу — глухо. Мов «Віскас» у банці! І тут я як закричу! А потім чую, як голосом пані Гані хтось суворо говорить: «Пундику, а що це в тебе в рюкзаку?..» — робив величезні очі котисько, а ми всі аж за животи трималися — так нам смішно було. Загалом, кумедна ситуація. А буває... Часом так слухати моторошно, що аж волосся на голові сторчака стає. Бо таке буває... Одне слово, слухай.

Так буває, що людей урочисто хоронять, потім третього, дев'ятого і сорокового дня оплакують, а вони... А вони живі-здорові, на рідню зляться: не могли, мовляв, сонного від мертвого відрізнити.

Так траплялося при летаргічному сні, коли в людини максимально притуплюються мимовільні рухи і навіть найпростіші рефлекси (дихання, кровообіг, виділення). Подивишся збоку — жодних ознак життя.

Випадків таких назбиралося стільки, що вистачило американському письменнику Едгару По на цілу колекцію історій про «завчасно похованих». Чи не тут, бува, потрібно шукати джерела всіляких історій про вовкулаків, про упирів — людей, котрі буцімто померли, а потім ночами людей страшили.

Дивне ліжечко для Макса

У 1865 році у штаті Вісконсин (США) стався такий випадок. П'ятирічний Макс Гофман, син фермерів, раптово захворів на холеру. Лікар був категоричний: жодних надій на одужання. А за три дні хлопця вже поховали на місцевому кладовищі.

Першої ж ночі після похорону матері Макса наснився сон: син її перевернувся у гробі й намагається вилізти звідти. Вона чітко побачила, як хлопчик склав рученята і підібгав під праву щічку і... прокинулась від власного крику.

Вона благала чоловіка викопати гріб, але той списав усе на стрес і не погодився. Наступної ночі сон повторився. Цього разу знервовану жінку вже неможливо було спинити, відтак просто серед ночі сім'я Гофманів подалась на кладовище. Викопали вони свіжу могилку і... побачили сина так, як описала мати: на правому боці із складеними рученятами під щокою. Ознак життя малий не подавав, батько вийняв тільце й одразу ж відвіз до лікаря.

Заспаний лікар покосився на сімейку, але за Макса взявся. Через годину хлопець остаточно оклигав. А через тиждень уже бігав, як усі діти.

Загалом Макс прожив 80 років, і весь цей час він зберігав удома металеві ручки від дитячого гробу — на згадку.

Генеральна репетиція поховання

Точнісінько така ж історія трапилась уже в XX столітті із семирічною Гільдою Сігурддоттір з Ісландії. Єдину доньку, улюбленицю родини, поховали невчасно. Горе Інги, Гільдиної матері, було таким великим, що всю ніч після церемонії їй снилося щось жахливе і незрозуміле. Наче дитину посадили в тюрму, і дівчинка відчайдушно стукає кулачками, намагаючись видертися звідти.

Ранком наступного дня Інга стала наполягати на тому, щоб дівчинку відкопали. Родичі подумали, що жінка з'їхала з глузду, але розпуки, але покорились умовлянням, і... недарма. Перед ними нерухомо лежала дівчинка, але щось підказувало, що рано ще ставити крапки над «і». Швиденько звернулися по лікарську допомогу, ескулапи доклали всіх можливих зусиль, а через два тижні Гільду вже виписали з лікарні.

Переполох у моргу

Листопад 1952 року. Далеке каліфорнійське Сан-Франциско. У місіс Терези Батлер стався перебір снодійного, і за кілька годин її знайшли у власній ванні. Намагалися відшукати бодай якісь ознаки життя — марно. Лікар ретельно

оглянув Терезу і, не намацавши ні пульсу, ні дихання, констатував смерть. Тіло відправили у морг.

А тепер уяви собі, як перепудився наглядач моргу, коли тіло з полички №5 зненацька зарухало щелепами і стало сонно позіхати! Даму негайно помістили у клініку, де вона відсипалася ще п'ять днів, а на шостий день Тереза Батлер повернулась із потойбіччя і навіть почала впізнавати рідних. Доглядачі все списали на клінічну смерть, а провідний лікар клініки заявив, що за його пам'яті ще жоден пацієнт так зухвало не порушував законів природи. Однак не заперечував, що добре те, що добре закінчується.

НЕ БУДИ ПОКІЙНИКА!

І зовсім недавно, у 1997 році, газета «Мегаполіс-експрес» повідомила громадськість про такий інцидент. Двоє мародерів працювали лопатами, вибираючи із землі залишки старої цвинтарної плити. Могилу слід було розкопати, поки не протверезів сторож, який був під мухою. Коли ж показалася покришка гробу, в хід пішли ломи...

А за кілька хвилин на кладовищі почувся несамовитий вереск, і двоє силуетів, не чувши ніг під собою, рвонули світ за очі. Третій же, який тут мав би бути зайвим, сидів у домовині. Після сну значить.

СОННІ ДІТИ

Джон Хорас придбав квиток на суботній літак на Монреаль і готувався до відльоту. Аж тут за кілька днів до того до нього нагрянула американська поліція і, привітавши містера Хораса з народженням сина, взяла його під стражу.

Поступово стало прояснятися, що 10 років тому, коли студентка Корнельського університету потрапила в автокатастрофу, лікарі зберегли потерпілу при житті, але повернути до тями так і не змогли. Пацієнтка медфакультету Рочестера (штат Нью-Йорк) всі ці роки провела в комі. А наприкінці грудня 1995 року медичний огляд показав, що хвора... чекає дитину.

Не з того тіста лікарі ліплені, щоб повірити в байку про лелеку. Та чи й водяться вони в далекій американській землі. «В дитини повинен бути батько!» — затялися медики і постановили собі знайти його.

Тим часом пацієнтку перевезли у спеціальну лікарню. Там вона й готувалася стати матір'ю, так і не приходячи до тями. Тим часом підозри впали на 52-річного Джона Хораса, санітара медфакультету. Зробили генетичний аналіз, він і підтвердив батьківство Хораса. Поки злощасного татуся тягали відділками, по камерах, по допитах, у пацієнтки народився хлопчик. Дитина почувалася нормально, хоч і народилась передчасно. На жаль, мати хлопчика так і не отямилася. А от Джон Хорас своє отримав сповна.

ПІДСУМОК УСІХ ІСТОРІЙ

Лікувальна практика доводить, що летаргічний сон, якщо він природний, а не травматичного чи ще якогось походження, розвивається у людей, схильних до істерії. Трапляється, що й нормальні люди, вдаючись до особливих прийомів, поринали в подібний стан. Так індуські йоги за допомогою самогіпнозу та затримки дихання свідомо опинялися у стані глибокого й тривалого сну, схожого на летаргію чи катапелсію. А один поважний науковець ще в XIX столітті у своїй дисертації дав переклад із санскриту одного давньоіндійського рукопису про вправи, які викликають тривалий сон. Полягають вони у тренуванні дихання — постійному збільшенні затримки дихання, а це своїм ходом призводить до тимчасового припинення потоку свідомості. Разом з тим йог набуває зручної пози: опускає голову, напівзаплющує очі, скеровує погляд в одну точку, закриває ніс, рот, вуха — і «напружено прислухається до внутрішнього голосу», який нагадує йому то відголоси дзвону, то шум мушель, то звук труби, то дзижчання бджоли. Все це нібито призводить до стану, схожого на летаргію.

А от англійка Емма Сміт у 1968 році встановила світовий рекорд тривалості перебування під землею: вона провела у могилі 101 день! Щоправда, не у летаргічному сні і без усяких психотехнік. Просто знічев'я лежала собі при світлому розумі та добрій волі. До неї справно надходили вода, повітря і пожива. Емма могла розмовляти з тими, хто був «на поверхні», по телефону... Уявляєш: «Алло, я тут, у гробу...» Дивна вона якась, чесне полтергейстівське!

Література розповідає нам про англійського полковника Таунсенда, котрий самотужки зупиняв власне серце, впадаючи в запаморочення: тіло його хололо, очі ставали нерухомі і врешті-решт щезала свідомість. Через кілька годин він поступово приходив до тями. Хизувався Таунсенд своїм умінням не раз і не два, хизувався, а один раз перемудрував — і просто помер. Цього разу вже насправді. Хоча ніхто його не силував.

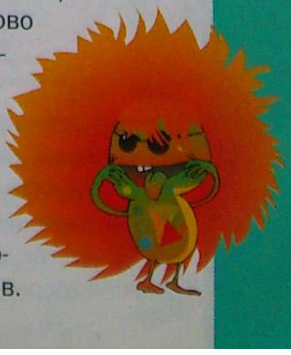

Цікаве штукарство и забуте ДРОТАРСТВО

Завітала я у гості до знайомого археолога. А він не так давно з екскурсії повернувся закордонної. І тільки я через поріг переступила, як він давай відразу ж нахваляти свої нові придбання. А фотографіями просто завалив.

Поки я їх передивлялася, повідав мені археолог, що він був у Словаччині, а там йому довелося побувати в музеї дротарства — унікальному у своєму роді та ще й чи не єдиному у світі. От про те він мені й заходився розповідати...

А колись було не так...

На початку XVII століття люди й не здогадувались, що ми з тобою будемо їсти обіди, сніданки й вечері із пластикового, а то навіть і паперового посуду. В ту пору, коли ніхто про жодний НТП і гадки не мав, люди користувалися звичайним глиняним та дерев'яним посудом. Та от біда — глиняні горщики з горнятками мали властивість битися, а купувати нові — то лиш зайві видатки. Давнім господиням приходили на допомогу дротарі — піші майстри, котрі мандрували від села до села і за допомогою дроту та своїх вправних рук обв'язували та скріпляли начиння і продовжували йому життя: глечики та діжки стягали металевими обручами, а горнятка оправляли у дротяні сітки.

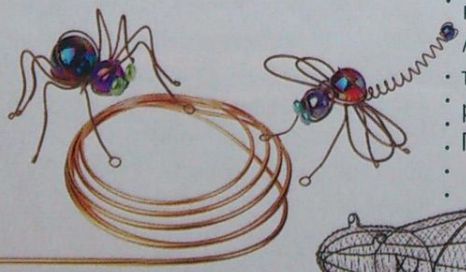

Потребували праці дротарів і для інших нагальних потреб: щоб клітку для кроликів зробити, кошичок змайструвати, мишоловку виготовити або вікно до комори задротувати. А що вже говорити про всілякі там тарелі для фруктів, підставки, гачки, підсвічники, друшлячки, черпачки, сита, сітки на рибу, скоби, голки і навіть вішаки для одягу і клітки для домашніх пташок.

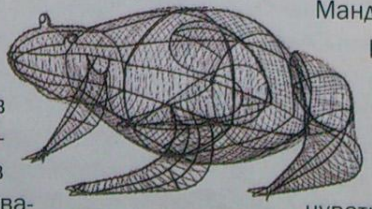

Усі ці речі мали винятково ужитковий характер і мало коли складали мистецьку цінність. Їх часто-густо не прикрашали додатковими декораціями, а виготовляли із сірого та простого дроту, добре придатного у користуванні.

Потреба в таких речах з кожним роком ставала більшою й більшою. Мандрівні майстри, котрі носили просто на собі дріт різного гатунку і всі допоміжні інструменти, почали об'єднуватися, а там і власні цехи почали виникати. Образно кажучи, на великому дереві ремісництва утворилася ще одна галузка. Так уже історично склалося, що найбільше дротарів виявилося саме у Словаччині. Розквіт дротарства випадає на XVII ст. Вже у XVIII ст. на території Моравії таких цехів було 11. Столицею ж дротарства вважають словацьке місто Тренчани, звідки цехові майстри помандрували по світу. Мандрували вони і в наші краї. Так у другій половині 17 століття дротарі допомагали селянам у Галичі, Карпатах і вирушали далі в глиб країни. Забрели вони й до Росії. Перші згадки про тамтешніх дротарів зафіксовано з доби Петра Великого. Знали про цих майстрів також у Криму, вздовж берегів Дніпра, на Кавказі і навіть у далекому Сибіру. Їхньої допомоги потребували всюди. Знали цих добрих помічників і в Польщі, і на Мадярах (теперішній Угорщині), у Чехії, Німеччині, на Балканах і навіть у Сполучених Штатах — туди в пошуках кращої долі виїхало чимало майстрів. Приходили вони на обійстя з гучними та бадьорими закликами: «Агов, господине! Чи є в тебе горщики биті, макітри тріснуті, сита неоправлені!? Впускай дротаря, нехай тобі їх полагодить!»

Щоб і корисно, і красиво...

Та не всі дротарі залишались при роботі лише для хатнього вжитку — декотрі з них мали пречудовий художній хист, тому досить-таки швидко речі цілком побутові перейшли в інший вимір і стали естетичними — тобто прикрашеними всілякими там цяцьками-брязкальцями та виготовленими із коштовного (наприклад, позолоченого) дроту... Їх, відповідно, купували люди заможні та амбітні, котрі хотіли мати не лише річ ужиткову, але й привід похизуватися перед гостями. Примхливі панянки замовляли у майстрів скриньки на свої коштовності, а затяті господині — вази на солодке чи підсвічники до вітальні.

Такі вироби за своєю структурою дуже схожі до плетених із лози та ізольованого дроту речей, про які колись «Клас» уже розповідав. Різниця лише в тому,

що дротяні вироби міцніші та витриваліші, до того ж і рідкісніші — адже майстрів-дротарів тепер не так багато залишилось. А шкода, дуже шкода...

Із дроту виготовляли не лише повсякденні, а й монументальні речі (великі, широкі, громіздкі). У Будатінському музеї дротарства, наприклад, відвідувачів зустрічає виготовлений із дроту дракон, підвішений до стелі. Можна привітати наречену, виконану на повен зріст. Або помилуватися півнем, що всіх тут будить зранку. Поаплодувати гуртику музикантів, які наче позастигали на якійсь мажорній ноті, виграючи дротяними руками на дротяних скрипочках невідому людству дротяну мелодію...

Для звитяг лицарських

Були серед дротарів і любителі військової справи. Це лиш на початку вони займались виключно побутовим ремонтом, а потім, коли мистецтво розвинулось та поширилося по світу, поділилися, хто на що здатен. Маючи у руках вправність до майстрування, відчуваючи матеріал та докладаючи до нього дещицю фантазії, дротарі дивували довколишній люд своїми виробами для військових потреб.

Окрім елементів для суто військового спорядження, дротарі нерідко виготовляли кольчуги — металеві кільчасті сорочки, які захищали хоробре воїнське серце від гострих списів та підступних ножів. До речі, сучасні любителі Толкіна і шанувальники лицарських турнірів також уміють кольчугувати — сама колись бачила. Гарно так, що годі описати, але ж і важкенне воно — далеко в ній не зайдеш... (Одна така кольчужка важить близько 20 кг.)

У будні та у свята

У першій половині XIX століття у Празі розігрували новорічно-різдвяні ігрища, які були найбільшим дарунком від смертних новонародженому Спасителю. До ясел сходились представники давніх ремесел: млинарі, пекарі, кравці, чоботарі, коминярі і дротарі. Розігрували ціле дійство, в ході якого кожен імітував свою професійну діяльність. Все це вони присвячували Новонародженому.

Аж до початку XX століття ігрища не обходились без такої важливої персони, як дротар. Бажаним гостем і цвяшком програми був кожен такий майстер і під час виноробства — восени. Процес збирання винограду та віджимання соку супроводжувався гучними і веселими співами.

А ще під час найбільших народних розваг дротарям випадала роль «крутити ведмедя». На всіх словацьких та угорських весіллях дротарі грали роль тамади чи весільного старости.

Та все ж особливу роль мали вони саме на Різдво. У словацькому фольклорі, як і в нашому, популярною та урочистою є різдвяна гра «Вертеп». Отам серед головних персонажів можна було зустріти царів, попів, багатіїв, ангелів та чортів і, звісно ж, дротарів. Приспівуючи собі, дротарі виконували свій «дротарський танець», притупуючи, приплескуючи і підскакуючи.

Словацькі дротарі були популярні й у білоруських та польських народних ігрищах. Щоправда, у поляків їх більше знали як «гуралів» або «горян», бо мандрували ті через гори, дістаючись до інших сіл. У грі дротаря завжди було місце жарту, тому часто по закінченні дійства він вигукував короткі примовки: «Я прийшов горшки дротувати, сковорідки латати! А як не маєте що ремонтувати, то хоч дайте із панянкою пофліртувати!»

А чому б і ні!?

«Хотів би і я спробувати свого хисту — дротики покрутити, якесь ситечко зробити чи квітку дротяну...» — казав мій знайомий археолог, не знати вкотре підливаючи чаю. Ех, коли б хоч сто років раніше — ото було б у кухні дротяного начиння! І послужило б воно не одним рукам.

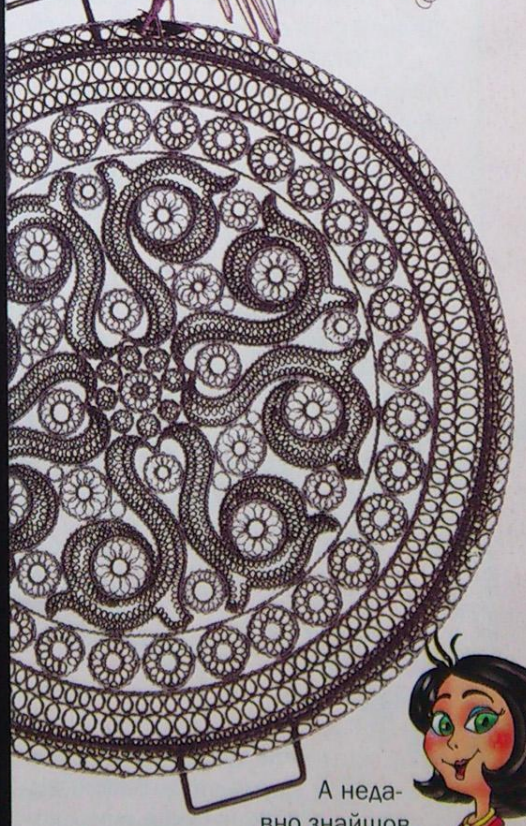

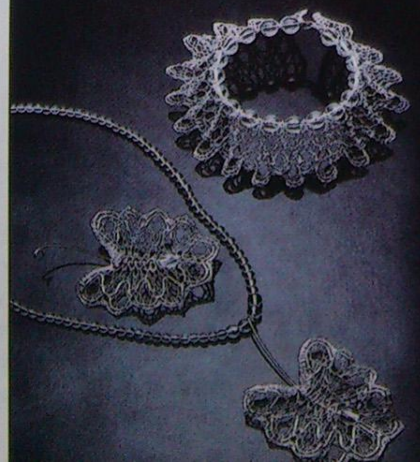

А недавно знайшов я в батьковій майстерні дротяний моток. Узяв його в руки. Покрутив. Батько подумав, що електриком хочу стати. Бо, мабуть, не чув він про дротарське ремесло».

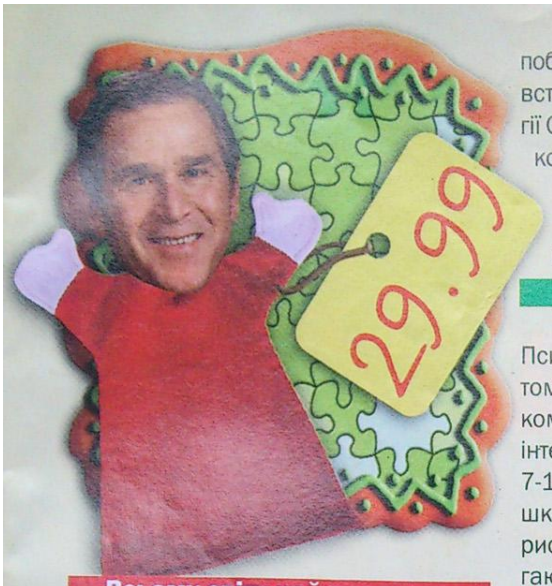

Всьому світу цей презент — іграшковий президент

Ось уже тривалий час у США користується досить високою популярністю балакуча лялька із зовнішністю президента Буша. Виробляється ота VIP-забавка (VIP — very important person, дуже поважна особа) у Гонконгу, а її ціна $29,99. Компанія-виробник запевняє потенційних покупців, що іграшковий Джордж Буш-молодший стане чудовим розвиваючим доповненням до колекції вже наявних іграшок будь-якої дитини, але нічого не каже про те, що думає з цього приводу сам містер президент, чи не обурює його низька ціна як для глави держави і чи виплачуються йому якісь гонорари за експлуатацію власного іміджу. Цікаво, чи говорить щось про це сам ляльковий Буш?

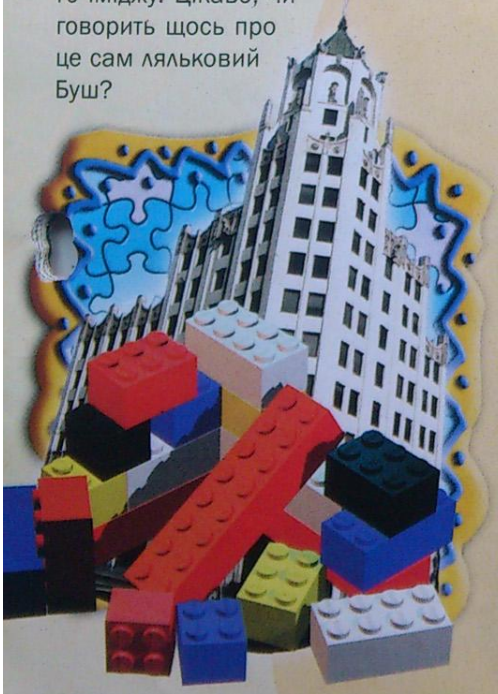

Конструкторів навезли стоси — вийшли Lego-хмарочоси

У центрі Єкатеринбурга (обласний центр у Росії), на Площі засновників міста, якось узяли та й збудували будинок із конструктора «Lego». Але не просто будинок, а будинок-рекордсмен: висота споруди склала 26 м 19 см і на 48 см побила рекордний показник (25 м 71 см), встановлений раніше у столиці Норвегії Осло і навіть занесений до Книги рекордів Гіннесса. Про те, скільки конструкторів пішло на спорудження будинку-рекордсмена і яка їхня подальша доля, не повідомляється.

Стратегічне мислення, читання та обчислення

Психологи остаточно переконалися в тому, що всупереч поширеній думці, комп'ютерні ігри сприяють розвитку інтелекту. Дослідивши 700 дітей віком 7-16 років, вони виявили й те, що «іграшки» приносять велику освітню користь. Зокрема, маленькі гравці досягають успіхів у математиці, читанні та правописі. Не виключено, що найближчим часом у США комп'ютерні ігри вза-

галі включать у навчальні плани. Ото вже золоті часи настануть для американських школярів!

Ті ж самі психологи представили список найкорисніших «іграшок». Серед них — «SimCity», яка допомагає будувати віртуальні міста і навіть створювати цілі суспільства. Так само оцінили й «Championship Manager», гру, яка дозволяє керувати цілою футбольною командою. Вона вчить користуватися базами даних, з якими доводиться консультуватися для передбачення подальших дій футболістів. З огляду на те, що повз фінальну частину «Euro-2004» наша збірна промайнула, мов ДСП над Піренеями, дуже потрібна іграшка!

Про страшнючих чебурашок, про жахіття, про мурашок...

Двома розвінчаними міфами про наші іграшки стало більше. **Міф №1** — «Страшні іграшки породжують страхи». Ні, вони вчать дітей долати свої страхи. Спілкуючись із гумовими та плюшевими монстрами, перемагаючи та перевиховуючи зловмисників, дитина буде переконуватися у власній хоробрості та вмінні контролювати ситуацію. Навіть коли справді дійде до страшного.

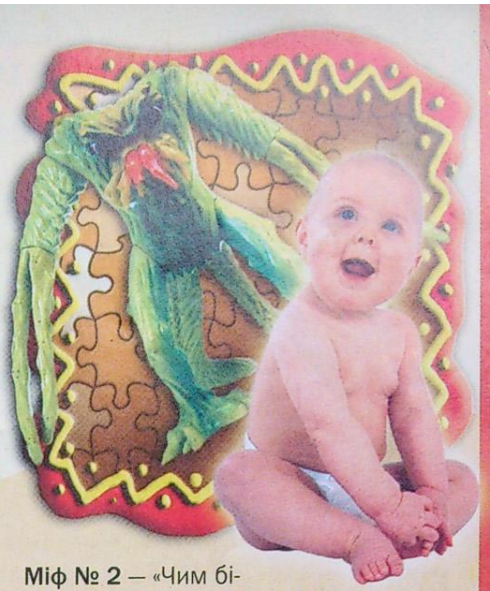

Міф № 2 — «Чим більше лялька схожа на людину, а машинка — на справжній «Мерседес», тим краще». Так, але справедливо це для дітей уже від 6 років. Для малечі ж схожість з реальними предметами не має великого значення. Їм набагато важливіше, щоб з іграшкою можна було робити все, що заманеться. Тож не марнуй грошей на «справжню» дорогу іграшку для братика чи сестрички, аби не вимагати потім від дитини надміру бережного до неї ставлення. Радості від такої забавки їй буде небагато.

Знають плюшеві ведмеді: всі вони пішли від Тедді

Спитай своїх тата й маму, які були їхні найулюбленіші іграшки в дитинстві? В дев'яти випадках із десяти почуєш: «Плюшевий ведмідь». А потім запитай, чи не знають вони, скільки років збігло від того дня, коли австрієць Ріхард Штайфф розпочав серійне виробництво Вінніпухового пращура. І коли побачиш округлені від подиву очі, бий наповал звісткою, що вік плюшевого ведмедя — рівно 101 рік. І порадуй тим, що дочка плюшевого винахідника вирішила налагодити випуск клишоногих, схожих на Тедді-1902. 55-сантиметрова іграшка буде випускатися із справжнього плюшу під маркою «Teddy PB 55», а коштуватиме 519 євро!

Тактичний винищувач «HARRIER»

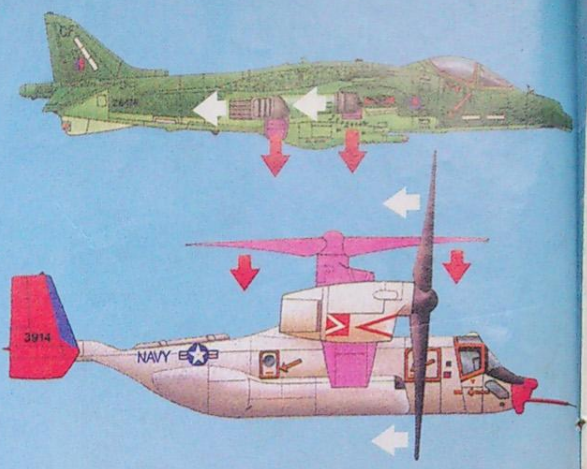

Для відривання від землі звичайний літак повинний розігнатися на злітній смузі до такої швидкості, за якої піднімальна сила його крил перевищить масу літака. До 1960 року лише вертольоти могли злітати вертикально з клаптика землі і сідати на нього, навіть якщо цей майданчик знаходився десь у садочку за будинком. Та вертольоти — машини тихохідні, і ось у 1960 році група англійських інженерів розробила невеликий літак з особливим двигуном, який мав по два сопла з кожного боку. Ці реактивні сопла можна було повертати, спрямовуючи їх униз, і цим забезпечувати піднімання літака. Після зльоту їх можна було спрямовувати назад для створення сили тяги, яка надавала літаку великої швидкості. Ця ідея була втілена у вигляді невеликого штурмового винищувача «Харрієр» — єдиного бойового літака з нерухомим крилом, який можна сховати в лісі чи навіть десь у місті від очей противника.

«Харрієр» та Y-22 «Оспрей»

«Харрієр» має особливий турбогвинтовий двигун із чотирма соплами (по два з кожного боку), які, повертаючись, піднімають літак угору або створюють тягу, достатню для польоту літака зі швидкістю звуку. Y-22 «Оспрей» також може злітати й сідати вертикально, використовуючи два піднімально-тягнучі гвинти. Якщо їх спрямувати вгору, створюється піднімальна сила, коли їх повернути вперед, то вони починають працювати як несучі гвинти, надаючи літакові швидкості 560 км/год — удвічі більшу, ніж здатний розвинути вертоліт.

Усе крило — це величезний паливний бак

Повітрозабирач додаткової силової установки

Пілот у катапультованому кріслі

Лобове скло здатне витримати зіткнення з птахом на швидкості 800 км/год

Бортова електронна апаратура

Один з двох великих повітрозабирачів, якими повітря надходить до двигуна

Вентилятор, установлений перед двигуном «Пегасус» фірми «Роллс-Ройс»

Переднє сопло двигуна відхилене вниз для створення піднімальної сили

Школярі всіх країн — листуймося!

Хомук Ірина
вул.Карпука, 3
с.Кортеліси
Ратнівський р-н
Волинська обл., 44111

Мені 14 років. За гороскопом — Лев. Люблю слухати сучасну музику, читати книжки, журнал «Клас». Хочу знайти хороших друзів по листуванню віком 13-18 років. Пишіть!

Пархоменко Віта
вул.Трудова, 128
с.В.Білозірка-2
Запорізька обл., 71400

За гороскопом я Овен. Люблю читати книжки, журнали, слухати різну музику. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами будь-якого віку. Відповім на всі листи.

Чулій Ірина
пр.Шевченка, 17/1
с.Великий Глибочок
Тернопільський р-н
Тернопільська обл., 47703

Привіт усім! Як справи? Що нового? Розповідайте ж! Але ні! Краще напишіть мені про це у листі. Я чотирнадцятирічна дівчина. Люблю всіх і все у цьому недосконалому світі!

Губецька Аліна
вул.Леніна, 84/5
м.Кодима
Одеська обл., 66000

Мені 13 років. Займаюся аеробікою, слухаю сучасну музику. Хто хоче дізнатися про мене більше — пишіть!

Клебанська Ірина
пл.Перемоги, 5/15
м.Кодима
Одеська обл., 66000

Мені 13 років. За гороскопом — Телець. Займаюся аеробікою. Люблю слухати сучасну музику.

Каптільцева Олена
вул. М.Гречка, 24/45
м.Київ, 04136

Мені 11 років. За гороскопом — Водолій. Люблю кататися на велосипеді, грати на фортепіано, у теніс. Обожнюю читати детективи та журнал «Клас». Пишіть! Відповім на всі листи.

Штундер Сергій
вул.Гагаріна, 101
с.Оженин-1
Острозький р-н
Рівненська обл., 355821

Мені 12 років. За гороскопом — Козерог. Люблю слухати музику, читати журнал «Клас». Пишіть!

Брухаль Ярина
вул.Шевченка, 41
м.Миколаїв
Львівська обл., 81600

Мені 13 років. За гороскопом — Скорпіон. Люблю слухати музику, грати у баскетбол. Граю на фортепіано, вивчаю англійську мову. Буду листуватися з хлопцями і дівчатами віком 13-15 років.

Люба Марія
с.Підвисоке
Борівський р-н
Харківська обл., 63820

Мені 13 років. Люблю слухати сучасну музику, листуватися. Пишіть! Відповім на всі листи.

Житовоз Олеся
вул.Карла Маркса
с.Залужжя
Теплицький р-н
Вінницька обл., 23806

Мені 11 років. За гороскопом — Овен. Люблю вишивати, читати, малювати. Дуже хочу познайомитися з хлопцями і дівчатами приблизно мого віку. Чекаю на ваші листи.

Ковалевич Людмила
вул.Настахівська, 35
с.Глинне
Рокитнівський р-н
Рівненська обл., 34221

Мені 15 років. За гороскопом — Риби. Люблю слухати класну музику, читати книжки. Пишіть!

Журавель Мар'яна
с.Мерва
Горохівський р-н
Волинська обл., 45766

Мені 13 років. За гороскопом — Телець. Захоплююсь комп'ютерними іграми. Люблю ходити на дискотеки. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами віком 13-15 років. Пишіть!

Омельницький Андрій
вул.Шевченка, 9
с.Смиківці
Тернопільський р-н
Тернопільська обл., 47740

Мені 11 років. За гороскопом — Риби. Люблю читати пригодницькі книжки та журнал «Клас». Пишіть!

Гулько Наталя
вул.Шевченка, 16
с.Чернички
Козятинський р-н
Вінницька обл., 22114

Мені 14 років. За гороскопом — Овен. Люблю слухати музику, писати листи. Обожнюю тварин. Хочу листуватися з хлопцями та дівчатами. Пишіть! Відповім на всі листи.

Бережна Оксана
вул.Куща, 17
с.Хильківка
Хорольський р-н
Полтавська обл., 37831

Мен[illegible]в. За гороскопом — Овен. Люблю вчити англійську мову. Складаю вірші, гарно малюю.

Білоус Олексій
вул.Фрунзе, 24/69
м.Вінниця, 21007

Мені 14 років. Люблю малювати, грати у комп'ютерні ігри. Займаюся спортом. Люблю подорожувати. Чекаю на ваші листи. Пишіть!

Настя
вул.Живова, 28/37
м.Тернопіль, 46008

Мені 12 років. За гороскопом — Рак. Люблю слухати музику, танцювати. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами різного віку. Відповім на всі листи.

Маша
II мкрн. 51/6
м.Ладижин
Вінницька обл., 24321

Мені 12 років. За гороскопом — Водолій. Люблю дивитися телевізор. Граю на гітарі. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами віком 10-15 років. Пишіть!

Титаренко Марія
вул.Гагаріна, 30
с.Кагамлик
Глобинський р-н
Полтавська обл., 39043

Мені 14 років. За гороскопом — Козерог. Люблю читати, малювати, слухати музику. Мрію знайти вірну подругу. Пишіть!

Підласа Ірина
вул.Комишнього, 45
Менський р-н
Чернігівська обл., 15661

Мені 10 років. За гороскопом — Рак. У вільний час відвідую гурток моделювання, слухаю музику. Мрію стати художником. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами різного віку.

ЩАСЛИВЧИК РОКУ
Гра триває!

Попереду ще 2 **тиражі** — і ти можеш виграти ще 2 щомісячних призи і річний суперприз. Приєднуйся!

А треба для цього вгадати якихось 5 чисел з 12, і ти претендент на приз у тиражі. Серед призів буде **конструктор «LEGO», енциклопедія УСЕ ...** А на переможця річної гри очікує приз-сюрприз. Що це буде — для всіх поки що таємниця.

Переможцем тиражу щоразу ставатиме той учасник, який зможе вгадати найбільше чисел у даному тиражі лотереї. Якщо таких учасників виявиться кілька, тоді володаря призу визначатиме жереб. Кожний гравець, якому вдасться вгадати 3, 4 або 5 чисел, отримає і відповідне число призових очок. Після кожного розіграшу призові очки будуть сумуватися у тих гравців, які будуть вгадувати по 3, 4 або 5 чисел. За вгадані 1 або 2 числа призові очки не будуть нараховуватися. Гравець, який набере найбільшу суму призових очок у всіх дванадцяти тиражах, і стане переможцем гри й отримає суперприз!

Виріж з плаката смужку і впиши у кружечки п'ять чисел з дванадцяти (від 1 до 12). Потім наклей заповнену смужку на зворотну сторону конверт[illegible] і надішли до 15 числа наступного після виходу журна[illegible]ках варіанту передплатника. Зараховуватися тоді тобі буде той варіант виграшу, який виявиться найкращим з надісланих твоїх двох.

Увага !

Наклей свої варіанти чисел **на зворотну сторону конверта.** Дивися зразок!!!

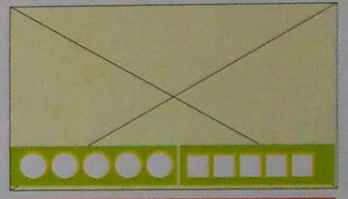

ПІДСУМКИ ТИРАЖУ №7 ТА №8

Тираж № 7

Виграшні числа: 1,2,6,7,12

*Взяли участь у грі до 1,5 тисячі дописувачів. **5** чисел не вгадав ніхто. **4** числа вгадали 13 гравців. **3** числа вгадали 122 гравці. Усі вони отримують відповідну кількість очок у грі **«Щасливчик року».***

*Переможцем сьомого туру згідно з жеребкуванням визнано **Марійку Кебало зі Львова.** Вітаємо з виграшем **енциклопедії «УСЕ»!***

Тираж № 8

Виграшні числа: 1,4,5,8,12

*Взяли участь у грі до 1,5 тисячі дописувачів. **5** чисел не вгадав ніхто. **4** числа вгадали 25 гравців. **3** числа вгадали 147 гравців. Усі вони отримують відповідну кількість очок у грі «Щасливчик року».*

*Переможцем восьмого туру згідно з жеребкуванням визнано **Ольгу Михайленко з с. Новомихайлівка Херсонської області.** Вітаємо з виграшем **енциклопедії «УСЕ»!***

Дякуємо всім гравцям за участь і бажаємо успіхів у подальшій грі!

F

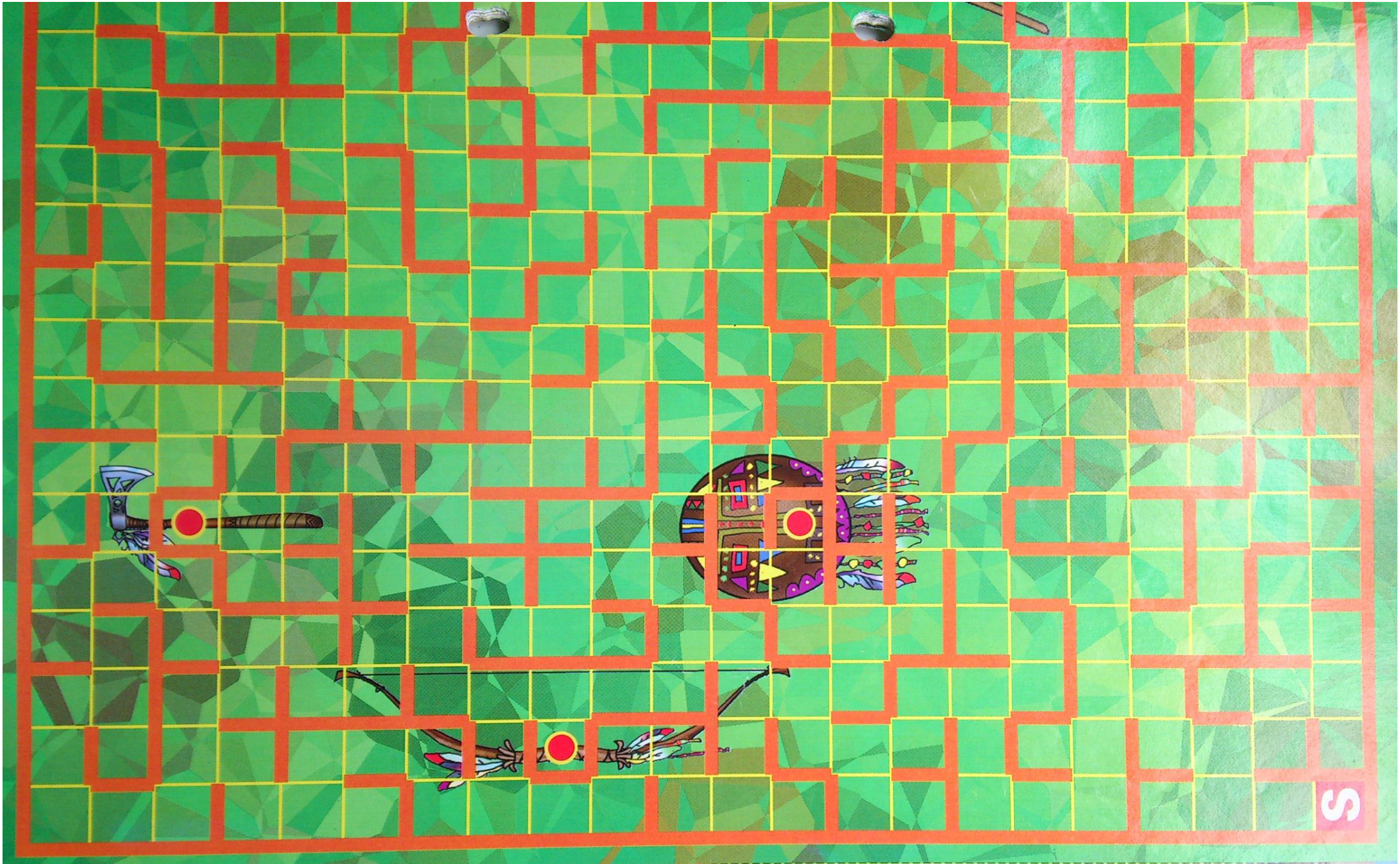

ВИГРАЙ ПРИЗ

Класна лотерея «5 з 12».

Тираж №11

Впиши довільних **5 чисел від 1 до 12.**
Виріж, **наклей на конверт** і надішли в редакцію **до 15.12.2003 р.**

ого
пу
востові
і, що
ться
режимі

та дівчатами віком 13-15 років.

Семегал Олена
вул.Молодіжна, 10
смт.Чорнухи
Полтавська обл., 37100

Мені 13 років. За гороскопом — Рак. Улюблена співачка — Брітні Спірс. Люблю ходити на дискотеки. Хочу познайомитися з хлопцями та дівчатами віком 10-16 років. Відповім на всі листи.

Кріжановська Анастасія
пр.Пушкінський, 5
с.Бармашове
Жовтневий р-н
Миколаївська обл., 57230

Мені 11 років. За гороскопом — Лев. Люблю читати журнал «Клас», слухати музику, розгадувати кросворди. Хочу листуватися з дівчатами і хлопцями віком 11-13 років. Пишіть! Відповім на всі листи.

Катя
вул. [redacted]нева, 50
смт. [redacted] Курилівці
Вінницька обл., 23400

Мені 13 років. За гороскопом — Скорпіон. У вільний час слухаю музику, дивлюся телевізор. Відвідую хореографічний гурток. Дуже хочу листуватися з хлопцями і дівчатами віком 13-15 років. Пишіть! Відповім на всі листи.

Ткач Оля
вул.Матросова, 16
смт. Кельменці
Чрнівецька обл., 60100

Мені 15 років. За гороскопом — Близнята. Люблю співати, танцювати. Захоплююсь сучасною музикою. Хочу листуватися з хлопцями і дівчатами приблизно мого віку. Пишіть! Відповім на всі листи.

ВІДПОВІДІ НА ЗАВДАННЯ З «КЛАСНИХ ІГОР» № 10'2003

ТВОЯ СТОРІНКА

1

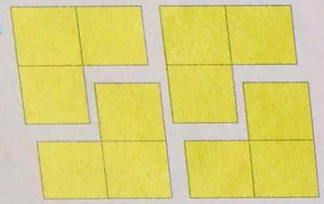

2

3
1. МАСКА
2. СЕРВАНТЕС
3. ВЕПР
4. ВНУК
5. ВІНОК
6. ВОЛЯ

4

		С	О	Н	Ц	Е
		П	Л	У	Т	О	Н
		З	Е	М	Л	Я
	У	Р	А	Н		
В	Е	Н	Е	Р	А	

5

Л	Я	Н	Я	Б	У	Я	Б	Л	У	Н	Я
	Р	У	Г	А	Ш	Г	Р	У	Ш	А	
	Ш	Я	Н	И	В	В	И	Ш	Н	Я	
	В	И	Л	А	С	С	Л	И	В	А	
	Ч	И	Л	А	А	А	Л	И	Ч	А	

6

			5
	1	7	
3	2	8	
6	4	9	
9	9	9	

7

8	9	1	2	
7				3
	2	6	12	4
	5	2	10	1
2				9
3	1	5	6	

8

	Б	Б	І		О	О	Р
Б	Б	І	Б	І	М	Р	О	Т	С
А	І	Р	А	Р	А	О	С	А	Т
А	Б	А	С	С	А	Т	А	М	Т
	К	О	О		Д	М	Р
Й	Т	О	Й	О	Д	Р	Я	Д	Р
Й	О	К	О	О	А	Я	М	А	Я
Д	Й	О	Д	Т	А	Д	А	Р	Я

9

Б	Е	Р	Т	О	П	О	Л				
П	Е	Е	З	А	В	Я	Я				
С	Р	А	Н	Ч	Е	З	Д				
И	К	Т	Ш	Е	Р	Б	У				
К	А	К	А	Ш	Н	Я	Н				
И	С	О	Г	Р	Б	Я	Е				
Н	Я	Б	У	А	Л	К	Л				
Ш	И	В	К	Б	У	Н	Я				

10

Шум				
Г	А	М	І	Р
4	5	6	3	2

Говерла – ...			
Г	О	Р	А
4	1	2	5

О	Р	І	Г	А	М	І
1	2	3	4	5	6	3

Актор Річард ...		
Г	І	Р
4	3	2

Чаклун		
М	А	Г
6	5	4

11 НАПОЛЕОН ЗЛОЧИННОГО СВІТУ.
(Через два листочки)

12

3752	5972	4531
− 2821	+ 3951	× 9
931	9923	40779

13

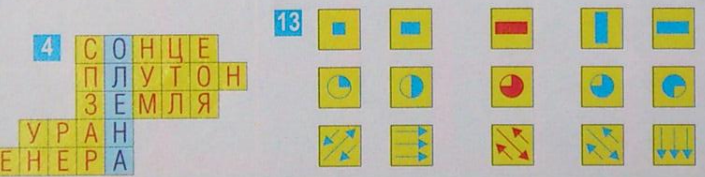

14

				Т	Р	О	Я	Н	Д	А	
			П	І	В	О	Н	І	Я		
						М	А	Л	Ь	В	А
		К	О	Н	В	А	Л	І	Я		
		В	О	Л	О	Ш	К	А			
Г	В	О	З	Д	И	К	А				
		Т	Ю	Л	Ь	П	А	Н			

РЕЗУЛЬТАТИ КОНКУРСУ «ПРИКОЛЬНА ІСТОРІЯ»,
оголошеного у № 7/2003

Дякуємо всім, хто любить кумедні історії і готовий ними поділитися з нашими читачами. Переможцем конкурсу визнано розповідь ***«ІНДИК-РОЗБИШАКА» Марти Лозановської з м. Тлумач Івано-Франківської області.*** *Ця пригода з нею трапилася на початку літніх канікул.*

Вітаємо з виграшем призу — ***енциклопедії «УСЕ»*** *і бажаємо всім подальших успіхів!*

ІНДИК-РОЗБИШАКА

На початку червня до мене приїхав двоюрідний брат. Ми бродили по місту, грали в карти, їли полуниці. І от одного разу я поверталася з магазину додому і перед своїм будинком зустріла великого індика. Як на зло, я була вся у червоному. Індик зашипів і побіг до мене. Я з диким вереском кинулася втікати. Не знаю, чи біг індик за мною, чи ні, я не оглядалася. Так я добігла до туалету (він у нас на подвір'ї). Відчиняю двері, а там сидить мій брат. Я заледве вичавила з себе: «Там індик!». Після цього хлопнула дверима, за звичкою повернула защіпку зовні та помчала у сторону будинку. Залетіла в хату і давай оглядатися, чи не вбіг за мною той індик-розбишака. Та його не було. Я заспокоїлася, зайшла до кухні, випила компот і почала розкладати куплені продукти. Усе було б добре, якби не пакет з рисом. Він чомусь вирішив упасти й тріснути. Потім я збирала рис, замітала, прибирала, у дзеркальце заглядала, пісеньку співала, журнал читала... І раптом я згадала про свого двоюрідного брата. Ой, лишенько! Та він же, бідолаха, уже з годину сидить замкнутий у туалеті. Вмираючи зі сміху, я випустила свого «в'язня». Брат на мене не злився, і ми ще довго над цим сміялися.

ЛОГІЧНІ ЗАДАЧКИ

Згущений приз

Звичайно, згущене молоко з'їв сам Пундик, адже він першим мав би запитати, чому банка порожня. А признаватися в цьому він не посмів, бо й так було соромно, що не пригостив друзів.

Щасливий вечір

У ДуКласа було 12 доларів. Він платив по 5 доларів за вхід до казино, потім подвоював свої 7 доларів, випивав каву за 2 долари і в нього після кожного казино залишалися все ті ж 12 доларів.

Три принцеси

У Галі голубі очі. Наталка — білява, а власниця осиної талії — Олена. Галя найкраще вишиває, Наталя — співає, а Олена — танцює.

будь зробити позначку: «Клас-на лотерея 5 з 12».

[redacted]ага! Якщо ти передплачуєш наш журнал, то отримуєш **ДОДАТКОВИЙ ШАНС** виграти приз!

Для цього зроби ксерокопію передплатної квитанції і вклади її у конверт. Напиши свій другий варіант п'яти чисел з дванадцяти у прямокутнич-

у стані лідерів склалася така ситуація:

по **21 очку** набрали **Антоніна Козачок, Мартищенко Д.В. та Вікторія Піщальник;**
по **19 очок** набрали 12 чоловік;
по **18 очок** мають — 5 гравців;
по **17 очок** мають — 6 чоловік;
по **16 очок** набрали — 9 гравців;
по **15 очок** мають — 11 гравців;

Бажаємо всім успіхів у подальшій грі!

Технічні дані літака

Довжина ..... 13,87 м
Висота ..... 3,45 м
Розмах крила ..... 9,24 м
Площа крила ..... 21.35 м²
Маса порожнього літака ..... 5 861 кг
Максимальна злітна маса при вертикальному зльоті ..... 8 702 кг
Максимальна злітна маса при зльоті з розбігом — 11127 кг при розбігу 150 м та 14060 кг при розбігу 500 м
Максимальна маса бойового навантаження — 4 173 кг (без урахування гармат та боєзапасів до них) .

Практична стеля ..... 15 000 м
Дальність польоту ..... 4 600 км (із підвісними баками)
Радіус дії з вертикальним зльотом ..... 240 км
Радіус дії з розбігом і навантаженням 1000 кг ..... 1480 км
Екіпаж ..... 1 чоловік
Максимальна швидкість ..... 1 186 км/год
Число двигунів 1

Усередині цього довгого виступу вмонтовані хвостові струминні рулі, що використовуються при польоті в режимі зависання

Заднє сопло, через яке викидаються вихлопи

Аеродинамічне гальмо

На кінці кожного крила є потужне сопло, спрямоване вниз і призначене для керування креном у режимі зависання

Допоміжний паливний бак на 1135 л

Підкрильні тримачі для паливних баків чи ракет

Труби для подачі гарячого повітря високого тиску до стременних рулів, установлених на кінцях крил

стратег, мислитель чи боєць?

Уяви собі таку картину: Джо сидить за комп'ютером і молотить пальцями по клавішах, не відриваючи очей від монітора, а тут бабуся кличе його до столу: «Ходи-но підкріпися, любчику, в тебе ж тільки 40% від життя лишилося! З'їси супчику, кашки манної, а бабуся тобі за це на день народження шотган купить... А якщо ще склянку молока кип'яченого з медом вип'єш, то так і бути, отримаєш від мене новісінького джойстика!..»

Ех, усім би таких бабусь, як у Джо — просунутих, прогресивних. Щоб розуміли вони, що важко, ну дуже важко від іграшки комп'ютерної відірватися, коли ти й так з головою в ній.

Як усе та й почалося

Люди люблять ігри. Вони обожнюють, подібно до керролівської Аліси, уявляти себе королями й королевами, забуваючи, що завтра до школи, на роботу... І комп'ютерні ігри, мабуть, нічого нового сюди не принесли. Яка різниця, в що грати?.. Втім, попри відсутність якісних змін, кількісних набралося стільки, що не знаєш, куди їх розкладати. За минулі чотири десятиріччя індустрія комп'ютерних ігор устигла не просто народитися з нічого й завоювати шалену популярність, а й наздогнати за показником прибутковості заслужену й набагато «розкрученішу» індустрію кіно. А все так скромно починалося...

В далекому 1961 році в Массачусетському технологічному інституті народилася комп'ютерна гра «SpaceWar». Щоправда, подія та лишилася непомітною, оскільки комп'ютери тоді були забавкою не з дешевих, аби так просто на них грати.

Іграшка «SpaceWar» була цікава з технологічної точки зору. У ті часи й на тому комп'ютері ще не було звичних нам растрових графічних дисплеїв, тільки текстові термінали і як вершина графічних можливостей — векторні графічні дисплеї, де електронний промінь не бігає по рядках, а вимальовує задані програмою контури.

Суть тої гри була проста: два космічних кораблики літали по екрану і стріляли один в одного снарядами. Тож найперший у світі жанр, поза сумнівом, — аркада.

Слово беруть комерсанти

Саме слово «аркада» походить від назви архітектурної деталі, критого коридорчика, де традиційно розміщуються гральні автомати, які з'явилися точно через десять років після «SpaceWar». У 1971 році Нолан Башнелл створив і почав продавати першу комерційну аркадну гру — «Computer Space». У її основі лежала все та ж «SpaceWar», та сама векторна графіка, той же сюжет, тільки замість суперкомп'ютера — цілком розумний за розмірами і майже доступний за ціною металевий ящик. Першопрохідцем бути непросто, і перша спроба, як це часто буває, провалилася. Ринок ще не дозрів для такої складної гри. Та Нолан не здавався, він перейменував компанію в «Atari» (назва походить від одного з ходів у настільній грі «Го») і в 1972 році випустив епохальну гру, яка започаткувала еру комерційних ігор. Славнозвісний «Pong», простенька аркадка, де дві тарілочки, керовані двома гравцями або гравцем і комп'ютером, відбивають м'ячик, намагаючись утримати його на ігровому полі, наробила стільки галасу, що й досі кожен поважаючий себе гравець при її згадці благоговійно зітхає...

Далі були менш епохальні, але доволі відомі «Odyssey» від «Magnavox» і «Tank» від «Kee». Вік майже неподільного володарювання аркад скінчився в середині 1970-х: група програмістів на чолі з Вільямом Кроутером розробила гру «Adventure», першу текстову «блукачку», поклавши початок жанру «adventure game». У 1976 році Башнелл продав «Atari» фірмі «Warner Communications», і та створила орієнтовану на домашній ринок приставку, схожу на нинішні, але з однією грою. А тут і інші нагодились: Стів Джобс і Стів Возняк придумали «Breakout», більш знану як «Arcanoid». Ще через рік, у 1977, «Atari» випустила першу приставку з кількома іграми. А далі все понеслося, мов лавина з гори. Того ж року фірма «Apple» почала продажі «Apple II», в 1978 у надрах японської фірми «Taito» народилися славнозвісні «Space Invaders», а в 1979 розробники з компанії «Atari» придумали «Activision».

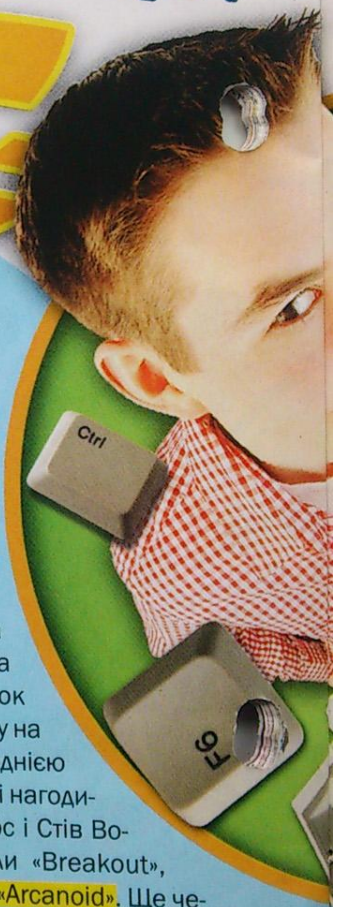

Царство приставок

1980 рік показав, що час комп'ютерних ігор прийшов надовго. «Philips», приєднавшись до загальної гонки, створює «Odyssey-2», «Mattel» випускає «Intellivision» із кращою графікою, але

жахливим керуванням. «Namco» винаходить гру, яка дожила дотепер практично без змін: великий «Pac-Man» і тепер реалізується на різних платформах. «Atari» придумала «Asteroids», пригодницькі ігри поповнилися квестом від «Infocom» під назвою «Zork». А наступного року бум досяг неймовірного розмаху, ігри так і сипалися: «Donkey Kong» («Nintendo»), «Galaxian», «Centipede», «Tempest»...

Великий переворот

У тому ж 1981 році відбулася ще одна знаменна для комп'ютерних ігор подія: компанія «International Business Machines» (яку ми більше знаємо як IBM) ознайомила споживацьку публіку з першою у світі «персоналкою» — IBM PC. Починалася багатообіцяюча ера персональних комп'ютерів.

І понеслось... Мов гриби після осіннього дощу, на ринку стали з'являтися фірми, орієнтовані саме на домашні комп'ютери: «Sierra On-Line», «Broderbund», «BudgeCo», «Electronic Arts»...

Час ішов, комп'ютерна потужність потихеньку зростала, ігри гарнішали, і десь року з 1987 на IBM PC стали з'являтися забавки, схожі на нинішні. Тоді ж набув широкого поширення відеоадаптер VGA, а потім і SVGA, і можливість відтворення 256 кольорів замість 16 дуже сильно підняла якість графіки.

Чи добре це було? Мабуть, так, хоча, якщо по правді, після появи «Тетриса» в 1988 році гонитва за цікавістю самих ігор явно ослабла, поступившись місцем гонитві за видовищністю.

Варто згадати випуск у 1989 році кишенькової комп'ютерної гри «Gameboy», і розповідь про давні роки, які заклали фундамент під індустрію комп'ютерних ігор, можна вважати закінченою. Тим паче, що від початку 1990-х майже одночасно «пішов» бум і в іграх для PC, і у приставках. Наприклад, одна лиш фірма «Nintendo» в 1992 році продала товару й отримала прибутку більше, ніж усі американські кіно- і телестудії разом узяті.

З усіх епохальних ігор титулів «най-найнай...» заслуговують знамениті «Myst» і «DOOM», створені ще 1993 року.

Грай на здоров'я!

З часів появи першої комп'ютерної гри численних користувачів і запеклих гравців турбувало одне питання: чи справді вплив комп'ютера такий шкідливий, як це вважалося досі? Відповісти на нього люб'язно погодився керівник кафедри інтенсивної комп'ютерапії Інституту Навколонаукових Медичних Досліджень ім. доктора Нортона, професор Модем'ян Старкрафтович Дисконнектофф.

— Безперечно, комп'ютерні ігри, як і будь-який інший сильнодіючий засіб, у великих дозах становлять для людського здоров'я певну небезпеку. Насамперед вони сильно впливають на психіку й нервову систему. Але в помірних кількостях вони навіть корисні. Наприклад, такі загальновідомі препарати, як «Quake», «Quake-II», «Heretic» тощо, застосовуються як заспокійливе при надмірній нервозності і запальності, характерній, наприклад, для студентів, що завалили сесію, або старшокласників, спійманих у шкільному туалеті з сигаретою. Більш того, вони значною мірою сприяють покращанню рухової реакції пацієнтів, призводять до якісних змін зорового сприйняття. Однак при невмілому поводженні можуть спричинити різні фобії, підсвідомі страхи: хворий починає панічно боятися закритих приміщень, темних коридорів і побоюється заходити за ріг чи у ліфт, не жбурнувши туди попередньо гранату. Тому аби уникнути нещасних випадків і з метою профілактики інших хвороб, ми рекомендуємо нашим пацієнтам розбавляти «квейк» у «ворді» у співвідношенні 1:3 — для повної безпечності. Що ж до засобів, які належать до класу стратегетиків (найвідоміші серед них — препарати американської фармацевтичної фірми «Blizzard» «WarCraft» і «StarCraft»), то вони стимулюють мозкову діяльність, активізують абстрактне мислення, розвивають пам'ять і подеколи допомагають пацієнтам у вивченні іноземних мов. Траплялося, що споживачі «варкрафту», які серйозно не займалися англійською, легко завчали складні словесні конструкції типу «we're under attack» і «I wait for your orders, my lord». Зловживання ж стратегетиками веде до безсоння, замкнутості. Просто знай міру — і грай собі на здоров'я!

Футбол на планеті

Прародичі футболу

Хто перший придумав ганяти по землі м'яч, намагаючись загнати його у простір між двома вертикально поставленими жердинами, обмеженими зверху горизонтальною поперечиною? Чи грали в цей спорт давні греки, китайці чи ацтеки? Мабуть, легше передбачити, що їстиме Пундик на сніданок 1 квітня 2010 року чи скільки Нобелівських премій матиме у своєму активі Колібрик на серпень 2030 року, ніж точно сказати, де, коли і за яких обставин виник спорт №1 на планеті — футбол. А як цікаво було б це знати!

Так, що там говорять про походження футболу вчені-історики?

Античний світ

А історики про футбол говорять от що. У Давній Греції великою популярністю користувалася гра з м'ячем, яку навіть включали до програми гімнастичної підготовки атлетів. А перша письмова давньогрецька згадка про футбол датується 180 роком до н. е. У грецькому словнику Поллукса є такі дані: гравці у м'яч діляться на дві команди (партії), кожна з яких має за мету завести м'яч на поле суперника. Описана гра нагадує сучасне регбі, але грати руками в ній заборонялося. Були й інші ігри з м'ячем, і сказати точно, яка з них була прародичкою футболу, сьогодні важкенько. Багато хто вважає, що футбол має завдячувати своїм походженням давньоримській грі «гарпустум», яку легіонери Юлія Цезаря завезли у Британію, Галлію та інші країни Європи.

Не цуралися ігор з м'ячем і в країнах, які до складу Римської імперії не входили. Наприклад, у Китаї в щось схоже на футбол грали ще в IV-VI століттях до н. е. і вважали оте «щось» важливим елементом військової підготовки. В історії імператорської династії Хань (від 206 р. до н. е. до 25 р. н. е.) знаходимо опис гри «чжу-ке». «Чжу» — бити ногою, «ке» — шкіряний набивний м'яч.

Як свідчать історичні джерела, в день народження імператора дві найсильніші команди грали показовий матч просто перед імператорським палацом. Для гри готували майданчик, між двома бамбуковими жердинами по 9 метрів заввишки натягували шовкову сітку, у якій було зроблено круглий 35-сантиметровий отвір. І гравці обох команд намагалися ногами загнати м'яч у цей отвір. Переможцям дарували фрукти, квіти, вино, нагороджували срібними кубками. А найвправніших гравців очікувало навіть підвищення по службі. Відомий історикам і такий випадок: одного гравця за те, що він вмів гарно грати в м'яч, зробили генералом. А капітана команди, яка програла, могли й висікти різками. Тож краще було не програвати.

Японці цілих чотирнадцять століть грали в «комері». Для цієї гри на майданчику завбільшки 14 квадратних метрів розташовувалося 8 гравців. По чотирьох кутах майданчика ставили різні дерева: осику, вербу, вишню і клен. Суть гри зводилася до того, що гравці, дотримуючись правил, передавали один одному м'яча.

А в Італії дотепер збереглася середньовічна гра «кальче», яку двічі на рік традиційно влаштовують на площі «П'яцца делла синьйорина Флоренція». Одна команда має назву «Б'янкі» (білі), друга — «Россі» (червоні). У кожній з них по 27 гравців, у тому числі по 15 форвардів. Решта — захисники. Вони обороняють ворота, ширина яких дорівнює ширині самого ігрового поля. Деякі історики та журналісти твердять, що зародився футбол на мексиканській землі за 1300 років до нашої ери в ацтеків. Тільки тоді він називався «пок-тапок» і вимагав від гравців хоробрості, витривалості та гарної фізичної форми. Учасники цієї гри часто отримували смертельні травми — у «пок-тапок» грали важким каучуковим м'ячем. Археологічні знахідки свідчать, що забавка ця була дуже популярна. Мета гри полягала в тому, щоб влучити м'ячем у невеликий отвір (діаметр — до 20 сантиметрів) у кам'яній стіні. Грати руками заборонялося.

М'яч у мексиканців був не просто забавкою, він символізував сонце, боротьбу світла з пітьмою, добра проти зла. З Мексики ця гра поширилася на всю Америку, де в неї грали до XVI століття. Поки не заборонили іспанці.

Історія сучасного футболу

Прихильники футболу і знавці його історії вважають, що розвиток сучасного різновиду футболу отримав новий імпульс на Британських островах. Адже гра ногами у м'яч уже в дев'ятнадцятому столітті своїми правилами нагадува-

ла теперішні. А починалося у Туманному Альбіоні не все так легко і просто. Ще у 101 році англійський король Едуард II видав строгий наказ, який забороняв ігри з м'ячем у межах міста. За порушення королівського наказу кидали до в'язниці. Документ цей з текстом наказу дожив до наших днів і сьогодні зберігається в архіві англійської футбольної спілки. Ось тобі й футбольна Великобританія!

Незважаючи на заборони, футбол торував дорогу в майбутнє. І от у XIX сторіччі, а надто у другій половині, він стає спортивною грою, яка сприяє фізичному розвитку молоді. Спершу футбол поширюється в англійських коледжах та університетах. Гра з м'ячем удосконалювалася і з плином часу розвиток її пішов у двох напрямках.

Перший із цих напрямів підтримали в Лондонському та Кембриджському коледжах, де в 1863 році організували змагання з круглим м'ячем, граючи у нього самими лиш ногами.

А от в університеті міста Регбі вирішили грати овальним м'ячем, але при цьому дали повну волю не тільки ногам, а й рукам. А ще раніше, в 1848 році, було зроблено спробу розробити єдині правила для гри у м'яч. Але написані правила, які у багатьох коледжах знали як «кембриджські», було загублено. І лише в грудні 1863 року опублікували перші правила, які збереглися до наших днів. Звичайно, у порівнянні з сучасними правилами футболу вони багато у чому відрізняються. З часом вони набували теперішнього вигляду.

Спочатку положення «поза грою» перестали рахувати, коли гравець мав перед собою двох, а не трьох гравців суперника. Того ж року жердини, якими позначалися ворота, з'єднали горизонтальним шнурком на висоті 5,5 метра, який виконував роль «перекладини». В 1871 році воротареві вперше було дозволено грати руками. І нарешті в 1875 році шнурок замінили на перекладину, яку встановили на висоті 2,44 м від землі. Тоді ж було прийнято рішення, що команди міняються сторонами поля після перерви, а не після кожного забитого м'яча, як раніше.

У футбольному житті Англії важливим був уже згаданий 1871 рік. Саме тоді було засновано Кубок країни, який розігрують англійські клуби до сьогоднішнього дня. Ще одна важлива подія сталася у 1882 році, коли відбулося об'єднання футбольних спілок Англії, Шотландії, Уельсу та Ірландії. Тоді було прийнято єдині футбольні правила та утворено Міжнародну раду, яка мала право їх змінювати. А в 1880 році на футбольному полі вперше появився арбітр. До його функцій входило слідкувати за дотриманням правил гравцями та вести облік забитих м'ячів. З 1891 року арбітр почав виходити на поле з двома своїми помічниками.

Велика експансія

Наприкінці XIX століття футболу вже стає замало Британських островів, і він починає проникати до континентальної Європи. У 1875 році перед грою прочиняють браму Нідерланди, дещо пізніше вона знаходить відгуки в серцях датчан. Далі футбол, не зустрічаючи жодного опору, завойовує Швейцарію, Францію, Чехію, Австрію, Німеччину, Іспанію... Втім, образ завойовника не дуже пасує цьому виду спорту, який усюди зустрічали з розпростертими руками.

Важливим поштовхом для розвитку футболу стало створення 21 травня 1904 року Міжнародної федерації футболу (ФІФА). Уже тоді була зроблена перша спроба організувати чемпіонат світу з футболу. Але протягом ще майже двох десятиліть єдиною міжнародною футбольною ареною були Олімпійські ігри. Зусиллями двох французів — Жуля Ріме та Анрі Делоне — на конгресі ФІФА у 1926 році все ж було схвалено проект про перший світовий футбольний форум. Затвердили його у 1928 році в Амстердамі (25 делегатів — за, 5 — проти).

На місце господаря турніру претендувало чотири європейські держави та Уругвай. Враховуючи те, що збірна Уругваю була переможцем на двох останніх Олімпійських турнірах, та щоб не образити нікого з європейців, було прийнято рішення на користь цієї невеличкої латиноамериканської держави. Тим паче, що саме 1930 року Уругвай святкував 100 років своєї незалежності.

Сьогодні чемпіонати світу відбуваються кожні чотири роки і стають справжнім святом для мільйонів любителів футболу на всіх континентах світу. За винятком хіба що Антарктиди.

Маленький Чаклун

«Талант — усюди талант», — любить казати пані Ганя, і в цьому я з нею згідний. От узяти хоча б нашого Джо. Хто кращий під кошиком? Він. Хто найкраще подає у волейболі? Джо. Хто забив гол у Ковба-санові ворота позаминулої середи? Знову ж таки він! Та його в який завгодно клас переведи — він ніде не пропаде. Бо він талант, так само, як і

Хуан Себастьян Верон

Дата народження: 09.03.1975.
Місце народження: Ла-Плата, Аргентина.
Зріст/Вага: 186 см/80 кг.
Амплуа: атакуючий півзахисник.
Клуби: «Естудіантес», «Бока Хуніорс» (Аргентина), «Сампдорія», «Парма», «Лаціо» (Італія), «Манчестер Юнайтед», «Челсі» (Англія).

Зростання вдома

Хуан Себастьян Верон був приречений стати футболістом. Його батько, знаменитий колись аргентинський форвард Хуан Рамон, іншої долі для сина не бачив. У 5 років Хуанито приходить у футбольну школу й отримує прізвисько Маленький Чаклун (татуся колись нарікали Чаклуном).

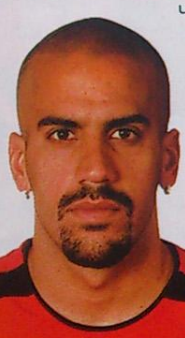

У Старому Світі

Потрапивши влітку того ж року в генуезьку «Сампдорію», яка пасла задніх у серії А, Верон одразу стає лідером команди. Та «Сампдорія» однаково сповзла у серію Б, і, здавалося, молодий талант порине в забуття. Однак улітку 1998 року на чемпіонаті світу у Франції з'ясувалося, що середня лінія аргентинців — Дзанетті — Ортега — Верон — Сімеоне — була одною з найкращих, а Верон — найкращий організатор атак. Дійшло до того, що для Зідана терміново придумали іншу номінацію — найкращий атакуючий півзахисник.

Усі, хто дивився матч Аргентини та Англії, запам'ятали гол-красень Оуена. Не менш красивим був і розіграш штрафного Вероном. Здавалося б, Чаклун відправляв м'яча просто в ноги захисників суперника, але тут десь із-за спини взявся Крістіан і стрімко відправив його у ворота. Після удару Верона збігло всього 1,63 секунди, як м'яч тріпотів у сітці воріт. Чим не диво!?

Після таких фокусів на світовому чемпіонаті перебування Верона у другій лізі виглядало б як непорозуміння. Та й Веронові хотілося більшого, тож коли його почала переманювати «Парма», він не став ламатися. Вигравши з клубом Кубок Італії та Кубок УЄФА, Верон почав гострити зуби на «скудето», та «Парма» не ставила собі таких високих завдань.

Аж тут римський «Лаціо» під керуванням Свена Горана Ериксона почав створювати аргентинську міні-діаспору, і до Симеоне та Креспо долучився Верон. Ось де його талант забуяв пишним цвітом. «Лаціо» виграв геть усе, що можна вигравати у футбольному світі: Кубок і чемпіонат Італії, Суперкубок Європи. І головним героєм баталій був Хуан Себастьян Верон, найбільш оплачуваний тоді гравець. Клуб ще не мав такої злагодженої команди і не показував такої гарної гри!

«Парма» спробувала заявити Верона як італійця: агенти знайшли італійське коріння по материнській лінії. Та за чинними законами таке право мають лише ті, в кого батько походить з Апеннін. Неприємно запахло смаженим. А тут ще й «Лаціо» відверто втомився: провалив Лігу чемпіонів, утратив шанси на «скудето». І Хуан Верон подався в англійський клуб «Манчестер Юнайтед».

Англійські клуби купують гравців з усіх країн, крім Аргентини (мовляв, щоб знали, як у збірної Англії вигравати), а тут у 2001 сер Алекс Фергюссон порушує табу. І що? Аргентинський Чарівник знову став диригентом команди.

У повсякденному житті, як і на полі, Верон поводиться по-джентльменськи. А от його кумир — Ернесто Че Гевара. У вільний час Хуан Себастьян страшенно любить потеревенити про політику, про те, чи можливе у світі краще, справедливіше та добріше суспільство. Хтозна, може воно колись і настане.

Сходження Верона до слави почалось в «Естудіантесі», коли йому було 18 років. Він вирізнявся розважливістю, впевненістю на полі та вмінням розібратися в ситуації. Уже в дебютному сезоні Хуан сім разів грав в основному складі. Відігравши ще два сезони в «Естудіантесі», він у 1996 році потрапляє в «Бока Хуніорс». Зіграв 17 матчів, забив 3 голи — і став пакувати валізи: футболіста помітили в Італії.

ЧУЮТЬСЯ З-ЗА ПАРТИ ВЕСЕЛЕНЬКІ ЖАРТИ!

«Люди готові платити більше грошей за розваги, ніж за знання». Не пригадую, хто саме сказав цю фразу, але довгими осінніми вечорами я дедалі частіше замислююсь над тим, яку роль у спілкуванні людей відіграють гумор та сміх взагалі. Розважальну? Так, але не тільки. Миротворчу? Безперечно, але й до неї всього не зведеш. Звеселяючу? Лікувальну? Комунікативну?.. Одне ясно як день: ролей цих можна нарахувати стільки, що пальців на руках не вистачить і для укладання повного реєстру доведеться роззуватися. А що вже пізня осінь стоїть надворі, то цього краще не робити, а ліпше просто взяти й послухати, до чого додумався навчений життям Во Вік. Так дивись — і тобі стане у пригоді.

ГУМОР — ЦЕ КОМФОРТ

Усі люди мають потребу спілкуватися один з одним. І не тільки люди. Але чомусь так стається, що з кимось хочеться зустрічатися частіше і говорити довше, а інших ми залюбки обминаємо тридесятою дорогою. Чому це так? І, що не менш важливо, чи можна вважати нормальним такий стан речей? Пундик каже, що можна, але ж весь світ не складається з одних лиш Ковбасанів, які тільки й дивляться, як би то запустити свою ненаситну лапищу в гурманський рюкзак. Та й Ковба-сан, як на те вже пішло, не такий уже й капосний, як часом хоче видаватися. Ото вже точно, є щось у ньому східне, незбагненне...

Так-от до чого я веду. Виявляється, що такий відбір, поділ усього люду (і звірини, мабуть, також) на «тих» і «не тих» відбувається в нашій голові десь на рівні підсвідомості. Бо ми завжди надаємо перевагу спілкуванню з людьми, які володіють почуттям гумору, а тих, що сприймають усе надто серйозно, всіма правдами й неправдами намагаємось уникати. Адже добрий гумор допомагає створити під час розмови невимушену атмосферу, навіть, я сказав би, психологічний комфорт. Коли ми сміємося, то почуваємось вільнішими, а ті, хто з нами поруч, стають ближчими. Ти, мабуть, не раз відчував під час тривалої бесіди потребу розслабитись, зняти напругу? А хіба це можливо, коли всі довкола будуть із серйозними мінами розмовляти про політику світових нафтових картелів і не буде кому відпустити дотепний жарт чи утяти якийсь викрутас? Виявляється, що навіть дуже серйозні речі сприймаються набагато простіше і запам'ятовуються значно краще, коли в них є бодай трошки почуття гумору.

Почуття гумору в кожної людини тісно пов'язане з відчуттям чогось приємного. Це по-перше. По-друге, це дуже важлива запорука нашого психічного здоров'я та життєвого успіху. Свідченням цього може стати книга під назвою «Анатомія однієї хвороби», яка вийшла недавно в Америці. У ній ідеться про давній метод лікування, який має назву сміхотерапія. Сам метод просто чудово зарекомендував себе під час лікування групи людей із вадами спинного мозку. Хворим демонстрували спеціально підібрані комедійні фільми та гумористичні програми, щось на кшталт «Прихованої камери» чи «Усміхніться, вас знімають». Результати такого «лікування» виявилися просто вражаючі.

НЕЗРИМИЙ ДОБРОДІЙ

Не буду повторювати того, сміх знімає стрес, послаблює фізичну і психічну напругу, звільняє від пригніченого стану та негативних емоцій — ти вже і так це мав би знати. А от чого ти можеш ще не відати, так це того, що добре розвинуте почуття гумору допомагає зберегти нам наше ж

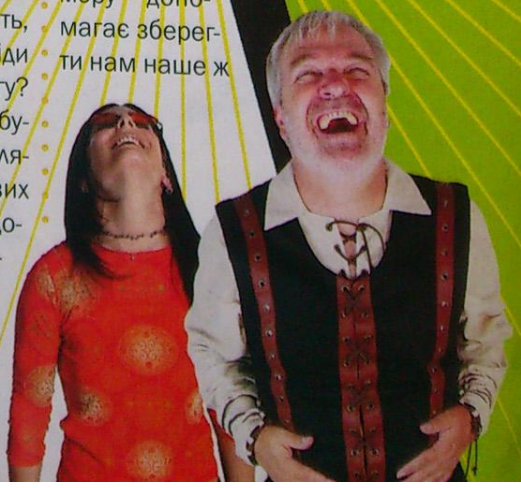

почуття власної гідності. Захистити нас від жалю до себе самих (а інколи так тягне погладити себе по голівоньці). Трапляється так, що буває цілком досить внести в конкретну ситуацію елемент комічного — і життя просто на очах починає чудесно перетворюватись: темні барви розсіюються і тікають геть, навсебіч розтікаються чорні хмари проблем і непорозумінь, а в небі сонячно стає.

Випадок із життя. Клерк спізнився на роботу, і треба було так статися, що в коридорі нарвався на шефа, який уже робив йому кілька попереджень. І що? Не розгубившись, службовець попросив у боса аркуш чистого паперу й тут же накатав заяву про... зарахування його на роботу. А коли шеф питально звів брови, пояснив: «Мені здається, у вас щойно звільнилася вакансія». Боса так вразила його винахідливість, що він навіть не сварив його за спізнення.

Та навіть це ще не все. Якщо ти зумієш першим вдало пожартувати з себе, іншим уже буде важко це зробити. Звідси мораль: ніхто з тебе більше не кепкуватиме — не цікаво! Крім того, жартома можна допомогти комусь зрозуміти його власні помилки, а також навчити сприймати твої власні помилки спокійно, без зайвих негативних емоцій. Те, що всі ми не безгрішні, ні для кого не таємниця, в житті кожен має право помилитись. Тим паче, що вчитися ми можемо лише на власних огріхах, а чужі, як правило, більше підходять для критики, аніж для збагачення досвідом.

ОСНОВИ СМІХОЛОГІЇ

Якось на семінарі з психології розглядали цікаве питання: «Що робити тим, хто не вміє жартувати?» Бо ж є такі бідаки, що й самі сміятися не вміють, і чужих жартів не розуміють. Ще й ображаються. Шкода мені їх, бо того вони не знають, що почуття гумору може проявлятися не лише в умінні жартувати, коли ти підколюєш когось чи вставляєш «шпильки» в розмові. Найкращий спосіб показати, що ти веселун, — це вміння отримувати насолоду від жартів інших. А цього можна й навчитися.

Наприклад, наша Киця вирізняється гостротою розуму й неабияким умінням пожартувати не лише серед Класного люду. Мені часом здається, що вона найвеселіша і найдотепніша з усіх дівчат, яких я знаю. Хоча Киця не говорить багато, але якщо жартує, то дуже доречно. Вона ще нікого не образила своїми жартами, а це теж важливо. З такою людиною приємно спілкуватись, вона доброзичлива до інших.

Є й інші способи показати своє почуття гумору. Візьмімо нашого Пундика. Він має дар знаходити щось смішне в найнесподіванішій ситуації. У всьому намагається побачити щось позитивне, а побачивши, показати його іншим.

Але що це я про своїх усе розказую. Чого доброго, подумаєш, що то по знайомству... Візьмемо одного комівояжера, який продавав різний крам, стукаючи у двері домівок. Йому не бракувало ситуацій, коли без почуття гумору — ніяк. Якось він постукав у двері незнайомого будинку. Жінка, що відчинила, накинулася на нього з криком, що їй нічого не треба, нехай він забирається геть і щоб духу його тут не було. І грюкнула дверима просто в нього перед носом. Що робить наш герой? Він обійшов будинок з чорного ходу і постукав ще раз. Відчинила та сама жінка. Продавець сказав: «О, мадам, я сподіваюсь, ви значно приємніша й гостинніша, ніж та особа в парадному!» Жінка розсміялася.

Чоловік змусив нетактовну даму розсміятися і подивитися на себе збоку. І навіть дещо у нього купити.

А ось розповідь зовсім іншої особи, яка перейняла від свого батька дуже гарну рису — позитивно сприймати світ й уміти знаходити вихід з будь-якої ситуації. «Коли я була маленькою, уся наша сім'я щороку в один і той же день їздила у парк, щоб подивитися на святковий феєрверк. Але одного разу погода зіпсувалася і небо затягнули сірі хмари. Ми не могли любуватися яскравими вогниками феєрверку, зате нам було добре чути його залпи. Так, настрій у всіх був зіпсований, кожен нарікав на погоду, адже цього видовища з нетерпінням чекали цілий рік. І тут ситуацію взяв у свої руки мій батько: щоразу, коли чулися постріли, він вигукував, показуючи рукою у небо: «О-го! Яка краса! Ви тільки погляньте!» Ми з друзями спочатку не зрозуміли його жартів, а тоді почали сміятись і не помітили, як настрій у всіх піднявся».

«Ніколи в житті я не раділа так феєрверкові, якого не бачила на власні очі, — згадувала вона вже дорослою жінкою, — і саме тоді я зрозуміла одну річ: вміти радіти життю за будь-яких, навіть не дуже веселих обставин — це справжнє мистецтво». Від себе додам: «Мистецтво, прагнути оволодіти яким повинен кожен». Ось так!

Як і чим комахи бачать!

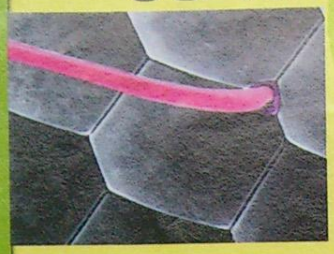

Головні органи зору в комах — пара складних (фасеточних) очей. Кожне таке око складається з менших очей-трубочок. У бабки, чудового мисливця, складне око складається з 28 тисяч менших. А в мурахи їх так мало, що вона лиш відрізняє світло від пітьми. Учених давно цікавило, як бачать комахи. Німець Екснер сфотографував вікно крізь око світлячка. На знімку було видно і розпливчасте вікно, і нечіткі обриси собору за вікном. Коли ж з'явилася можливість реєструвати біоструми від окремих клітин, з'ясувалося, що зір комах не такий уже й кепський. Кожне очко розрізняє зображення тієї чи іншої частини картинки, а фрагменти в нервових клітинах перетворюються на цілісну картину.

Очі комах бачать те, чого не бачимо ми: ультрафіолет, плоскість поляризованого світла. Маки, які для нас червоні, для бджіл — «ультрафіолетові». Білі квіти — голубувато-зелені, а сині й фіолетові барви несуть бджолі таке багатство відтінків, що нам і не снилося. Якби ми бачили поляризоване світло, тоді все — небо, річки, озера — постало б перед нами у складному візерунку. А похмурої днини візерунок на поверхні хмар підказував би місцезнаходження світила.

Складне око москита

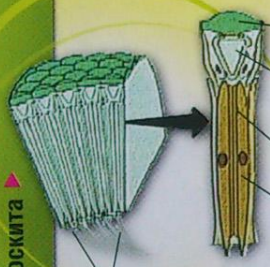

Оматидій (фасетка та примикаючий до неї кристалічний конус із пігментними клітинами)

Рак-мечохвіст може своїми очима збільшувати контрастність картини, яку він бачить. А чи міг би він чи комаха бачити телепередачу так, як бачимо її ми? Ні! Для того щоб окремі кадри, скажімо, для мухи, злилися в безперервну картинку, треба не 24 кадри на секунду, а 200! А світло ламп денного світла, яке загоряється й гасне 50 разів за секунду (ми цього мерехтіння не помічаємо), так і було б для них блимаючим.

Так малюнок бачить бджола

Так його бачимо ми

Терракотове військо

1974 року в Китаї, неподалік від міста Лінтонг, селяни, риючи колодязь, наткнулись на фігури воїнів у людський зріст. Почалися розкопки, і археологи видобули з-під землі тисячі теракотових фігур. Ціле військо, поховане з імператором Цинь Шихуанді, творцем Великої Китайської стіни, у Царстві смерті мало відстоювати честь свого велителя. 2000 літ копії воїнів вартували гробницю монарха. Обличчя кожного з них вирізняється індивідуальністю, а всі разом вони утворюють підрозділ імператорського війська. На сьогодні в підземних залах та ямах знайдено 8000 фігур. Піхотинці, лучники, арбалетники, кавалеристи, колісниці з кіньми — всі були вишикувані бойовими лавами. Ріст воїнів — від 1,6 до 1,7 метра. Одні стоять, інші — на колінах, з мечами наголо, ніби відбивають напад. Одні одягнуті в мундири, інші — в туніки, штани до колін і широке взуття. Тіла їх порожнисті, а руки-ноги суцільні. Списи, мечі та луки — справжні, а кінська упряж — із бронзи. Волосся піхотинців зав'язане вузлом на маківці, кавалеристи — в шоломах. Фігури були пофарбовані в яскраві барви, та за 2000 років «служби» зійшли нанівець.

Близько 6000 піхотинців і лучників та колісниці займали яму завглибшки майже 5 метрів і розмірами 229x61 м. У другій ямі містилися сотні кавалеристів, лучників і бойових колісниці. А в третій знайшли 68 фігур, мабуть, штабістів та їхніх денщиків.

Відкриття 1974 року не було ні першим, ні останнім. У музеї міста Сіань виставлені 2500 теракотових мініатюр заввишки 60 см. Ці піхотинці й кавалеристи були знайдені в 1965 році у гробниці династії Хань (що правила після династії Цинь). У 1990 році була знайдена ще одна гробниця. В лабіринті підвалів і ходів були виявлені нові теракотові фігурки: чоловіки й озброєні хлопчики з бронзи й заліза, коні й дерев'яні візки.

— Дуже шкода, мем, але я змушений узяти з вас п'ятдесят доларів за того зуба, якого я видер у вашого сина.
— Але ж ви казали, що це коштуватиме лише десять!
— Так, звичайно, але ваш хлопчик так лементував, що з приймальні втекло аж четверо пацієнтів.

Один шотландець зустрічає свого приятеля, який тримається за опуху щоку.
— Що з тобою, Томе? — цікавиться він.
— Мені щойно видалили два зуби.
— Але ж сьогодні вранці ти казав, що болить тільки один!
— Таж розумієш, стоматолог не мав здачі...

— Лікарю, — скаржиться пацієнт, — оті зуби, які ви мені вставили, дуже болять.
— Овва! — радісно вигукує стоматолог. — Чи не казав я вам, що вони будуть як справжні!

Жарти з-під бормашини

Дантист схилився над пацієнтом, [illegible]сидів у кріслі.
— [illegible]риготуйтеся, хворий, зараз я видалятиму ваш зуб.
Той напружився і мертвою хваткою вчепився в ручки крісла.
Лікар:
— Г-г-г-гиииии-ик...
Пацієнт:
— А-а-а!
Лікар:
— Ось ваш зуб!
Пацієнт:
— Ось ваші ручки...

Дзвінок. Зубний лікар відчиняє двері. На порозі стоїть десятеро хлопців.
— Мені потрібно вирвати зуба, — говорить один з них.
— А решті?
— А вони — мої знайомі і прийшли послухати, як я буду верещати.

Зубний лікар говорить пацієнтці:
— Не треба так широко роззявляти рота.
— Так ви ж самі казали, що маєте ввести туди дзеркальце та інструменти.
— Так, але сам залишаюся зовні!

Coldplay
In My Place

In my place, in my place
Were lines that I couldn't change
I was lost, oh yeah

I was lost, I was lost
Crossed lines I shouldn't have crossed
I was lost, oh yeah

Yeah, how long must you wait for him?
Yeah, how long must you pay for him?
Yeah, how long must you wait for him?

I was scared, I was scared
Tired and underprepared
But I wait for you

If you go, if you go
Leaving me here on my own
Well I wait for you

Yeah, how long must you wait for him?
Yeah, how long must you pay for him?
Yeah, how long must you wait for him?

Please, please, please
Come on and sing to me
To me, me

Come on and sing it out, out, out
Come on and sing it now, now, now
Come on and sing it

In my place, in my place
Were lines that I couldn't change
I was lost, oh yeah
Oh yeah

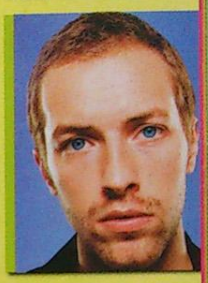

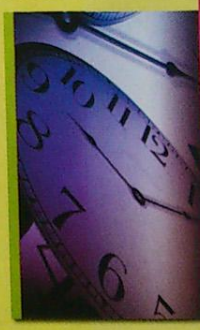

MTV3 news

Наднова рок-зірка

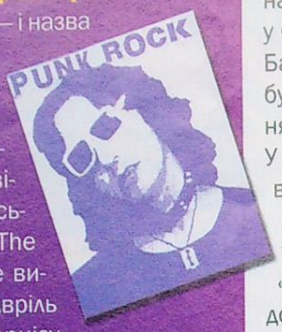

Мине трохи часу — і назва групи «Mooney Suzuki» буде на слуху у всіх і кожного. Бо за її розкрутку взялася відома продюсерська команда «The Matrix», яка вже видала «на гора» Авріль Лавінь та модернізувала імідж Крістіни Агілери. Тепер черга за «Mooney Suzuki», яка має вистрілити так, щоб почув увесь світ.

Просто «The Best»!

Збірка кращих пісень Тори Амос, випуск якої намічено на 18 листопада, називається «Tales of a Librarian» («Розповіді бібліотекаря»). Крім нових пісень «Angels» та «Snow Cherries from France», там будуть і перезаписані треки «Mary» та «Sweet Dreams». Обидва — раритетні, бо виходили свого часу просто мізерними тиражами. Ото вже зрадіють гурмани-меломани!..

Осборн-компОZZYтор

Сенсація! Оззі Осборн напише мюзикл для Бродвею! Не просто мюзикл — а цілу історію Григорія Распутіна, відомого російського авантюриста початку XX сторіччя. Рокер похваляється, що вже написав добрячий шмат мюзиклу, а зараз доукомплектовує свою домашню студію, де його й буде увічнено в нотах.

Златоплатинові танці

Руслана йде на рекорд, уже продавши 100 тисяч примірників своїх «Диких Танців». Вона вже починала подумувати про диск з мерзенного металу з жовтим полиском, аж тут з'ясувалося, що в Україні для нього досить і 50 тисяч. А ті ж, скажімо, Канада, Іспанія та Польща за 100000 проданих примірників дають «платину». І що ж тепер?

Pink: запальна й нестримна

В дитинстві їй дали прізвисько Пінк (Рожева), бо вона страшенно червоніла, коли соромилась. За метрикою вона — Алесія Мур, справжній колір її волосся — білявий, а народилась вона 8 вересня 1979 року у Філадельфії.

Батьки дівчинки розлучились, коли їй було сім років, і її вихованням опікувався батько. У 13 років вона співала в реп-команді одного зі своїх приятелів. Потім за контрактом із «MCA Records» увійшла до групи «Basic Instinct». Далі була весела компанія «Choice». Пройшовши серйозну школу речитативу та ритм-енд-блюзу, вона підписала контракт із компанією «LaFace». Так, це вона почала співпрацювати з Пінк-солісткою і продюсувала її дебютний альбом «Can't Take Me Home». Диск став двічі платиновим в Америці і мав шалений успіх по всьому світу, подарувавши слухачам три хіти: «There U Go», «Most Girls» та «You Make Me Sick». MTV називає Пінк найкращим виконавцем-дебютантом 2000 року. «Billboard Music Video Awards» визнає її кращою в номінації «новий поп-виконавець», а кліп на «There U Go» став кліпом року.

В січні 2001 року вже «American Music Awards» називає Пінк кращою артисткою стилю соул і ритм-енд-блюз.

Вона вмить опиняється в рейтингу найкрутіших виконавців світової музичної сцени, і в компанії з Крістіною Агілерою та Міссі Елліотт бестія з рожевим волоссям переспівує «Lady Marmalade» (хіт 1970-х) для саундтреку до «Мулен Руж». Сингл урвав шість номінацій на MTV і одну «Grammy». Здавалось, можна стрибати від щастя. Однак Пінк, натомість, дується мов сич. Вона, бачте, невдоволена тим, що після першого альбому її записали до когорти ритм-енд-блюзовиків. Отак.

Другим альбомом «Missundaztood» Пінк хоче шокувати тих, хто думає, що знає про неї все. В «Missundaztood» більше впевненості і відповідальності за свої вчинки.

Музичні амбіції Пінк тісно переплелися з життєвими. Їй хочеться, щоб музика була чимось більшим, ніж просто музика. «Без неї мені зле. Вона завжди рятувала мене». Згадуючи себе дітлітком з неповної сім'ї, вона зізнається, що то музика допомогла їй не загубитися на вулицях Філадельфії, допомагала вірити, що все нормально, коли нормально було не все. Чи багато потрібно тінейджерові, аби відчути себе жертвою у цьому світі? Чи стати нею справді.

Пінк сподівається, що вона озвучує нове покоління тінейджерів, яке бажає свободи, справедливості... «Я хочу зламати стереотипи в музиці, всюди. Світ дозрів для того, щоб подорослішати». Музика може забарвлювати твоє життя, але не може його підмінити, і Пінк це розуміє: «Знаєте, що найбільше вразило мене? — питає вона. — Якось у мене брала автограф 45-річна жінка з дочкою. Моя музика допомогла їм стати ближчими. І це — найбільше, що я можу зробити для когось і навіть для себе».

MONO KINI:

оранжева музика з голубих хмарин

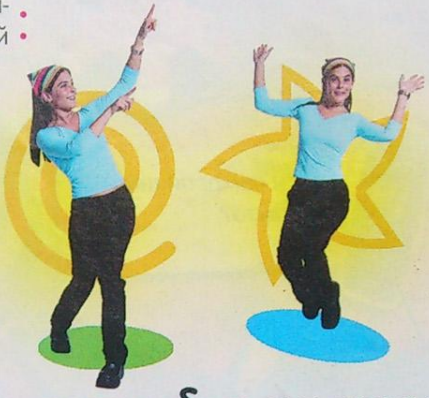

Якщо влітку ти не встиг відпочити та розважитися, то не гальмуй, а поринь у хвилі ...ячного осіннього диско. Яскраві і позитивні фарби танцювальних хітів Донни Саммер і «Boney M» — то барвисті краплини на палітрі сучасної попси, а нова група братів Фадєєвих під назвою «Monokini» — ціла жменя кумедних примочок з легким присмаком романтики.

Композитором та аранжувальником групи став рідний брат Максима — Артем Фадєєв. Крім Артема, у групі ще три учасники: романтична красуня-вокалістка Мона, темношкірий танцюрист і бек-вокаліст Джексон П'єр, плюс скретчевий ді-джей Ей-Тон.

Она і струнка Мона, ефектна зовнішність якої навіює образ самої Дженніфер Лопес, — особистість доволі різ...ланова. Вона любить стріляти з бо...ої зброї, знається на картах (тих, що їздять, а не тих, якими грають), са...а малює комікси. За її плечиками — ...ім класів фортепіано музичної школи. ...оді їй подобалося грати «Пори року» ...айковського і сонати Моцарта. З сучасної музики юна співачка захоплюється творчістю «Garbage», «Lai...a», «Oil Plant». А найулюбленіший ...льбом — «Music» Мадонни. «Коли ...навчалась у школі, в моді був ...же хаус, — згадує Мона. — Тому ...иско я відразу почала сприйма...ти як щось на зразок ро...античного ретро».

Мені подобається стиль дис...о, бо він ніжний і теплий, — ...аже Артем. — Може, це й сміш...но, але я змалечку слухав ...рупу «ABBA», «BONEY M» та інші. Наша мама, йдучи на ро...боту, лишала мене, 4-річного, з уже досить дорослим Максом, який попри всі бажання й побажання включав на всю котушку своє диско».

Мона виросла в поважній сім'ї, в їхньому домі завжди було тісно від представників міської інтелігенції. Батько — університетський викладач — полюбляв робити вдома такі собі «літературні п'ятниці», і кожен житель Волгограда, який вважав себе освіченим, культурним і непозбавленим смаку, мав за свій обов'язок відвідувати ці культосвітні заходи.

Вистачило якогось тижня, щоб провінційна красуня перетворилась на ще одну загадку російської музики. Звісно, чимала заслуга в цьому належить і екс-продюсерові Лінди, недарма ж пісня «Дотянуться до солнца» залишається невідомою хіба що для австралійських аборигенів. Та й то лиш через те, що їхнє радіо і телебачення не крутять пісень тендітної Мони з групи «Monokini».

Дещо про Мону

Справжнє ім'я: Мона .....
День народження: 26 листопада .....
Єдиний недолік: впертість .....
Найбільш дратує в людях: брехня .....
Якості, які подобаються: щирість .....
Найбільший страх у житті: зрада друзів

Улюблені тварини: коти....
Мрія дитинства: стати артисткою (майже збулася).....
Улюблений музичний стиль: всі!.....
Життєві цінності: кохання, доброта.....
Улюблені види спорту: баскетбол, волейбол, теніс (настільний).....

ВЕТЕР

Таешь на ладонях
Незаметно не догонят,
Ты же знаешь, знаешь,
Пульсы — сто ударов,
Ты почувствуй без пожара,
Не устала, не устала.

Припев:
Называй меня ветер,
Называй меня сердце,
Называй меня воздух.
Называй меня ветер,
Называй меня сердце,
Называй меня воздух...

В точку превращаюсь,
Незаметно исчезаю
И летаю, и летаю,
Тайна где-то рядом,
Заблестели наши взгляды,
Я хотела и летела.

Припев:
Называй меня ветер,
Называй меня сердце,
Называй меня воздух.
Называй меня ветер,
Называй меня сердце,
Называй меня воздух..

ЧИ ЛЮБИШ ТИ ТВАРИН?

Ти вмієш ходити на руках?

Маєш гострий язичок?

Любиш носити в'язаний одяг?

ні

Бути самостійним — то круто?

Ти знаєш свій темперамент?

так

Віддаєш перевагу активному способу життя?

З'їси п'ять морозив за раз?

Джеральда Даррелла читав (читала)?

Побути на самоті тобі «в кайф»?

Талант і воля — то сумісні речі?

Любиш рибалити?

Ти вже доросла людина?

Часто впадаєш у меланхолію?

Снайпером хотілось би бути?

Маєш удома самокат?

Хотілось би бути директором цирку?

Любиш лазити по деревах?

Людина сама творець своєї долі?

В дитинстві іграшки ламав (ламала)?

У твоїй сім'ї сваряться часто?

З тобою часто трапляються неприємності?

Любиш слухати шум вітру у деревах?

Нервувати доводиться часто?

Дресирувальник — жорстока професія?

Відмовишся від «Термінатора», щоб вигуляти пса?

Комфорт і затишок для тебе — вища ціль?

Ти віриш у переселення душ?

Любиш яскраві, ефектні барви?

Дивна твоя любов до братів наших менших. То кота за хвіст підняти. То пса копнути. То по горобцях з рогатки пальнути. А якщо й тебе в якомусь із життів точнісінько так само «приласкають»? Що, неприємно?

Взаємний нейтралітет. Саме так можна назвати твої стосунки з песиками-котиками-хом'ячками-папужками, і, мабуть, для обох сторін це є саме той, найоптимальніший варіант поведінки. Принаймні поки що.

Не той випадок, коли слід говорити про палкі почуття з можливою взаємністю, хоча якщо коти знімають стрес, а регулярне вигулювання Джека або Рекса може збільшити коло твого спілкування, то чому б і ні?

Заперечувати твою любов до тварин — все одно як доводити, що земля плоска і стоїть на трьох слонах. І яким бузувіром треба бути, щоб на їхні спини таку громаду?.. І черепаху їм під ноги! Куди

Макс ...
Медовий цукор
Загальна назва
Вуглевод
Легка броньована машина
Автор «Молодої гвардії»
... Власова
Знаменитий франц. модельєр
Ім'я
Повість О.Довженка
Знаменитий колись клоун
Недовірлива людина
Вид підошви
Священна гора на Кавказі
Природна червона фарба
Винахідник радіо
... Маккартні
Сергій ...
Андре ...
Український футболіст
Велика група птахів
Українське місто
Вчення про мораль
Той, хто дуже клопочеться
Америк. актор на ім'я Джордж
Ситуація в шахах
Республіка Саха
Наука про звуки мови
... Нортон
Личинка хруща
Держава в Азії
Мешканці однієї з європ. держав
Присипка
Урок музики
Старовинне чоловіче ім'я
Ім'я
Томатна або зубна
Місце дислокації літаків
Група
Верхній одяг
Джордж ...
Готовий продукт

Klacword

Побачення

Залишився якось після уроків Пундик чергувати у Класі і знайшов на підлозі біля третьої парти записочку. Він десь читав, що сувати свого носа в чужі справи, а надто амурного характеру, дуже негарно, але його розбирала страшенна цікавість. «Ану як там старовинна піратська карта з позначеним на ній закопаним скарбом?» — заспокоював себе Класний гурман, розгортаючи папірець. Хоча й так було ясно як день, що пірати не писали на вирваних із учнівського зошита аркушах у клітинку.

Червоніючи від сорому, Пундик прочитав: «Приходь о сьомій на стадіон. До зустрічі!» Почерк був дуже схожий на Кицин: ті ж старанно виведені кругленькі «о», фігурно закручена «п»... Розвіялись останні сумніви: що було робити піратам о 19.00 на стадіоні?

Кому ж, цікаво, призначила побачення Класна красуня? Весь час, поки Пундик прибирав у Класі, йому з голови не йшла ця думка.

Прийшовши додому, він скоренько пообідав і навіть зробив домашнє завдання та вивчив двадцять неправильних дієслів з англійської. А за 15 хвилин до сьомої він у камуфляжній куртці і штанах, з великим польовим біноклем сидів у густих кущах побіля стадіону, удаючи з себе неперевершеного Джеймса Бонда.

Та сталося так, що ні о сьомій, ні навіть о восьмій ніхто з його однокласників на стадіоні не появився.

«Може, я з почерком помилився? — почав вагатися Пундик. — А може, записку написав хтось інший? Але кому?» Думки роїлися в Пундиковій голові, мов зголоднілі бджоли, яких не випускали з вулика. «Так, але ж і хлопців з нашого Класу я не бачив. Та я за ними добре не приглядався».

А тим часом на стадіоні з одного боку декілька хлопців грали у футбол, на іншій половині поля троє юних футболістів тренували воротаря, пробиваючи по черзі м'яч. На баскетбольному майданчику група дітей штурмувала кільце. Одним словом, спортивне життя вирувало. А Пундик, спіймавши жирнючого облизня, почвалав додому на вечерю.

Ранком у школі він вирішив провести своє невеличке розслідування. Спершу звірив почерк на записці з Кициним. Всякі сумніви відпали — рука була точно її! Потім по черзі отримав від Джексона та Колібрика ствердні відповіді на свої запитання: «Ти о сьомій годині був на стадіоні?» Це ще більше загострило проблему. За два наступних уроки Пундик дійшов до висновку, що всі троє його друзів дійсно були о сьомій годині на стадіоні. І таки точно знав, що вони навіть бігали навколо футбольного поля цілу годину. «Але чому ж я їх не бачив? Я ж повинен був їх побачити!» Відповідь на це запитання Пундик шукав аж до останнього уроку. А по закінченні занять, повертаючись додому разом з Колібриком, зрозумів, що в чомусь помилявся. Ось тільки в чому?

Підказка: Джо того дня у Класі не було — він на три дні відбув на змаганнях з баскетболу.

Охорона форту

Уздовж стін квадратного форту комендант розставив 16 вартових по 5 чоловік на кожній стіні так, як показано на малюнку.

Через деякий час охорону прийшов перевірити полковник і залишився незадоволений розміщенням вартових. Він перерозподілив їх так, що на кожній стіні стало по 6 чоловік, і пішов давати прочухана комендантові.

А перед настанням ночі перевірити виставлені пости подався сам генерал, головнокомандуючий військами. Він якраз був черговий. Командарм і собі виявився незадоволений розміщенням вартових та вирішив поміняти їх розташування. Переставивши їх так, що на кожній стіні стало по 7 чоловік, розлючений головнокомандуючий пішов до полковника, щоб накрутити тому хвоста за таке нехлюйство й недбале ставлення до службових обов'язків. Поки генерал шпетить та сварить полковника, подумай та скажи, яким чином розставляли вартових полковник і генерал? Впиши у вільні клітинки даних квадратів відповідні числа. При цьому візьми до уваги той факт, що загальна кількість вартових кожного разу залишалася незмінною.

1	3	1
3		3
1	3	1

2	2	2
2		2
2	2	2

3	1	3
1		1
3	1	3

Мандрівник Ковба-сан

Після подвійної порції «Віскасу» наснився Ковба-санові науково-фантастичний сон з елементами сюрреалізму. Снилося котові, що Крапка, кінець кінцем, полагодив свою машину часу, яка ось уже другий місяць припадала пилом у підвалі його лабораторії, і виждавши слушну хвилинку, котяра пробрався до її кабіни. Зручно вмостившись у сидінні, він в меню «Настройки» набрав «Японія, 1863» і натиснув кнопку «Пуск».

Машина заблимала різнокольоровими вогнями, загуркотіла, загриміла, а потім замовкла. Звідкись знизу пішов невеличкий димок. Мабуть, запобіжник згорів. Ковба-сан, який розумівся на радіоелектроніці приблизно так, як Нобелівський лауреат з фізики на мишах, почав тиснути на кнопки і крутити важелі. Марно. Машина вперто мовчала.

Провтузившись ще з півгодини, Ковба-сан вирішив піти по допомогу до класних друзів. Смикнув за двері — а вони не відчиняються. Набирав код на замку безліч разів, а той не піддавався. Зиркнув Ковба-сан на вікна — а на них хронозапобіжні решітки. Сунув голову у вентиляційну трубу — мало в мезозої не опинився, від якогось птахоящера ледь ухилився. Набрав номер Крапчиного телефону — на тому кінці провода сказали, що професор три роки тому полетів на Марс і буде аж через рік — у 2027 році. Котяра впав у повний розпач!

Не знати, чи вистачило б Ковба-сана до 2027 року, аж тут Киці заманулося пройтися повз Крапчину лабораторію. Добре, що слух у неї нівроку і вона почула з підвалу несамовите нявкання. Швиденько розібравшись, що до чого, вона метнулася до хлопців — ті саме рибалили неподалік. І всі дружно рушили виручати Коба-сана. Дорогою до Крапчиної лабораторії між Колібриком, Джексоном, Пундиком та Джо відбулася така розмова:

— Прийдемо ми в підвал, а Ковба-сан голодний, як сто тигрів! Я дам йому парочку своїх рибок, а якщо добіжу до лабораторії скоріше, ніж Джексон, то й удвічі більше, — пообіцяв Колібрик.

— Якщо я добіжу до лабораторії першим, то дам Ковба-сану шість рибок. А коли мене все ж хтось обжене, то я все одно дам йому чотири рибини, — промовив Джо.

— А от я, — вступив у розмову Джексон, — у будь-якому разі дам Ковба-санові весь свій улов із трьох рибин!

— Тю, — покривився Пундик, — це що! Якщо я прибіжу до лабораторії швидше за тебе, то теж дам Ковба-сану всі свої три рибини. В іншому ж випадку нічого він від мене не отримає.

Після цього хлопці ще більше «піддали газу» та помчали до лабораторії. Сталося так, що Ковба-сан отримав від хлопців всього 13 рибин. А згодом Колібрику вдалося відкрити той злополучний електронний замок і випустити нашого чотириногого мандрівника. Сон закінчився щасливо, та Ковба-сан все одно зарікся наближатися не те що до машини часу, а й до підвалу Крапчиної лабораторії. А електронні замки і взагалі стали для нього найзапеклішими ворогами.

Та ти цим не переймайся, а спробуй визначити, у якій послідовності хлопці прибігли до лабораторії?

Хто де був?

На уроці географії пані Ганя розповідала про географічне розташування нашої держави. Дійшла черга до перерахунку країн-сусідів, з якими Україна межує на суші. Учні по черзі без проблем і досить швидко назвали Росію, Білорусь, Польщу, Угорщину, Румунію, Молдову...

— Так, добре, — похвалила пані Ганя. — А тепер хто скаже, яку ще одну країну ви не назвали?

Поки учні думали, Пундик вигукнув:

— Я на канікулах був у Польщі, а Джексон — у Білорусі!

Джексон у свою чергу промовив:

— Я теж побував у Польщі, а Пундик — у Молдові.

Джо й собі прилучився до географічних дебатів:

— Ні, це я на канікулах відвідав Польщу, а Пундик був у Білорусі.

Вчителька, хоч і була дуже здивована протиріччями у висловах хлопців, та все ж таки вирішила розібратися, хто з них де побував. Вона попросила у них пояснень. Класні герої призналися, що у висловлюваннях кожного з них одна частина правдива, а інша — не зовсім. Однак вони не сказали, котра частина є якою. Невдовзі за допомогою Колібрика пані Ганя таки зуміла встановити, хто з хлопців де побував на канікулах.

А ти зможеш це визначити?

Чарівна стіна

Де тільки не пробував тренуватися грати у великий теніс наш Пундик!.. Він і на корт ходив, і вдома у вітальні світильник розбив, і сусідам вікно розтрощив. Та толку від цього було мало. На корті його удари частенько виходили не суперзіркові, а «суперсіткові» — м'ячик або до сітки не долітав або в неї вдарявся. І влучності бракувало.

І от розповіли якось йому про чарівну стіну, на якій учився грати сам Дере Ага Газетті. М'ячик після його гарматного удару мчав зі швидкістю понад 100 км/год і роздирав не лише газету. Пундик так-сяк зібрався й подався шукати ту стіну. Яким же було його розчарування, коли він побачив у стіні п'ять отворів різної форми. Утворилися вони, мабуть, після ударів усе того ж Дере Ага Газетті.

«Як же мені тут тренуватися?» — лише подумав Пундик, як почув чийсь голос: «Відшукай і вкажи ракеткою на три найбільші отвори, і стіна стане цілою!» Пундик виконав цю забаганку, і чарівна стіна стала як новенька. Менше ніж за годину Пундик почав гупати так, що стіна гуділа й коливалася. Та тріщин чи пробоїн на ній не появлялося. Невдовзі Пундик змучився й почвалав додому. Тепер він володар титулу найкращого тенісиста у Класі.

Ти теж спробуй відшукати три найбільших отвори на чарівній стіні. Можливо, це буде тобі стимулом для більш наполегли тренувань на корті, а ти з часом теж станеш класним тенісистом.

Чорна зірка

На одному з островів Тихого океану невідь-звідки взялися страшні пірати. І жодне судно, а надто торгове, не проходило повз цей острів, щоб не зазнати якоїсь пригоди. Добре, що хоч матросів із капітанами живими відпускають.

Зухвалі флібустьєри, яких очолюють одноокий капітан Джексон і його помічник — боцман Еверест, називають себе васалами «Чорної зірки». На всіх пограбованих ними кораблях було знайдено невеликі чорні зірки, які пірати залишають на знак своїх діянь. За неперевіреними даними, живуть ці корсари третього тисячоліття в замку «Чорна зірка». Подейкують, що сам замок має форму зірки та 10 укріплених веж по краях. А журналістові Пундиксу з журналу «Lunch Times» вдалося потай проникнути на територію замку і накидати його ескіз (див. малюнок).

Відважний журналіст передав креслення адміралу на прізвище Коллі-Брикс, який саме був призначений командуючим операцією з ліквідації злочинно-піратського угрупування. Він отримав секретний лазерний багатозарядний комплекс «Дракон» класу «земля-земля». З огляду на надзвичайну важливість завдання, адмірал вирішив, що зруйнувати замкові вежі він повинний особисто. Для нього це мало б стати нескладним завданням, тим паче, що військову кар'єру бравий адмірал починав морським піхотинцем.

Дальність стрільби комплекс мав таку, що Коллі-Брикс, ставши на одну з веж, міг влучити у вежу, яка була по прямій лінії через одну від тієї, де він перебував. Починати обстріл можна було з будь-якої вежі. Припустимо, Коллі-Брикс стане на вежу №2. У межах його досяжності — вежі №4 та №9. Якби він став на вежу №7, то міг би стріляти по вежах №4 або №10. Потім він може зайняти будь-яку іншу вежу і так далі. Замок розвалиться і складеться, мов картковий будиночок, якщо знищити 9 веж, тобто усі, крім останньої, де й стоятиме стрілець у момент дев'ятого пострілу.

Щоб успішно виконати це завдання, адмірал Коллі-Брикс вирішив скласти план обстрілу веж. Він намалював схему замку, став на один з кружечків і викреслив, згідно з правилами, кружечок, що був від нього через один. Потім став на інший і знову викреслив через один кружечок і т. д. Але в нього чомусь залишалося більше, ніж один кружеч Коллі-Брикс знову намалював схе зробив нову спробу знайти правильний план обстрілу. Скільки спроб він зробив, невідомо, але успіху досяг. Піратський замок було знищено!

А ти можеш знайти правильний план обстрілу? Малюй схему замку — і повний вперед!

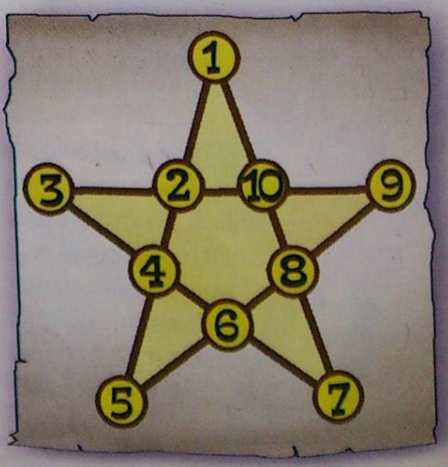

Чудо-стадіони

Ні для кого не секрет, що Джо — неабиякий вболівальник київського «Динамо». Він ревно слідкує за всіма матчами своєї улюбленої команди і зараз найбільше мріє про те, щоб вона благополучно пройшла груповий турнір ЛЧ. «О, не буває нічого простішого, — запевняє Класного баскетболіста астролог-полтергейст Класний, — але для цього ти повинен правильно розділити двома лініями два прямокутні чудо-стадіони».

І починається морока... Перший стадіон треба розділити двома лініями так, щоб можна було побачити всього 6 різних прямокутничків, а другий — теж двома лініями, але щоб побачити 9 різних прямокутничків.

Спробуй і ти намалювати по дві лінії на кожному зі стадіонів так, щоб виконати потрібні умови. Класний вважає, що цим ти зможеш зробити свій внесок у перемогу нашої улюбленої команди.

Вибери тінь

Розрізняють коти кольори чи ні? Переконливої відповіді на це запитання вчені ще й досі не мають. Але те, що вони добре бачать у темряві — це точно! Що й підтвердив Ковба-сан на одному з концертів нашого Джексона. Щойно лиш зашаруділо щось за сценою, як котисько був уже за кулісами!

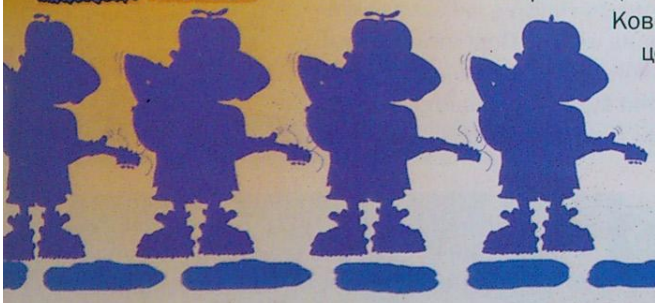

Зрозумівши, що він спіймав простотаки величезного облизня, Ковба-сан зикрнув на екран. Розрізняти кольори йому не довелося, бо тільки було на ньому чотири тіні, які падали від музикантів, яких освітлювали прожектори. Уважно придивившись до них, Ковба-сан став гадати, яка тінь падала від Класного музикогравця. І вгадав!

А ти можеш сказати, яка тінь належала Джексону?

Вдала акція

До міста приїхав бродячий зоопарк. Про це сповіщали афіші, розклеєні на дошках оголошень і інформаційних щитах. І найцікавішим у всьому цьому було те, що там повідомлялося, що на прапорі зоопарку контурами зображено всіх тварин, яких привезли наші гості. Перші 10 чоловік, які відшукають усіх цих тварин і скажуть, скільки їх там є, зможуть не лише безкоштовно відвідати зоопарк, а й спостерігати за тим, як годуватимуть тварин.

Городян це страшенно заінтригувало, і вони почали приглядатися до афіш, де було зображено прапор цього зоопарку. Але от біда, чи то друк був неякісним, чи то прапор було зменшено спеціально, але розібратися у кривульках на прапорі було неможливо. Щоправда, на афішах було вказано, де знаходиться зоопарк, і, звичайно, коли він працює. А тому всім, хто захотів взяти участь у цій акції, довелося йти до зоопарку. Долучилася до цього й наша Киця.

Прапор, який майорів на вітрі, був великий, і його, як і гурт зівак біля нього, було видно здалеку. Підійшовши ближче, Киця зрозуміла, що й тут не все так просто. Полічити тварин на прапорі, який коливається, було завданням не з легеньких. Тож вона не стала напружувати свій зір, а просто купила квиток і пішла в зоопарк, сподіваючись хоч там полічити звірів, яких привіз зоопарк.

Рекламна акція виявилася досить вдалою: більшість людей недовго затримувалися біля прапора, а відразу купували квитки та йшли розглядати тварин. Дехто, як і Киця, намагався полічити види тварин, але в зоопарку зустрічалися порожні клітки, з'єднані з вагончиками. Тож ніхто не міг напевне сказати, є там хтось чи ні...

Ти ж маєш унікальну можливість перевірити свою увагу й полічити тварин, які були зображені на прапорі цього зоопарку, адже на нього зараз не діють жодні вітри. Але якщо у тебе руки трусяться від передчуття успіху, то поклади, будь ласка, журнал на стіл і вперед!

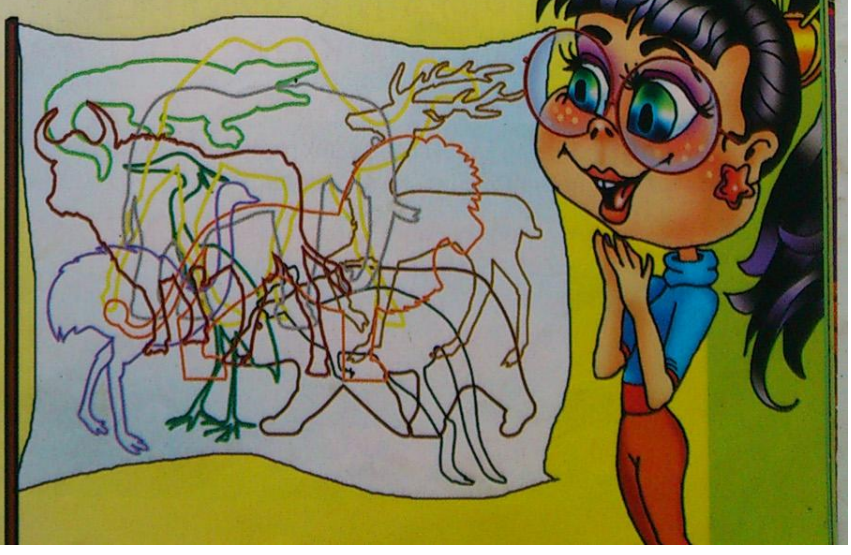

9 Щоб отримати у виділеному вертикальному стовпчику назву розваги, яка з англійської мови перекладається як «перехрещення» і «слово», впиши назви місяців року в клітинки завдання **Оксани Басанець з Бережинки Кіровоградської області.** *Підказочка:* назви першого-третього та сьомого місяців участі в розвазі не беруть.

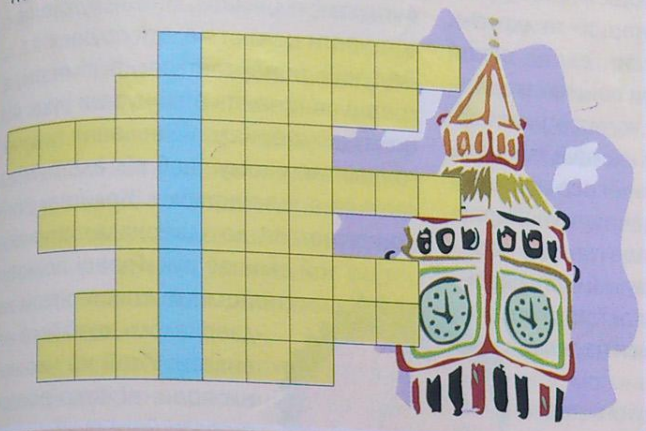

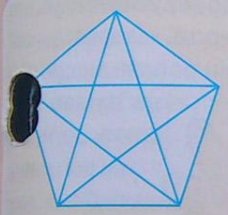

10 **Оксана Бабчук з Шаргорода Вінницької області** пропонує полічити усі трикутнички, які зображено цією фігурою.

11 У клітинки квадратів **Вікторії Тамаєвої з Красилова Хмельницької області** допиши літери так, щоб утворилися слова-іменники, які можна було б прочитати зверху вниз та зліва направо.

Л	Е	В
Е		
В		

С	У	М
У	Х	А
М	А	К

Р	О	К
О	К	О
К	О	К

Л	І	Д
І		
Д		

Д	Ж	Е	М
Ж			
Е			
М			

К	Л	А	С
Л			а
А			а
С	а	л	о

С	А	Л	О
А			
Л			
О			

12 Розгадай слова, які надіслав **Юра Пазюк з Красилова Хмельницької області**, та впиши їх, починаючи з літери «К».

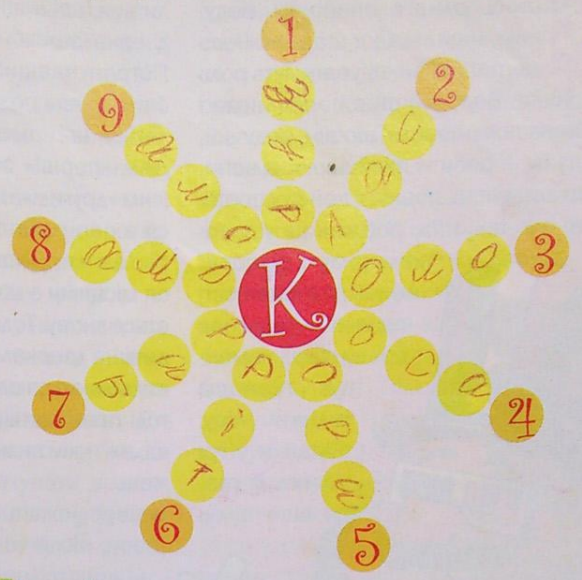

1 Актор Том ... .
2 Дитячий журнал.
3 Геометрична фігура.
4 ... — дівоча краса.
5 «Шкіра» дерева.
6 Підземна сліпа тварина.
7 Родич рака.
8 Розділовий знак.
9 Тонізуючий напій.

13 З грецької мови це слово перекладається як «собачі дні». Як воно звучить сьогодні, ти можеш довідатися, розгадавши завдання **Лариси Миколюк із села Маньківці, що на Вінниччині.**

Застосовують хворі

л	і	к	и
6	4	1	7

Друг карася

л	и	к
6	7	3

к	а	н	і	к	у	л	и
1	2	3	4	1	5	6	7

Воротар «Баварії»

к	а	к
1	2	3

Актор Юрій ...

к	і	к	у	л	і	н
3	4	1	5	6	4	3

14 Розшифруй слова, які загадала у своєму першому кросворді **Євгенія Пласконь зі Львова**, і в першому вертикальному стовпчику знайдеш розгадку, яка має відношення до всіх нас.

1	Ж								
2	У	Р	А						
3	Р	І	К	І					
4	Н								
5	А	Б	Р	И	К	О	С		
6	Л	І	С	Л	І	Я			
7	К								
8	Л	А	М	П	А				
9	А	Н	Т	Л	А	Н	Т		
10	С	В	І	Т	Л	О			

1 Він має крила.
2 Вигук радості.
3 ... Тікі Таві.
4 Ім'я дівчини.
5 Фрукт.
6 Водяна квітка.
7 Пухнаста тваринка.
8 Освітлює кімнату.
9 Підводне царство.
10 Не темрява.

Дзеркало

Когось одного обирають ведучим, ним можеш стати ти. Решта гравців виконуватимуть роль дзеркала. Ведучий стає перед ними і починає пояснювати, що він, ведучий, зараз буде робити якийсь рух, а вони, тобто всі гравці, повинні цей рух повторити, але так, ніби роблять це у дзеркальному відображенні. Для наочності ведучий піднімає праву руку і командує гравцям підняти ліву. Якщо ж у грі хтось із гравців помилиться, всі інші хором вигукують: «Ой, дзеркало розбилося!»

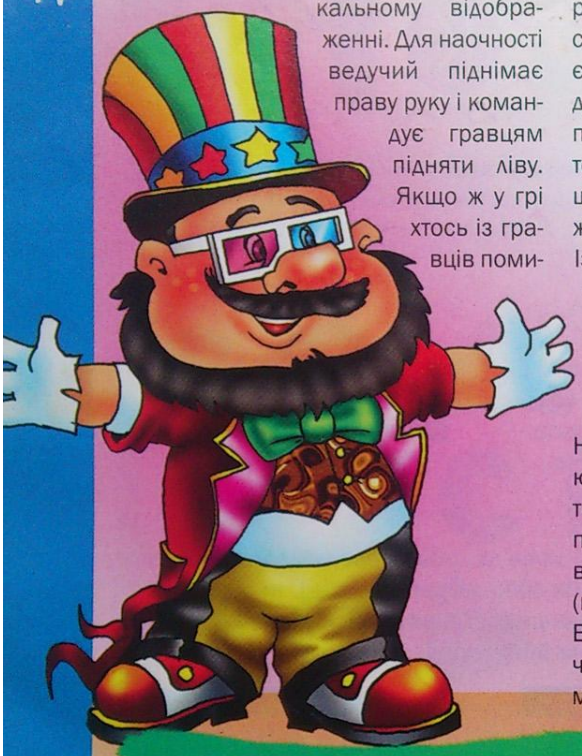

Потренувавшись так хвилин п'ять-десять, гравці розбиваються на пари і діляться на номери («перші» та «другі»). Далі «перші» загадують своїм візаві (тим «другим», з якими вони знаходяться в парі) повторити услід за ними серію з п'яти рухів. Далі «перші» міняються місцями з «другими», і все повторюється знову. Тоді визначають «найправдивіше дзеркало». Якщо гравці у парах помиляються однакову кількість разів, тоді проводять додаткові розіграші, аж поки визначиться переможець.

Із переможців формують нові пари, після чого знову визначають «найправдивіше дзеркало». І так — до з'ясування абсолютного переможця.

Надалі всі гравці стають у коло, а володар титулу «абсолютного переможця з мавпування» виходить із приміщення (кімнати) або відвертається. Він тепер виконує роль ведучого, а гравці тим часом домовляються між собою, хто буде «дзеркалом». Цей гравець буде показувати якийсь рух, а всі решта його повторюватимуть. Цього разу вже у звичайному відображенні. Рухи можуть бути різні: піднімати і махати рукою, притоптувати ногою, махати головою і т. д. Ведучий повертається до кімнати, а гравці починають виконувати рухи, які показує «дзеркало». Завдання ведучого полягає у тому, щоб відгадати, хто з гравців є «дзеркалом». Коли ведучий повертається до «дзеркала» спиною, той змінює рух. Гравці повинні непомітно спостерігати за «дзеркалом», щоб його не видати. У той же час вони повинні чітко повторювати його рухи.

Якщо ведучий вгадує, хто грає роль «дзеркала», вони міняються місцями і гра триває далі. Грають доти, поки всі гравці побувають у ролі ведучого або «дзеркала». Переможця тут не визначають, бо головна мета гри — досхочу повеселитися.

Місяцеходи

Ні, не лякайся, для цієї гри не потрібно купувати скафандр, замовляти квиток на корабель типу «Shittle» і тремтіти, гадаючи, долетить чи не долетить? Усе набагато простіше, хоча від того не менше цікаво. У кімнаті на підлозі або на відкритому майданчику розкладають невеликі предмети, які не можна пошкодити, якщо на них наступити. Це можуть бути старі зошити, пластикові пляшки, кеглі...

Участь у грі бере кілька пар гравців. Одному учаснику кожної пари зав'язують очі — він гратиме роль «місяцехода». А інший гравець буде здійснювати керування «місяцеходом».

З одного боку ігрового майданчика визначають місце старту та фінішу. Завдання «місяцеходів» полягатиме в тому, щоб, прислухаючись до команд свого партнера, якнайшвидше пройти дистанцію, не наступаючи при цьому на розкидані предмети.

Грають по черзі. Час проходження дистанції визначають за секундоміром. Після того як «місяцеходи» з кожної пари пройдуть дистанцію, гравці міняються ролями і гра продовжується. Знову фіксується час проходження траси.

Переможцем стає та ігрова пара, «місяцеходи» якої показують найменший час після двох спроб. Гравці такої команди можуть претендувати на те, щоб у майбутньому побувати у космосі, оскільки вони добре орієнтуються у складних ситуаціях і демонструють злагодженість у команді.

За кожне порушення правил — наступання або доторкання до розкладених предметів — можна додавати, наприклад, по 5 чи 10 секунд до загального часу команди.

Коли команд у грі багато, то можна ввести в її правила особливий пунктик, згідно з яким та команда, що порушила правила, знімається з розіграшу. Це потрібно ще для того, щоб не траплялося так, що найхитріші візьмуть та й пробіжаться по ігровому майданчику, а ви собі вже потім додавайте штрафні секунди.

Захопи форт

Про визвольну боротьбу індіанських племен написано чимало книг, відзнято багато фільмів. Волелюбні індіанці, маючи у своєму розпорядженні лише луки, томагавки та списи, безстрашно намагалися відвоювати вже загарбані колонізаторами свої землі. Війни американських тубільців з європейськими загарбниками були в ті часи звичайним явищем, і щоб упевнено почуватися на загарбаних територіях, блідолиці колонізатори частенько будували укріплення, форти, навколо яких згодом виникали цілі міста й селища.

У таких фортах-гарнізонах розташовувалися добре вишколені та до зубів озброєні військові з'єднання. Гармати і вогнепальна зброя були запорукою їхньої безпеки. Та які б сильні не були блідолиці завойовники, індіанці не раз перемагували перемоги в нерівних сутичках. Так, чимало з них гинули від ворожих куль, але визвольний дух допомагав їм підніматися на нові й нові повстання проти непрошених європейських зайд.

Ця гра, яка пропонується твоїй увазі, допоможе тобі та твоїм друзям відчути себе індіанцями, які йдуть на штурм ворога. Лишень уяви, що ти — у джунглях або в лісі, де на тебе очікує багато пригод! Тільки не забудь запастися гральним кубиком та фішками — по одній на кожного гравця.

Розглянь ігрове поле на вкладці журналу. Мета гри — пройти лабіринтом від стартової клітинки (S) до форту (F), зображеного у правому верхньому куті. Для того щоб піти на форт, звичайно, треба озброїтися. А щоб мандрівка не була важкою, потрібно взяти коня, знайти лук, стріли, щит, томагавк і спис. Ходи тут роблять по черзі. Гравець кидає кубика і ходить своєю фішкою по прямій лінії у вибраному ним напрямку на стільки клітинок, скільки випало на кубиках. За правилами гри забороняється перетинати лінії лабіринту. Якщо гравець викинув на кубику більше очок, ніж можна нарахувати вільних клітинок перед його фішкою (у вибраному ним напрямі), то ці очки згоряють, а фішка залишається на місці. Іншими словами, якщо викинув очок більше, ніж потрібно для ходу, то просто пропускаєш хід. Може трапитися й так, що в якомусь із напрямків можна зробити хід, але якщо гравець не бажає цього, то хід можна й пропустити.

Дотримуючись таких не дуже складних правил, кожен гравець має спершу дійти і стати своєю фішкою на коня. Для вершників діють уже зовсім інші правила переміщень: тепер їм дозволяється перетинати одну лінію лабіринту. Це, звичайно, набагато пришвидшує подолання шляху, адже тепер завадити пройти фішці у якомусь напрямку можуть лише дві та більше ліній лабіринту.

Вибирати зброю можна в будь-якому порядку. Для цього треба фішкою стати на відповідну клітинку. Той, хто взяв усі п'ять видів зброї, знову втрачає переваги вершника. Тепер фішці доводиться обходити всі лінії лабіринту. Та й у справжніх преріях чи джунглях індіанці переважно підбиралися до ворога не на конях. Коні везли їжу, воду, зброю, а воїни проводили їх невидними стежками. Нападали індіанці часто з найнесподіваніших для ворога місць. А раптовість атаки дозволяла меншим числом долати чисельніші ворожі загони.

По ходу гри дозволяється збивати фішки суперників. Збиті фішки не вибувають з гри, а знову починають із стартового поля, причому втрачаються всі здобуті ними види зброї та баский скакун. Цілком зрозуміло, що гравцям слід уникати зіткнень із суперниками, адже дуже важко надолужити втрачене. Спеціально стояти фішкою біля якогось виду зброї чи коня заборонено.

Перемагає у грі той із гравців, хто перший стає своєю фішкою на клітинку з літерою «F», узявши, звичайно, перед цим коня та всі види зброї. Викидати точну кількість очок на останньому ході необов'язково, можна й більше. Адже індіанці, увірвавшись до ворожого форту, з ходу вступали в бій. Тактику і стратегію гри кожен учасник обирає самостійно. Вона стає зрозумілішою після кількох партій. Збирай загін — і на штурм!

кросворди від ДуКласа

СКАНДИНАВСЬКИЙ КРОСВОРД

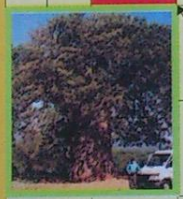

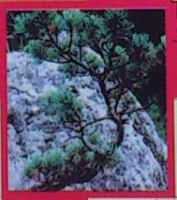

Вежа на березі моря
Хім. елемент, Cl
Сільське озеро
Цирковий майданчик
Знак зодіаку
Актор ... Пачино
Обласний центр
Франц. авто
Трава, що відросла вдруге
Фортеця в Сер. Азії
«... юрськ. періоду»
Пора року
Грецька буква
Прародичручки
Британський співак
Орган управління військами
Фруктове дерево
Побратим оленя
Футбольн. поєдинок
Місто-порт в Японії
Одяг для шиї
Депо для суден
Одиниця маси
Джинси
Притока Волги
Знаряддя землекопа
Богиня Паллада
Листяне дерево
Дружина Зевса
Німецький поет
Не день
Бог виноробства
Норвезьк. композитор
Розчинник для фарби
Тонізуючий напій
Місто у Криму
Гурт «бджіл»
Розважальна вистава
Гра ...-понг
Співачка ... Білик
Пояс для кімоно
Птах, символ мудрості
Письмен. ... Мирний
«Житло» автомобіля
Доказ невинності
Задум
NaCl – кухонна ...
Придворний юнак
Пошкодження на тілі
Вчинок, дія
Легенда
Вишня, малина
Жито, овес
Вид оповідання
Наука про мораль
Чай, сік, квас
«Око» машини
Старовин. французь. монета
Бог війни
Гнів
Свійський птах
Архіпелаг у Тихому океані
Друг Вінні-Пуха
Різдвяна страва
З'єднує береги
На голові у нареченої
Скандинавський епос
Знак зодіаку
Гранична величина
«Джерело» знань
Заміський будиночок
Розділовий знак
Кімната у вагоні
Прийом каскадера
Місто в Грузії
Предмет захоплення
Ранг дипломата
Вперта тварина
«Роса» на чолі
Японська боротьба
Ковба-...
Перед студентським іспитом
Овоч
Суха трава
Французь. співачка Едіт ...
Дрібні складки на тканині
Оголошення про концерт
Кольоровий метал

Стільниковий кросворд

Слова вписуються за годинниковою стрілкою

Частина світу

Зброя фехтувальника

Товстий електропровід

Салон пошиття одягу

Український футбольний клуб

Кавунове поле

Friendship

«Ручка» для шкільної дошки

Репутація

Обласний центр України

Вулкан в Антарктиці

Безглуздя, нісенітниця

Місце проживання

Штучна водойма

Держава, очолювана еміром

Письменниця Агата ...

Художнє означення

Не блондин

Паперові гроші

Штучне волосся

Приправа з томатів

Чоловіче ім'я

Дорогоцінний камінь

Співак ... Меркюрі

Гідротехнічна споруда

День тижня

Військовий конвой

Наступає після нокдауна

Змагання лицарів

Столиця Ірландії

Відкрив Америку

Письменниця Марко ...

Християнське свято

Частина ока

Рідка частина крові

Виконавець пісні

Місяць року

Винахідник лампи

Сіль азотної кислоти

Ввіз товарів з-за кордону

У японських кросвордах зашифровані малюнки. Завдання — відтворити зображення за числами, які зазначені зліва від рядочків і над колонками. У кольорових кросвордах групи з різним забарвленням необов'язково мають бути розділені однією чи кількома вільними клітинками, вони можуть стояти поряд. У цьому номері використані кросворди

Ракші Олени (с.Новопетриківка, Донецька обл.); **Герман Анни** (м.Львів); **Процюк Наталі** (м.Чернівці); **Іванова Ігоря** (смт.Короп, Чернігівська обл.); **Канюки Наталі** (м.Червоноград, Львівська обл.); **Галак Ольги** (м.Маріуполь, Донецька обл.); **Кудрі Ігоря** (смт.Велика Багачка, Полтавська обл.); **Дрозд Ірини** (с.Кузьмин, Хмельницька обл.); **Цьот Марини** (м.Гадяч, Полтавська обл.); **Михайлюка Олександра** (с.Софіївка, Харківська обл.); **Ткача Петра** (с.Лаврів, Волинська обл.); **Прядко Ірини** (с.Сагунівка, Черкаська обл.); **Михайлика Олександра** (Софіївка-1, Харківська обл.); **Рожнятовської Христини** (м.Стрий, Львівська обл.); **Ігнатко Мар'яни** (м.Виноградів, Закарпатська обл.); **Холявчук Ірини** (с.Ланівці, Чернівецька обл.); **Несіної Ані** (м.Київ).

Надсилай і ти свої кросворди! Але перед відправленням обов'язково перевір, чи вони розв'язуються. Можеш зробити це самостійно або попросити своїх друзів.

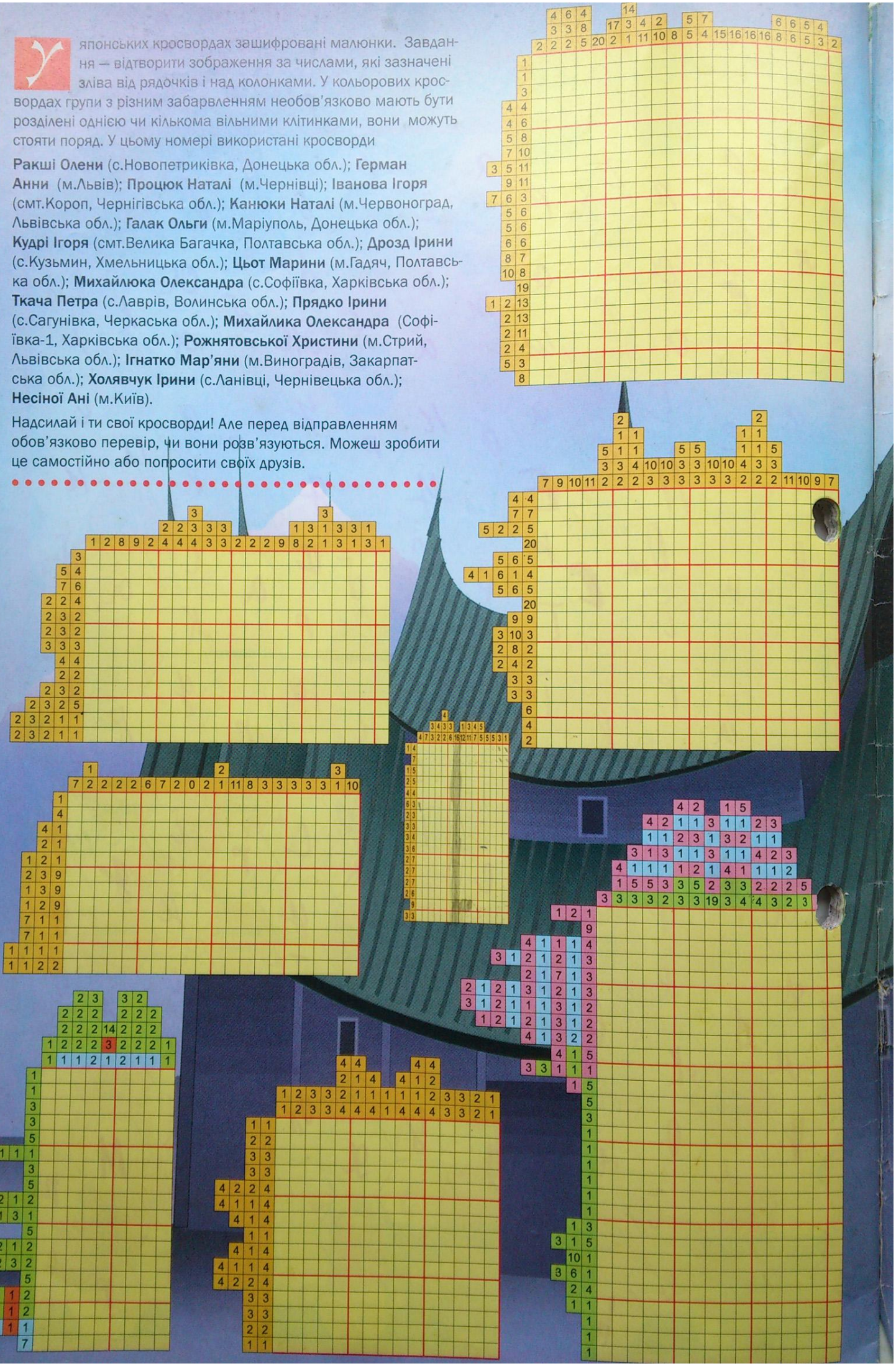

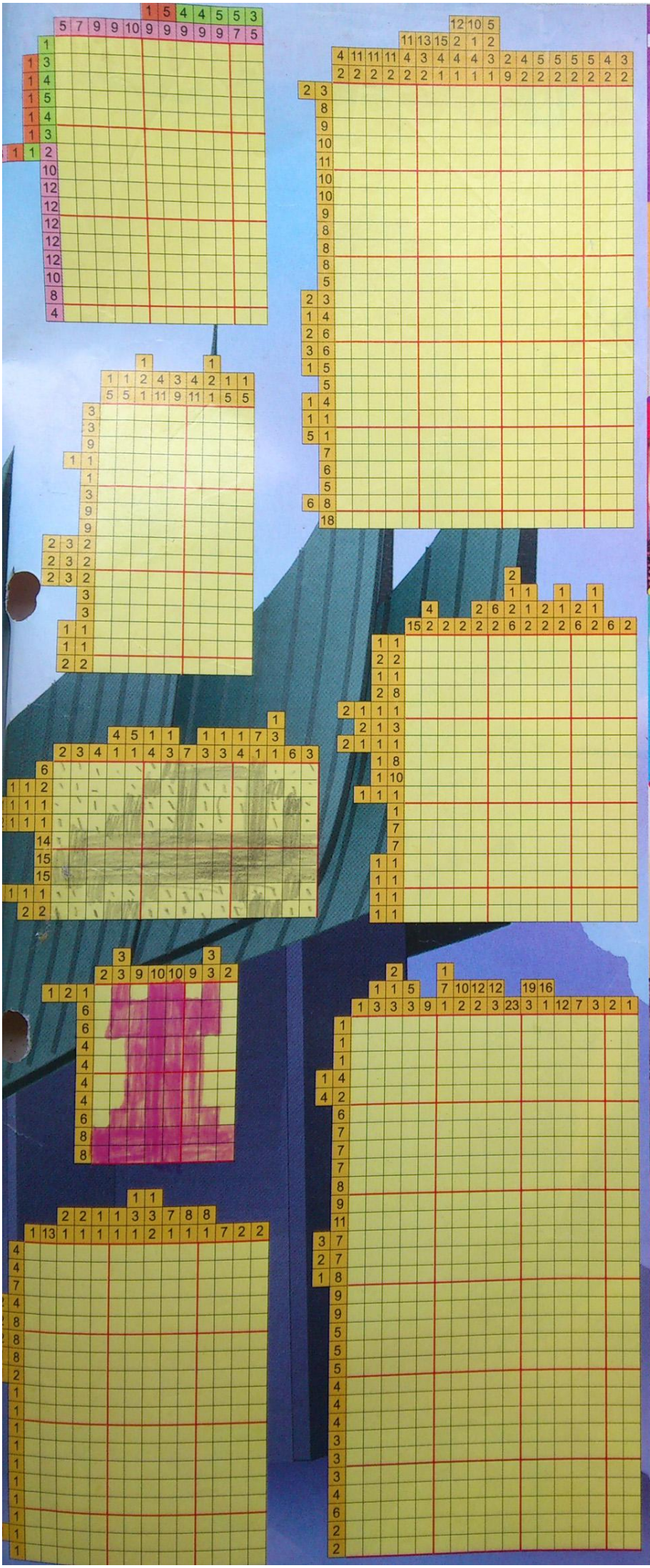

Читай у наступному «Класі»

AUDI + DKW + HORCH + WANDERER = AUDI
(або Союз чотирьох)

Автоклас!

Страшилки від Класного

ЖАХИ НА АРЕНІ ЦИРКУ
(та у зоопарку)

Чудеса природи —
ВЕЛЕТНІ і карлики

Та невже!

Класний спорт

КОВЗАНЯРСТВО
(виникнення, становлення, різновиди...)

Живий куточок

ЯКЩО ТОБІ СПОДОБАЛИСЬ КАНАРКИ

Білі плями планети

ВИПАДОК У МАЛОМУ ТРІАНОНІ. КОЛИ ПЕРЕТИНАЮТЬСЯ ЧАСИ...

ПАРАЦЕЛЬС — ЛІКАР-АЛХІМІК, ХІРУРГ, ДУЕЛЯНТ

Історичні портрети

ПЕРЕДПЛАТА! 2004 ПЕРЕДПЛАТА!

ЗАПРОСИ У ГОСТІ НАС, НАСТРІЙ БУДЕ ПРОСТО КЛАС!

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ ДИТЯЧИЙ ЖУРНАЛ

КЛАС®

К Л А С

передплатний індекс

40240